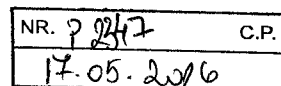
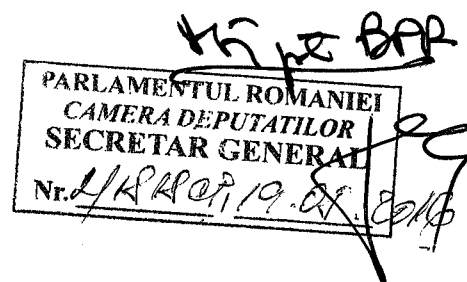

Cancelarie Președinte

pentru BPR,
19.05.2016 Ștefănescu

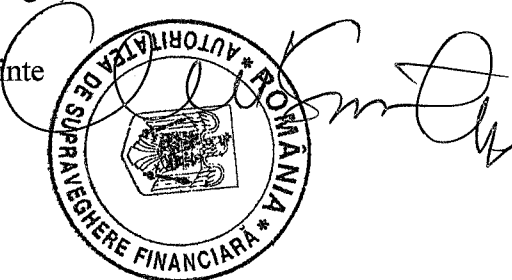
Domnule Președinte,

Vă transmit alăturat, spre informarea Dvs, raportul privind **Evoluția piețelor financiare nebankare în anul 2015**, elaborat de Autoritatea de Supraveghere Financiară.

Vă rog să primiți, domnule Președinte, asigurarea întregii mele considerații.

Mișu Negrițoiu

Președinte

Domnului Președinte Valeriu Zgonea

Camera Deputaților, Parlamentul României

**AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ**

EVOLUȚIA PIETELOR FINANCIARE NEBANCARE ÎN ANUL 2015

CUPRINS

EVOLUȚIA INDICATORILOR MACROECONOMICI.....	5
CONTEXTUL MACROECONOMIC LOCAL ȘI INTERNAȚIONAL	7
EVOLUȚIA PIEȚEI DE CAPITAL DIN ROMÂNIA	13
1. CONTEXTUL INTERNAȚIONAL	15
2. PIAȚA PRIMARĂ, STATISTICI EMITENȚI	20
2.1. Noi emisiuni de instrumente financiare	20
2.2. Alte evenimente corporative	20
3. PIAȚA SECUNDARĂ	22
3.1. Piețe spot	22
3.1.1 Piețe spot administrate de BVB	22
3.1.1.1 Secțiunea BVB	24
3.1.1.2 Secțiunea RASDAQ	27
3.1.1.3 Secțiunea ATS	28
3.1.2 Piețe spot administrate de SIBEX	29
3.1.2.1 Secțiunea SIBEX	29
3.1.2.2 Secțiunea ATS	30
3.2. Piața reglementată la termen	31
4. INTERMEDIARII ȘI OPERATORII DE PIAȚĂ	34
4.1 Intermediarii	34
4.2. Operatorul de piață BVB	37
4.3. Operatorul de piață SIBEX	39
5. ORGANISMELE DE PLASAMENT COLECTIV	40
5.1. Societăți de administrare a investițiilor	40
5.1.1. Administrarea conturilor individuale	41
5.1.2. Administrarea organismelor de plasament colectiv (OPC)	41
5.2. Fonduri deschise de investiții (FDI)	44
5.3. Fonduri închise de investiții (FÎI)	46
5.4. Societățile de investiții financiare (SIF)	48
5.5. Fondul Proprietatea SA	49
EVOLUȚIA PIEȚEI ASIGURĂRILOR ȘI REASIGURĂRILOR DIN ROMÂNIA	53
I. SOCIETĂȚI DE ASIGURARE	55
I. 1 Gradul de penetrare al asiguraților și densitatea asiguraților	55
I.2. Capitalul social al societăților de asigurare	56
I.3. Prime brute subscrise (AG și AV)	57
Prime brute subscrise de asigurații din România în alte state din Uniunea Europeană	60
Prime brute subscrise pentru asigurări generale	61
Prime brute subscrise pentru asigurări de viață	63
I.4. Indemnizații brute plătite de asigurați (IBP)	65

Indemnizații brute plătite aferente asigurărilor generale	66
Situația sumelor plătite pentru indemnizațiile brute, maturități și răscumpărări aferente asigurărilor de viață	67
I.5. Rata daunei	68
I.6. Rezerve tehnice	70
Rezerve tehnice constituite pentru asigurări generale	70
Rezerve tehnice constituite pentru asigurări de viață	71
I.7. Gradul de acoperire a rezervelor tehnice cu active admise	72
I.8. Reasigurarea	74
Pentru categoria asigurărilor generale	74
Pentru categoria asigurărilor de viață	75
I.9. Evoluția pieței de asigurări de răspundere civilă auto RCA în anul 2015	76
I.10. Asigurările de locuințe	81
II. BROKERI DE ASIGURARE ȘI/SAU REASIGURARE	84
II.1. Primele intermediare	84
II.2. Veniturile obținute din activitatea de intermediere în asigurări	86
<i>EVOLUȚIA PIEȚEI PENSIILOR PRIVATE DIN ROMÂNIA.....</i>	<i>87</i>
I. PENSIILE PRIVATE DIN ROMÂNIA LA 31 DECEMBRIE 2015	89
1.1. Pensile private din România la 31 decembrie 2015	89
1.2. Pensile administrate privat (Pilonul II)	89
1.2.1. Valoarea activelor nete și total participanți	89
1.2.2. Participanți nou intrați	90
1.2.3. Contribuții	92
1.2.4. Structura investițiilor	93
1.2.5. Rate de rentabilitate	99
1.3. Pensile facultative (Pilonul III)	100
1.3.1. Valoarea activelor nete și total participanți	100
1.3.2. Participanți nou intrați	101
1.3.3. Structura investițiilor	103
1.3.4. Rate de rentabilitate	108
CONCLUZII	110
Listă figuri	112
Listă tabele	114

EVOLUȚIA INDICATORILOR MACROECONOMICI

CONTEXTUL MACROECONOMIC LOCAL ȘI INTERNAȚIONAL

Creșterea economiei europene a fost moderată în perioada 2013-2015, sub influența unui cumul de factori (măsurile de relaxare cantitativă ale BCE, condițiile de creditare favorabile, deprecierea euro), cu efecte pozitive asupra investițiilor și exporturilor. Consumul privat a fost principalul motor al creșterii economice, fiind susținut de avansul venitului disponibil real, în condițiile unei inflații reduse. Evoluțiile din Grecia, tensiunile din Ucraina și din Orientul Mijlociu, fluctuațiile pe piețele financiare din Asia și divergențele politicilor monetare din SUA și zona euro, au generat volatilitate pe piețele financiare, dar nu au avut un impact sesizabil asupra economiei reale.

Tabel 1 Creșterea economică anuală în UE pentru perioada 2013-2017

	2013	2014	2015	2016*	2017*
UE - 28	0,2	1,4	1,9	1,9	2,0
Zona euro	-0,3	0,9	1,6	1,7	1,9
România	3,5	3,0	3,7	4,2	3,7
Bulgaria	1,3	1,5	3,0	1,5	2,0
Ungaria	1,9	3,7	2,9	2,1	2,5
Polonia	1,3	3,3	3,6	3,5	3,5
Germania	0,3	1,6	1,7	1,8	1,8
Marea Britanie	2,2	2,9	2,2	2,1	2,1
Franța	0,7	0,2	1,2	1,3	1,7
Italia	-1,7	-0,3	0,8	1,4	1,3
Spania	-1,7	1,4	3,2	2,8	2,5

Sursa: Eurostat, date ajustate sezonier,

**2016-2017- Prognoza de iarnă 2016 a Comisiei Europene;*

Conform celor mai recente prognoze elaborate de FMI și CE, economia europeană va consemna în 2016 cel de-al patrulea an de revenire economică moderată. Totuși, prognozele de creștere pentru UE și zona euro au fost revizuite în scădere, cu 0,1 puncte procentuale, fiind semnalate riscuri legate de încetinirea creșterii economiilor emergente (precum China), schimburile comerciale internaționale mai reduse, incertitudinile geopolitice, precum și volatilitatea de pe piețele financiare internaționale. Se estimează că cererea internă în UE va fi stabilă și va rezista noilor provocări la nivel global. Creșterea ratei inflației va avea loc treptat sub efectul parțial al majorării salariilor, accelerării consumului privat și reducerii deviației PIB negative, fiind așteptată trecerea acesteia în teritoriu pozitiv.

Din punct de vedere al dinamicii PIB în anul 2015, România ocupă locul 6 în Uniunea Europeană (+3,7%), după Irlanda, Luxemburg, Malta, Cehia și Suedia (cu creșteri peste 4%), fiind urmată de Polonia, Slovacia (+3,6%) și Spania (+3,2%). Pe termen mediu, prognoza creșterii PIB a Comisiei Europene a fost ușor îmbunătățită la 4,2% în 2016, respectiv 3,7% în 2017, plasând România pe locul 2 după Irlanda (4,5%).

Potrivit datelor INS și BNR, anul 2015 a fost caracterizat de continuarea tendinței de reducere a riscului macroeconomic, îmbunătățirea condițiilor pe piața muncii, precum și menținerea datoriei externe (57,9% din PIB) și a deficitului de cont curent (-1,1% din PIB) la niveluri sustenabile. De asemenea, soldul bugetar (cash -1,5% din PIB) s-a poziționat mai favorabil comparativ cu ținta inițială (-1,86% din PIB). Creșterea economică a fost ridicată și în semestrul II (+3,6%), în condițiile

contribuției negative a activității din agricultură. Astfel, la nivel anual, PIB a avansat în 2015 cu 3,7% pe fondul accelerării cererii interne peste ritmul PIB (+5,3%), acoperind efectul extinderii contribuției negative a cererii externe. Consumul privat a fost stimulat de reducerea prețurilor de consum, începând cu luna iunie 2015, concomitent cu o creștere accentuată a câștigurilor salariale nominale. Toate componentele importante ale consumului privat au accelerat ritmul de creștere al cifrei de afaceri în semestrul II, comparativ cu perioada precedentă, cu impact pozitiv asupra mediei anuale, menționând aici comerțul cu amănuntul (+8,9% față de +6,4% în 2014), comerțul cu autovehicule și motociclete (+10,2% față de -0,4% în 2014), serviciile de piață pentru populație (+9,5% față de -0,3% în 2014).

Tabel 2 Dinamica principalilor indicatori macroeconomici în perioada 2013-2015

	2013	2014	2015 - sem I	2015 - sem II	2015
Produsul intern brut	3,5	3,0	3,9	3,6	3,7
Producția industrială	7,8	6,1	2,4	3,1	2,7
industria extractivă	2,2	1,0	-5,6	-18,9	-12,5
industria prelucrătoare	9,2	7,5	2,9	4,1	3,5
energie electrică și termică	-1,4	-4,7	-0,6	3,2	1,3
Lucrările de construcții	-0,6	-6,8	10,4	10,6	10,4
construcții noi	-9,4	-3,2	9,4	2,8	5,2
reparații capitale	27,5	-17,9	14,4	42,0	31,8
întreținere și reparații curente	12,6	-9,0	10,9	14,6	13,3
Comerț cu amănuntul, autovehicule, carburanți	0,9	5,1	5,4	12,4	9,1
Servicii de piață pentru populație	-3,7	-0,3	4,3	14,2	9,5
Servicii pentru întreprinderi*	8,1	4,9	8,0	8,5	8,3
Exporturi FOB **	10,0	5,8	6,0	2,3	4,1
Importuri CIF **	1,1	5,8	6,9	8,2	7,6

Sursa: Institutul Național de Statistică, serii brute, dinamici anuale; calcule ASF pe baza datelor lunare

* dinamici calculate pentru valori nominale

** dinamici calculate pentru valori exprimate în euro

Consumul guvernamental a avansat în a doua jumătate a anului datorită majorărilor salariale în sectorul bugetar (în sănătate cu 25% în octombrie, respectiv cu 15% în învățământ și cu 10% pentru celelalte categorii de personal începând din decembrie 2015) și a cheltuielilor cu bunurile și serviciile. La nivel anual, cealaltă componentă a cererii interne, formarea brută de capital fix, a consemnat o dinamică superioară consumului (+7,5% comparativ cu +5,3%), parțial pe seama efectului de bază, după declinul înregistrat în ultimii doi ani. Extinderea investițiilor nete realizate în economia națională (+8,4%) s-a datorat, în egală măsură, celor trei activități importante: lucrări de construcții noi (+5,2%), utilaje (+10,8%), alte cheltuieli (+12,3%). De asemenea, investițiile guvernamentale în 2015 au crescut în termeni nominali cu 26,3% față de anul 2014, contribuția cea mai importantă deținând-o proiectele co-finanțate din fonduri europene (+65,4%).

Intensificarea cererii interne în ultimele șase luni a fost însoțită de creșterea abruptă a importurilor CIF (+8,2%), astfel încât sectorul extern, dar și stocurile, au înregistrat contribuții negative la creșterea PIB (-1,6 respectiv -0,5 puncte procentuale). Ponderea deficitului balanței comerciale (FOB-CIF) în PIB s-a majorat cu 1 punct procentual în semestrul II 2015 (-3,2% din PIB) față de perioada precedentă (-2,1% din PIB), fiind parțial compensat de soldul pozitiv al balanței serviciilor. Ca urmare, soldul balanței bunurilor și serviciilor a devenit negativ în această perioadă (-0,8% din PIB) după o valoare excedentară în primul semestru (+0,2% din PIB). În ceea ce privește exporturile FOB, datele exprimate în euro indică o decelerare semnificativă a ritmului anual de creștere (+2,3%)

comparativ cu semestrul anterior (+6,0%). Comportamentul comerțului exterior în ultima jumătate a anului 2015 prefigurează un scenariu de evoluție pe termen mediu cu o creștere a importurilor de bunuri și servicii superioară celei a exporturilor, astfel încât contribuția exporturilor nete la creșterea PIB se va menține negativă pe tot intervalul de prognoză (până la -1,0 puncte procentuale).

O altă caracteristică a comerțului exterior, observată în anul 2015, o reprezintă concentrarea pe relațiile cu partenerii UE (+7,9% exporturi; +10,1% importuri) comparativ cu schimburile comerciale extracomunitare. Acestea s-au redus, în special în cazul exporturilor (-5,2%), principalele destinații fiind Turcia, SUA și Rusia (exporturi de cereale și de minereuri metalifere). Ponderi importante în structura exporturilor și importurilor sunt deținute de grupele de produse: mașini și echipamente de transport (44,5% la export și 37,3% la import) și alte produse manufacturate (32,8% la export și respectiv 31,0% la import).

Din perspectiva ofertei, se constată contribuția dominantă a sectorului terțiar la creșterea PIB (+2,4 puncte procentuale), în condițiile extinderii cifrei de afaceri din sectoarele de comerț cu ridicata (+4,1% față de -2,5% în 2014) și servicii prestate în principal întreprinderilor (+8,3% față de +4,9% în 2014). Acestea din urmă se remarcă prin creșteri semnificative ale cifrei de afaceri din serviciile în tehnologia informației (+25,3%), activitățile de secretariat și servicii suport (+24,7%), serviciile informatice (+24,6%), precum și serviciile de transporturi terestre și prin conducte (+13,5%). În schimb, sectorul agricol a avut o contribuție negativă datorită contracției producției vegetale, iar producția industrială și-a temperat ritmul de creștere la 2,7% datorită declinului industriei extractive (-12,5%) și încetinirea ritmului industriei prelucrătoare (+3,5%). Reduceri importante de volum s-au înregistrat în industria produselor textile (-9,2%), articolelor de îmbrăcăminte (-7,4%) și produselor chimice (-5,3%), aceasta din urmă fiind în declin în a doua jumătate a anului (-9,7%), similar industriei de prelucrare a țiteiului, care și-a redus producția cu 6,5% în semestrul II (temporar în urma efectuării unor lucrări de revizie la o rafinărie). Se remarcă la nivel anual aportul pozitiv al unor activități industriale cu pondere importantă în comerțul exterior: fabricarea altor produse din minerale nemetalice (+24,1%), fabricarea autovehiculelor (+10,3%), industria construcțiilor metalice (+8,7%), precum și relansarea în ultimele luni a industriei alimentare și a băuturilor (+8,5% respectiv +14,2% în semestrul II).

Pentru perioada curentă (februarie-aprilie 2016) ancheta de conjunctură realizată de INS indică o evoluție ascendentă a economiei românești, caracterizată de creșterea activității în comerț, precum și de creșterea moderată în industrie, construcții și servicii, pe fondul stabilității prețurilor în toate sectoarele economice. Totodată, rezultatele pozitive din luna decembrie 2015 evidențiate de principalii indicatori ai cererii și ofertei au condus la ameliorarea încrederii investitorilor în ianuarie 2016, indicele sentimentului economic fiind în creștere cu 1,2 puncte față de luna anterioară.

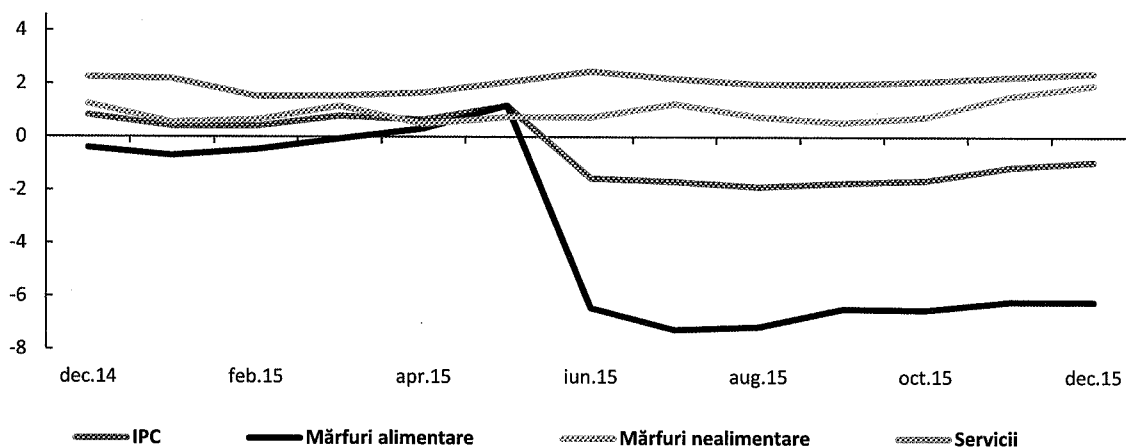
Riscurile privind creșterea economică sau anumite derapaje de la echilibrul macroeconomic sunt așadar reduse pe termen scurt și se datorează situației macroeconomice stabile consolidate în ultimii 3 ani. Pe termen mediu, în perioada 2016-2019, perspectivele macroeconomice se mențin favorabile, anticipându-se în raportul la Legea bugetului pe 2016 un ritm de creștere economică în jurul mediei de +4,4% (de la +4,1% în 2016 la +4,7% în 2019), sub influența pozitivă a consumului privat și a investițiilor. Cheltuielile de consum ale gospodăriilor se vor majora, în medie, cu 4,9% anual, fiind devansate de formarea brută de capital fix, cu un ritm mediu anual de 6,9%.

Într-un scenariu mai rezervat al Comisiei Europene, ritmul maxim de creștere economică va fi atins în anul 2016 (+4,2%) după care dinamica PIB se va atenua la +3,7% în 2017. Acumularea treptată a unui

excedent de cerere alimentat de devansarea creșterii productivității de către cea a veniturilor salariale, în condițiile favorabile ale relaxării fiscale, va conduce la schimbarea de semn a deviației PIB în anul 2016 cu efect ulterior asupra creșterii inflației. Un efect contabil al deviației PIB pozitive va rezulta direct în calculul deficitului bugetar structural care va avea valori negative superioare deficitului ESA. Totodată, în acest scenariu PIB-ul potențial va evolua cu un ritm sub cel al PIB-ului efectiv, respectiv +3,0% în 2016 și +3,4% în 2017 iar noile măsuri fiscal bugetare ar putea induce o deteriorare a echilibrului bugetar pe termen mediu prin abaterea deficitului structural de la obiectivul de 1,0% din PIB, la 3,95% în anul 2017 (2,86% în ipotezele macroeconomice ale raportului la Legea bugetului pe 2016).

Similar situației din majoritatea statelor europene, rata anuală a inflației a fluctuat în jurul unor valori modeste pozitive în intervalul ianuarie - iunie 2015, urcând în luna mai la maximum de 1,2%, pe fondul majorării mai alerte a prețurilor grupei mărfurilor alimentare (în special legume, fructe și ouă).

Figura 1 Evoluția ratei anuale a inflației

Sursa: ASF, prelucrări pe baza datelor INS

Semestrul II a consemnat persistența unei inflații anuale negative, începând din luna iunie, sub impactul extinderii cotei reduse de TVA de 9% la produsele alimentare, băuturile nealcoolice și serviciile de alimentație publică, dar și a declinului cotațiilor țițeiului. Rata anuală a inflației corespunzând grupei mărfurilor alimentare a evoluat de la nivelul minim de -7,3% în luna iulie 2015 către -6,2% în decembrie. Atenuarea mai rapidă a dinamicii negative a indicelui general al prețurilor de consum până la -0,9% în decembrie 2015 (față de nivelul minim -1,9% în august) s-a datorat mai multor factori: în primul rând efectul de bază al prețurilor combustibililor cu o contribuție pozitivă, iar pe de altă parte, creșterile de prețuri în cadrul grupelor de mărfuri nealimentare (tutun, articole de îmbrăcăminte) și servicii.

În decembrie 2015 scăderi anuale importante au înregistrat prețurile produselor alimentare din categoriile ouă (-11,0%), carne și preparate din carne (-10,4%), lapte și produse lactate (-10,2%), fasole (-9,5%), cafea (-9,5%), produse zaharoase (-9,1%), pește și produse din pește (-8,6%), ulei și grăsimi (-7,3 %). Unele prețuri din grupele de mărfuri nealimentare și servicii s-au majorat, dintre acestea mai importante fiind categoriile gaze naturale (+7,5%), tutun (+6,2%), apă, salubritate (+5,5%), energie electrică (+5,2%), îngrijire medicală (+4,0%), transport urban (+2,6%), compensând parțial efectul scăderii prețurilor produselor alimentare.

Conform așteptărilor, în anul 2016 impactul scăderii cotei TVA la 20% ar putea compensa presiunea cererii asupra creșterii inflației, astfel rata anuală a inflației ar putea atinge un minim de -3% în martie, dar s-ar putea poziționa în teren pozitiv în a doua parte a anului, până la +1,4% în decembrie.

Piața forței de muncă din România s-a caracterizat în anul 2015 printr-o stabilizare a ratei șomajului (6,8%) și un ritm de creștere susținut al numărului de salariați raportat oficial de angajatori. Rata anuală a numărului de salariați a depășit nivelul de 3% în semestrul II 2015 pe seama angajărilor din sectoarele economice care au înregistrat creșteri în această perioadă, în special construcțiile, serviciile informatice, industria fabricării autovehiculelor, hotelurile și restaurantele. La sfârșitul anului 2015 efectivul salariaților din economie (date infra-anuale, exceptând unitățile din sectorul economic cu mai puțin de 4 salariați) a fost de 4.571 mii persoane, cu 148 de mii de persoane mai mare decât în luna decembrie 2014. Se constată interesul tot mai ridicat pentru angajare a persoanelor inative sau celor aflate în forța de muncă potențială, dar și trecerea salariaților din economia ascunsă în economia oficială, în urma oportunităților create prin reducerea cotei de CAS.

Tabel 3 Dinamica principalilor indicatori ai pieței muncii în perioada 2013-2015

	2013	2014	2015 –sem I	2015-sem II	2015
Rata șomajului BIM	7,1	6,8	6,8	6,8	6,8
Număr mediu de salariați *	0,0	1,4	2,5	3,2	2,8
Câștig salarial brut *	4,9	7,6	7,2	9,7	8,5
sector public	12,9	9,9	6,7	13,7	10,3
sector concurențial	2,9	6,9	7,3	8,7	8,0

Sursa: ASF, prelucrări pe baza datelor INS,

** pentru anul 2015 s-a utilizat Ancheta lunară a INS*

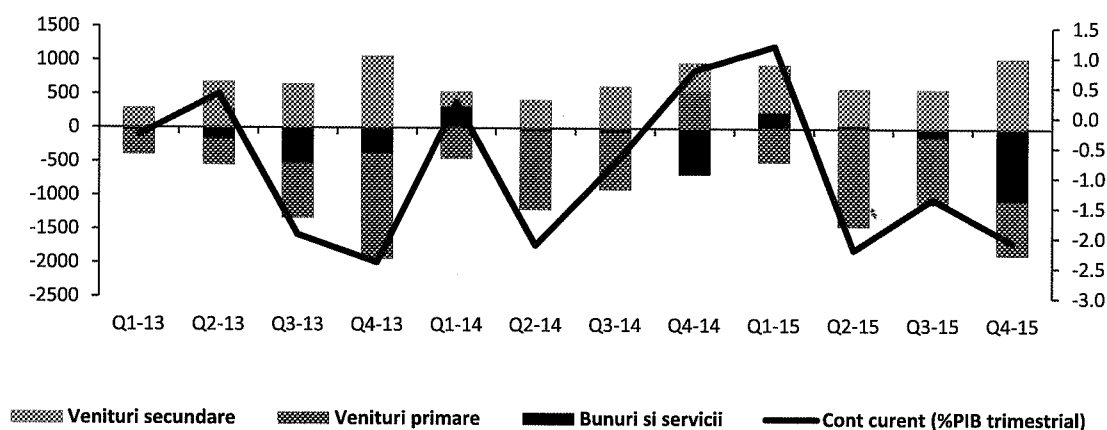
La nivel european, rata șomajului, ajustată sezonier, a evoluat pe un trend descendent de la începutul anului 2013, ajungând în decembrie 2015 la 10,4% în zona Euro și 9,0% în UE28, comparativ cu 5,0% în SUA. Cele mai mici rate ale șomajului au fost înregistrate în Germania și Cehia (4,5%), Malta și Marea Britanie (5,1%), în timp ce niveluri ridicate au fost observate în Grecia (24,5%) și Spania (20,8%). Șomajul continuă să fie ridicat în rândul tinerilor, 22,0% în zona Euro și 19,7% în UE28, aceasta fiind și principala problemă cu care se confruntă piața muncii în Uniunea Europeană.

Continuând evoluția ascendentă înregistrată pe parcursul anului 2014, câștigul salarial mediu brut și-a majorat ritmul de creștere anual până la 9,7% în semestrul II 2015, pe fondul majorărilor salariale ale bugetarilor (aplicarea prevederilor legale pentru personalul plătit din fondurile publice, în special în decembrie 2015). Avansul semnificativ mai rapid al câștigului salarial mediu din sectorul bugetar comparativ cu cel din sectorul concurențial, ar putea influența în anul 2016 dinamica salariilor din sectorul privat, depășind astfel nivelului optim dat de avansul productivității muncii. Creșterile de venituri din sectorul privat se datorează parțial implementării măsurii reducerii CAS în anul 2014.

Anul 2015 a debutat cu o creștere a încrederii companiilor cu capital extern în economia românească. Astfel, investițiile străine directe ale nerezidenților în România au însumat 3,03 miliarde euro, constituite din participații de capital (inclusiv profitul net estimat) de 3,34 miliarde euro și o valoare netă negativă a creditelor intragrup (-0,3 miliarde euro). Contul curent al balanței de plăți s-a menținut echilibrat, cu un deficit de 1,7 miliarde euro (1,1% din PIB), în creștere față de 686 milioane euro în anul 2014 (0,5% din PIB), pe fondul majorării deficitului balanței veniturilor primare (cu 1,8 miliarde euro) și al balanței bunurilor (cu 1,4 miliarde euro), compensate parțial de majorarea excedentului veniturilor secundare (cu 1,2 miliarde euro) și al serviciilor (cu 1 miliard euro). Datoria externă pe termen lung a însumat 71 miliarde euro la 31 decembrie 2015 (78,2 la sută din total datorie externă), în scădere cu 6,3% față de 31 decembrie 2014.

Evoluția trimestrială a componentelor contului curent relevă adâncirea deficitului balanței bunurilor și serviciilor în trimestrul IV 2015.

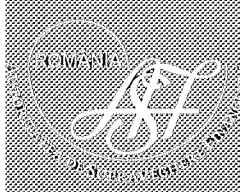
Figura 2 Evoluția contului curent pe componente (mld. euro)

Sursa: BNR, calcule ASF

În perspectivă, expansiunea importurilor necesară consumului privat, stimulat de măsurile de relaxare fiscală a impozitelor indirecte, dar și deficitul bugetar ridicat (în jur de 3% din PIB), vor pune presiune pe adâncirea deficitului de cont curent până la 2,9% din PIB în anul 2017, în scenariul Comisiei Europene. Într-un scenariu mai optimist, ponderea deficitului de cont curent în PIB se va apropia de 2% pe termen mediu.

La sfârșitul lunii decembrie 2015, datoria guvernamentală a ajuns la 38,5% din PIB, din care 19,4% din PIB reprezintă componenta internă. Pe termen mediu (2016-2020) nivelul datoriei se va menține sub 41,0% din PIB (raportul la Legea bugetului pe 2016), inferior plafonului de 60% stabilit de Tratatul de la Maastricht. Nivelul actual al datoriei guvernamentale este sustenabil, fapt susținut recent de agenția Moody's (11 decembrie 2015) care a confirmat ratingurile României la "Baa3" pentru creditele pe termen lung și "P-3" pentru împrumuturile pe termen scurt. În scenariul mai rezervat al Comisiei Europene există riscul depășirii nivelului de 42% din PIB pentru datoria publică în anul 2017, în condițiile realizării unor deficite bugetare mari, 3% în 2016, respectiv 3,8% în 2017.

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

EVOLUȚIA PIETEI DE CAPITAL DIN ROMÂNIA

31 DECEMBRIE 2015

1. CONTEXTUL INTERNAȚIONAL

Indicii burselor internaționale au consemnat evoluții divergente pe parcursul anului 2015. Dintre indicii de acțiuni ai burselor externe analizați, cea mai importantă creștere la 12 luni a fost înregistrată de ISEQ (+31,54%), indicele de referință al bursei irlandeze fiind singurul care nu a scăzut în trimestrul III când pe piețele internaționale s-a înregistrat o volatilitate foarte ridicată. Evoluții pozitive pe parcursul anului 2015 au avut și indicii FTSE MIB (+12,66%), CAC40 (10,17%), DAX (9,56%) și EUROSTOXX (8,88%). În schimb, indicii IBEX (-6,20%), FTSE 100 (-4,17%) și DJIA (-2,11%) au înregistrat scăderi pe parcursul anului 2015.

Tabel 4 Evoluția burselor internaționale în 2015

Indici internaționali	3 luni	6 luni	9 luni	12 luni
EA (EUROSTOXX)	6,83%	-2,21%	-8,92%	8,88%
FR (CAC 40)	4,98%	-2,36%	-7,99%	10,17%
DE (DAX)	11,21%	-1,85%	-11,11%	9,56%
IT (FTSE MIB)	0,58%	-4,64%	-7,92%	12,66%
GR (ASE)	-6,61%			
IE (ISEQ)	11,17%	11,22%	12,38%	31,54%
ES (IBEX)	0,86%	-10,47%	-15,17%	-6,20%
UK (FTSE 100)	3,50%	-3,79%	-8,96%	-4,17%
US (DJIA)	8,10%	-0,09%	-2,07%	-2,11%

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

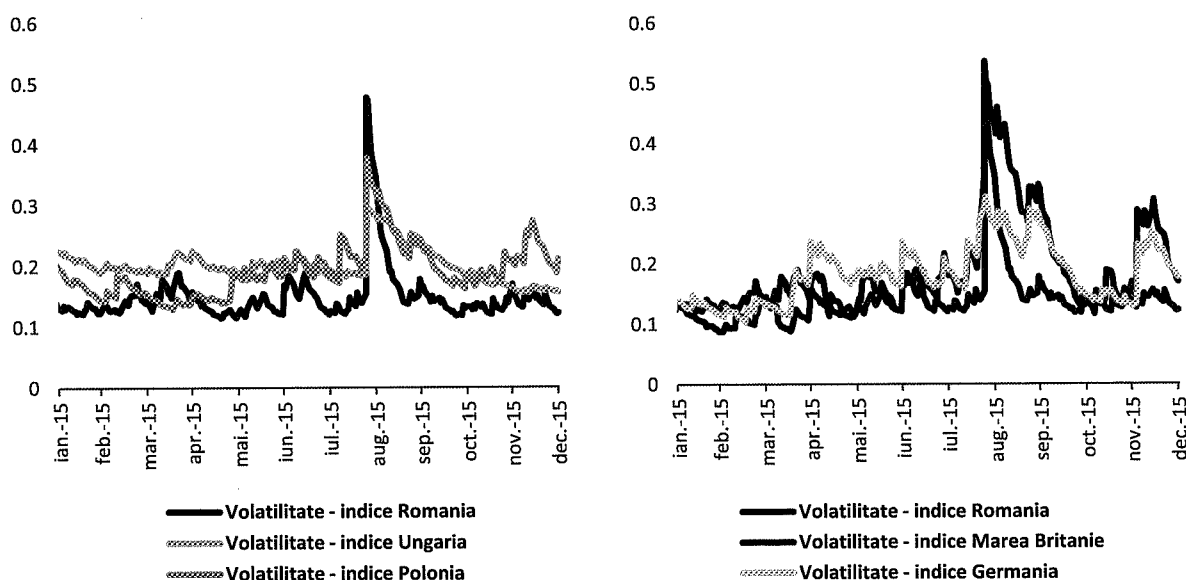
Tabel 5 Evoluția indicilor BVB în 2015

Indici BVB	3 luni	6 luni	9 luni	12 luni
BET	0,33%	-4,03%	-0,89%	-1,11%
BET-BK	0,51%	-0,95%	1,51%	2,55%
BET-FI	-0,85%	2,12%	0,03%	-0,02%
BET-NG	-4,07%	-12,97%	-12,61%	-14,02%
BET-TR	0,32%	-1,42%	3,38%	3,14%
BET-XT	0,17%	-3,10%	0,08%	0,34%
BET-XT-TR	0,17%	0,12%	4,78%	-
BETPlus	0,48%	-3,61%	-0,60%	-1,26%
ROTX	3,44%	-0,41%	4,75%	7,09%

Sursa: BVB, calcule ASF

Indicele de referință al BVB a scăzut cu 1,11% în anul 2015 pe fondul unei lichidități mai reduse și a unei volatilități crescute pe piețele internaționale. O scădere semnificativă a fost înregistrată de indicele BET-NG (-14,02%) aferent sectorului energetic de la BVB, care a fost afectat de scăderea prețurilor materiilor prime (în special a prețului petrolului).

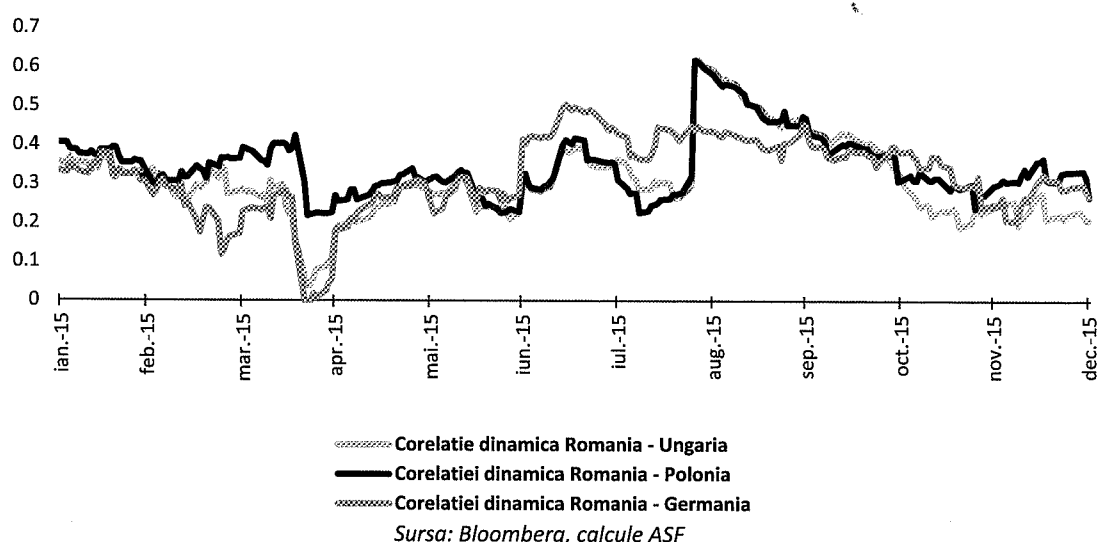
Figura 3 Volatilitatea zilnică a indicilor bursieri

Sursa: Bloomberg, calcule ASF

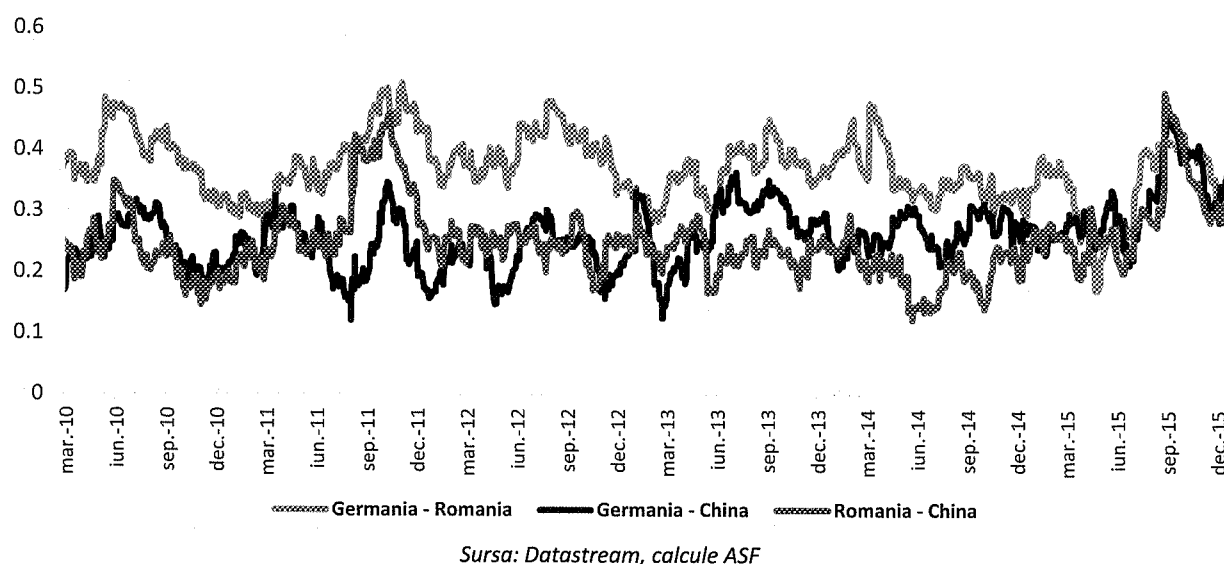
Indicii burselor emergente din vecinătate și indicii piețelor mature europene au avut pe parcursul anului 2015 o volatilitate mai ridicată decât indicele de referință al pieței de capital românești, în contextul în care piața de capital din România este încadrată în categoria piețelor de frontieră. Volatilitatea cea mai ridicată a BET s-a manifestat în luna august 2015 ca urmare a turbulențelor de pe piețele internaționale induse de așteptările privind o posibilă creștere a ratei de politică monetară în SUA și a problemelor existente pe piețele financiare din China. O volatilitate mai ridicată s-a înregistrat și la finele anului, tot pe fondul tensiunilor din piețele internaționale.

Figura 4 Evoluția corelațiilor dintre bursa românească și alte piețe europene

Fenomenul de contagiune poate fi captat inclusiv prin analiza corelațiilor dintre piețele financiare în general. Date fiind particularitățile evoluțiilor din ultimul an, studiul corelațiilor dintre piețele de capital din România, Germania și China reliefează modalitatea de manifestare a acestui fenomen, prin analiza măsurii în care șocurile dinspre China influențează evoluția din țările dezvoltate (Germania) fapt care duce la trimiterea semnalului către România.

Figura 5 Corelațiile dintre piețele de capital din România, Germania și China

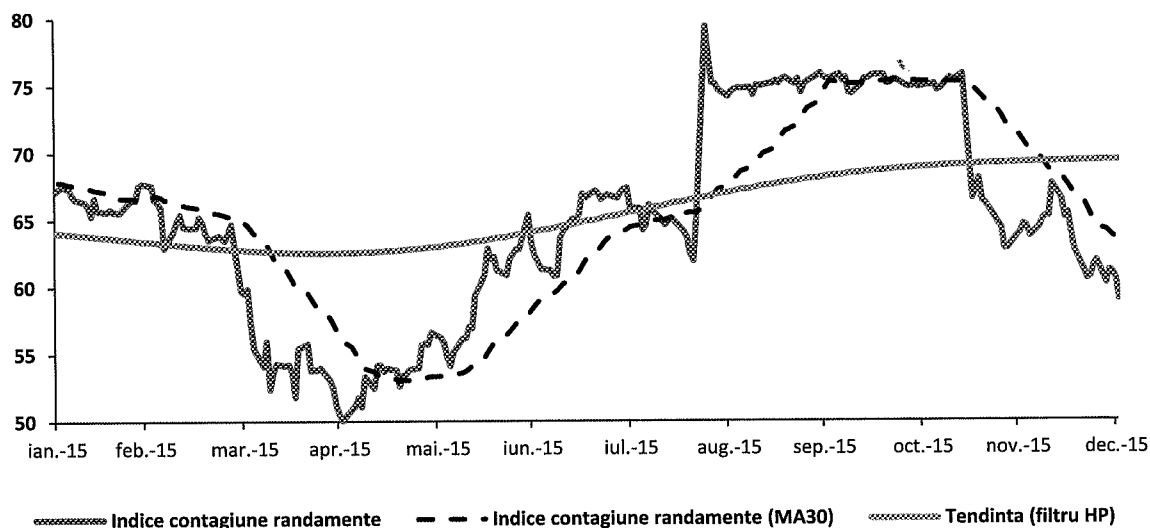

Corelațiile dintre România și China sunt în general de nivel redus, în cea mai mare parte aflându-se sub 0,3, cu episoade în care au ajuns la un nivel mediu (0,45 în septembrie – noiembrie 2011) și

puțin peste 0,5 într-un singur caz, în august 2015. Prin comparație cu această dinamică a corelațiilor, observăm că legătura dintre România și Germania este în general de nivel mediu pe toată perioada prezentată, cu o reducere la finalul lui 2015.

Legătura dintre Germania și China a înregistrat o creștere în cursul aceluiași episod de turbulență din august 2015 și o reducere treptată până la finalul anului 2015.

Figura 6 Indice de contagiune în randamente

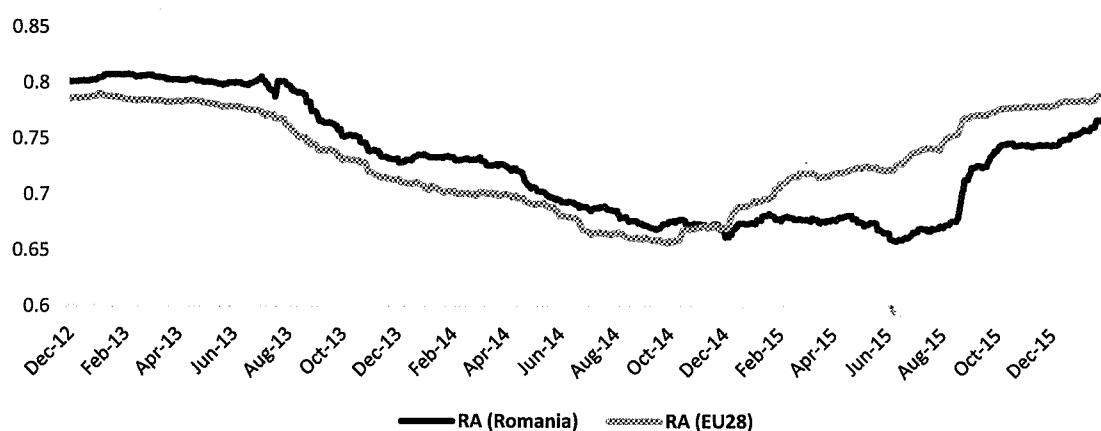
Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Efectul de contagiune inclus în randamentele bursei din România a scăzut în primul semestru din 2015 și a atins un minim în luna aprilie. Din luna aprilie contagiunea a cunoscut o tendință ascendentă graduală și a înregistrat un salt semnificativ în data de 24 august pe fondul turbulenței de pe bursele asiatice și al așteptărilor privind creșterea dobânzii de referință a FED. În ziua menționată mulți indici bursieri internaționali au înregistrat scăderi importante: Eurostoxx -5,35%; DAX -4,70%; CAC40 -5,35%; FTSE100 -4,67%; BUX -6,07%; S&P500 -3,94%. Bursa de la București a închis ședința cu o scădere abruptă de 6,3% a indicelui BET, echivalentul unei pierderi de aproximativ 8 miliarde de lei din capitalizarea companiilor listate. Petrom a consemnat un minus de 8%, Fondul Proprietatea a scăzut cu 6,7%, SIF-urile au pierdut pe medie 6,6%, dintre care SIF3 în jur de 9%.

Ulterior însă volatilitatea piețelor s-a diminuat, iar bursele europene și americane și-au revenit în zilele următoare ca rezultat al semnalelor privind îmbunătățirea perspectivelor de creștere a economiei SUA (care a avansat peste așteptări în trimestrul II, cu +3,7%). Și indicele de contagiune în randamente dintre bursa locală și alte burse europene reprezentative a scăzut ușor în perioada 31 august - 30 septembrie, dar a rămas totuși la unul dintre cele mai ridicate niveluri din ultimii doi ani.

În trimestrul IV al anului 2015 contagiunea în randamente dintre bursa locală și alte burse europene reprezentative a continuat să fie la un nivel ridicat până la jumătatea lunii octombrie, întrând apoi pe un trend descendent. Această tendință de scădere s-a păstrat până la finele trimestrului IV 2015. Pe termen lung structura de transmisie a contagiunii s-a păstrat constantă, respectiv aproximativ 56% din variația randamentelor fiind datorată factorilor externi (5,4% USA, 7,7% UK, 8,2% Germania, 10,2% Austria, 8,9% Polonia).

Figura 7 Rata de absorbție

Sursa: Datastream, calcule ASF

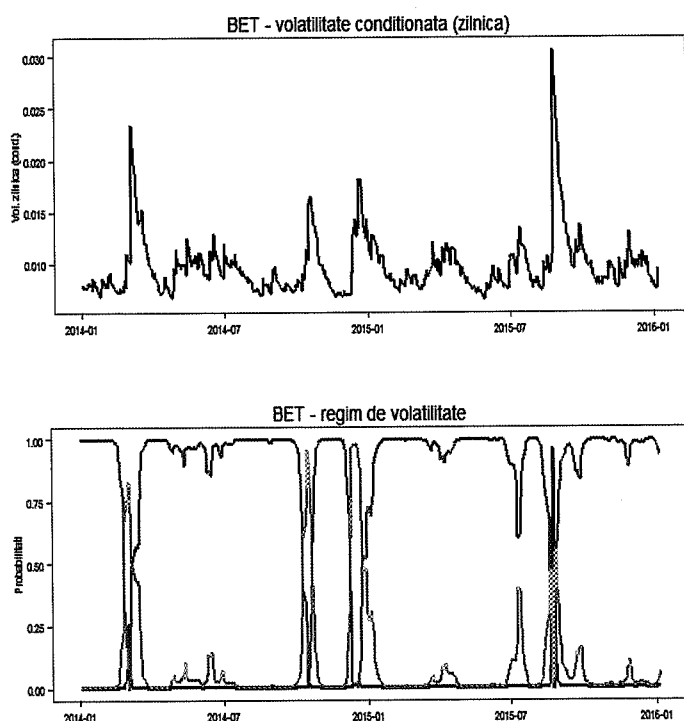
Kritzman et al. (2010) introduc o măsură a riscului sistemic pe care o intitulă rata de absorbție (RA). Din punct de vedere economic, indicatorul arată dacă piețele sunt strâns cuplate la un anumit moment de timp. Atunci când acest fenomen se întâmplă, șocurile negative se pot propaga cu mai mare ușurință și la scară mai largă decât atunci când piețele sunt decuplate, conducând la creșterea fragilității sistemului financiar. Rata de absorbție poate fi privită drept un indicator de avertizare timpurie de creștere a corelațiilor dintre piețele financiare.

Rata de absorbție calculată pe baza randamentelor indicilor burselor europene s-a aflat pe un trend ascendent din decembrie 2014 și până la finele anului 2015, sugerând o creștere a fragilității sistemului financiar european. Dacă în prima parte a anului 2015 creșterea indicatorului poate fi explicată de evoluțiile din piețele obligațiunilor suverane și de incertitudinea cu privire la acordul dintre Grecia și creditorii săi internaționali pentru un nou pachet de salvare, stabilizarea situației și inversarea tendinței indicatorului ar fi fost de așteptat după luna iulie, odată cu risipirea incertitudinilor cu privire la acest acord. Totuși, episodul de volatilitate ridicată care a urmat în luna august, cauzat de îngrijorările investitorilor referitoare la încetinirea creșterii economice în China, a determinat menținerea tendinței de amplificare a fragilității piețelor pe întreg parcursul anului 2015.

În ceea ce privește rata de absorbție calculată din randamentele indicilor sectoriali ai acțiunilor tranzacționate la Bursa de Valori București, se observă o rupere structurală la începutul anului, care semnifică o decuplare a randamentelor și o aparentă reducere a riscului sistemic în România. Dacă pe parcursul anului 2014 rata de absorbție pentru România a fost mai volatilă decât cea pentru sistemul financiar european, în 2015 evoluția celor doi indicatori a fost convergentă. Se observă că situația din Grecia a determinat un salt al indicatorului în România în iunie 2015, urmat de o creștere corelată cu cea la nivel european în ultimul trimestru analizat, corespunzând crizei financiare din China.

La sfârșitul anului 2015 rata de absorbție calculată din randamentele indicilor sectoriali aferenți bursei din România înregistra o valoare ridicată de 0,75 continuând tendința de creștere începută în luna decembrie 2014, situându-se peste media pe termen lung. Indicatorul sugerează că riscul de piață a crescut de la începutul acestui an, iar probabilitatea unor corecții în perioada imediat următoare este mai mare decât în perioada anterioară de referință.

Figura 8 Regimuri zilnice de volatilitate pentru indicele BET

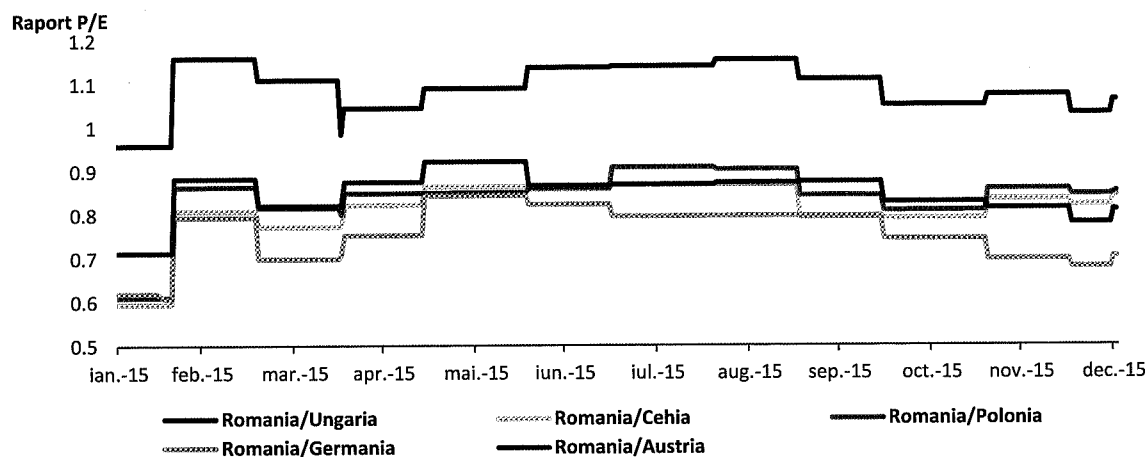

Piața de capital din România a fost caracterizată pe parcursul anului 2015 de un regim de volatilitate redusă, existând un singur episod în care volatilitatea zilnică a indicelui BET a crescut, în special la finalul lunii august 2015, sincronizat cu episodul de turbulență al piețelor financiare la nivel internațional și european. Volatilitatea pieței bursiere din România s-a menținut redusă în ultimele trei luni ale anului.

O mare parte din volatilitatea pieței de capital este datorată componentei tranzitorii din structura volatilității, ceea ce indică un regim normal de piață puțin speculativ, cu șocuri aleatorii care se disipează rapid. Șocurile primite de pe piețele externe conduc la creșterea volatilității pe termen scurt.

Sursa: Bloomberg, calcule ASF

Figura 9 Raportul P/E (forward)

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Raportul P/E forward se calculează împărțind prețul acțiunii la profitul net pe acțiune și arată cât de mult plătesc investitorii pentru câștigurile previzionate pentru următorul an. Riscul de re-evaluare se calculează împărțind rapoartele P/E forward și indicând cât de mult plătesc investitorii pentru câștigurile previzionate pentru anul următor în comparație cu altă piață. Raportul este subunitar pentru Cehia, Polonia, Germania și Austria, ceea ce înseamnă că piața de capital din România este mai atractivă decât acestea din perspectiva raportului P/E forward.

2. PIAȚA PRIMARĂ, STATISTICI EMITENȚI

2.1. Noi emisiuni de instrumente financiare

Pe parcursul anului 2015, au avut loc 2 noi emisiuni de instrumente financiare:

- 1 emisiune de obligațiuni – Municipiul București – în valoare de 2.220.100 mii lei;
- 1 emisiune de produse structurate (SSIF Broker SA).

Tabel 6 Oferte publice de vânzare primare în anul 2015

Oferte publice de vânzare primare		
Companie	Volum	Valoare
TCI RĂZBOIENI SA OCNA MUREȘ	0	0
ASIGURARE REASIGURARE ASTRA SA	50.608	134.617,28
CEMACON SA CLUJ NAPOCA	31.799.165	58.030.263,72
NATURA QUATTUOR ENERGIA HOLDINGS SA	6.882.569	2.803.722,41
PRODLACTA SA BRAȘOV	8.760.007	11.913.609,52
SEMROM MUNTENIA SA	1.609.578	4.023.945,00
TRANSILVANIA CONSTRUCȚII SA CLUJ NAPOCA	276.864	9.136.512,00
CI-CO SA BUCUREȘTI	2.446.150	6.115.375,00
S.N. NUCLEARELECTRICA SA BUCUREȘTI	292.810	2.928.100
TUȘNAD SA BĂILE TUȘNAD	78.821.798	7.882.180
CLUJANA SA CLUJ NAPOCA	551.724	800.000
BANCA COMERCIALĂ CARPATICA SA SIBIU	114.707.495	11.470.749,50
NORD SA BUCUREȘTI	5.600.000	14.003.278,66
PRODPLAST IMOBILIARE SA BUCUREȘTI	56.500.000	56.536.328,72

Sursa: ASF

De asemenea, în anul 2015 pe piața de capital s-au efectuat 14 oferte publice de vânzare în valoare totală de 185.778.681 lei.

Tabel 7 Certificate de Înregistrare a Valorilor Mobiliare emise în anul 2015

Tip operațiune	Număr Certificate de Înregistrare a Valorilor Mobiliare
Majorări de capital social	22
Emisiuni de obligațiuni	10
Emisiuni de titluri de stat tranzacționate la bursă	5
Emisiuni de produse structurate	116
Emisiuni de drepturi de preferință	1
Emisiuni de unități de fond tranzacționate la bursă	1

2.2. Alte evenimente corporative

Suplimentar față de operațiunile menționate mai sus, pe parcursul anului 2015, au avut loc:

- 2 oferte publice de preluare obligatorii a căror valoare se ridică la 4.732.245 lei;
- admiterea la tranzacționare pe piața reglementată administrată de BVB a 5 companii (Albalact SA Alba Iulia, IAR SA Brașov, Prebet SA Aiud, Mecanica Fină SA București, Romcab SA Tg. Mureș) neprecedate de oferirea spre vânzare;
- 6 oferte publice de cumpărare a căror valoare se ridică la 7.964.606,16 lei;
- admiterea pe piața reglementată neprecedată de ofertă a Fondului Închis de Investiții BET – FI Index Invest;

- 5 anunțuri de retragere a acționarilor, întocmite de acționarii care se încadrau în una dintre cele două condiții impuse de prevederile articolului 206 din Legea nr. 297/2004. În urma finalizării procedurii prevăzute la art. 206 din Legea nr. 297/2004, au fost retrase de la tranzacționare 8 societăți.

Tabel 8 Oferte publice de preluare și cumpărare în anul 2015

Oferte publice de preluare		
Companie	Volum	Valoare
AMPLO SA Ploiești (AMPL)	1.051.610	4.732.245,00
CONBAC SA (CNBC)	0	0
Oferte publice de cumpărare		
Companie	Volum	Valoare
SEF PETROFOREST SA	328.816	32.881,60
TONELI NUTRITION TITU SA	0	0
VOESTALPINE VAE APCAROM SA Buzău	824.444	610.088,56
FORAJ SONDE SA Videle	130.047	1.690.611,00
CERSANIT România SA Roman	142	355,00
PRIMCOM SA București	187.689	5.630.670,00

Sursa: ASF

Tabel 9 Certificate de înregistrare a Valorilor Mobiliare emise în anul 2015

Tip operațiune	Număr Certificate de înregistrare a Valorilor Mobiliare
Diminuare capital social	13
Modificare Valoare Nominală	4
Fuziune	4
Divizare	1
Societăți nou admise	6
CIVM emise pt. societăți de pe piața RASDAQ pentru admiterea pe ATS	22

Sursa: ASF

În urma aplicării prevederilor Legii nr. 151/2014, având în vedere hotărârea AGEA a societăților ale căror acțiuni se tranzacționau pe piața RASDAQ/piața valorilor mobiliare necotate, pe parcursul anului 2015 au avut loc următoarele transferuri de societăți între diferite tipuri de piețe:

- un număr de 311 societăți s-au transferat pe piața reglementată/sistem alternativ de tranzacționare, după cum urmează:
 - ✓ 5 societăți pe piața reglementată administrată de BVB
 - Albalact SA Alba Iulia;
 - IAR SA Brașov;
 - Prebet SA Aiud;
 - Mecanica Fina SA București;
 - Romcab SA Tg. Mureș;
 - ✓ 271 pe sistemul alternativ de tranzacționare administrat de BVB;
 - ✓ 35 pe sistemul alternativ de tranzacționare administrat de SIBEX;
- 562 societăți au fost retrase de la tranzacționare urmare aplicării prevederilor Legii nr. 151/2014.

Pentru acțiunile pentru care au fost depuse cereri de retragere până la momentul încetării de drept a activității pieței RASDAQ, respectivele societăți au plătit 123.087.409 lei pentru un număr de 4419 acționari.

3. PIAȚA SECUNDARĂ

3.1. Piețe spot

3.1.1 Piețe spot administrate de BVB

Dinamica indicilor BVB în anul 2015 este prezentată în tabelul de mai jos.

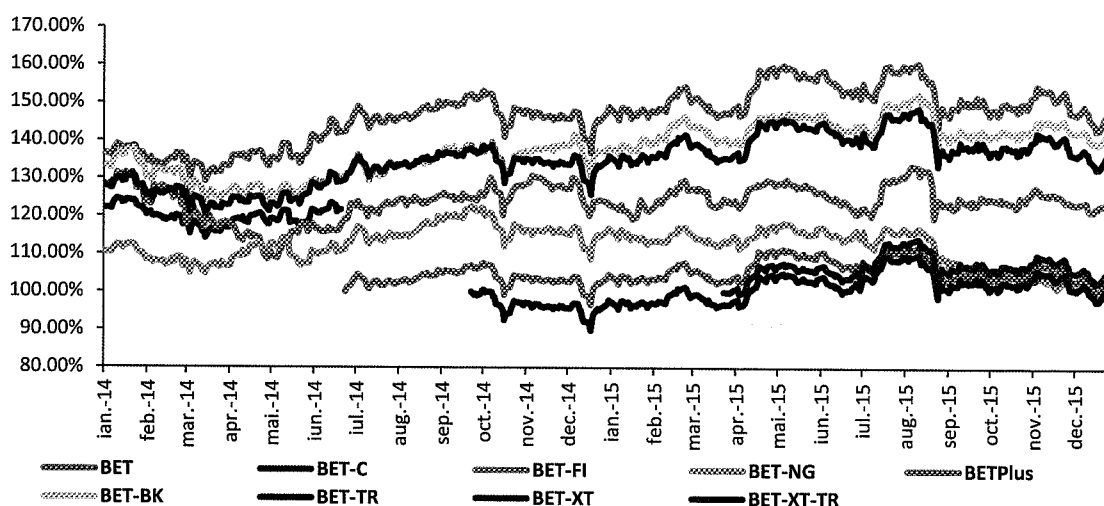
Tabel 10 Evoluția indicilor Bursei de Valori București în 2015

Indice	Valoare la data de 31.12.2014	Valoare la data de 31.12.2015	% Modificare (%) 31.12.2015 față de 31.12.2014
BET	7.083,00	7.004,32	-1,1%
BET-BK	1.308,27	1.341,69	2,6%
BET-FI	30.120,38	3.0276,49	0,5%
BET-NG	705	606,14	-14%
BET-TR	7.734,89	7.977,94	3,1%
BET-XT	638,26	6.40,42	0,3%
BET-XT-TR	-	751,05	-
BETPlus	1.047,81	1.034,65	-1,3%
ROTX	13.084,64	14.012,71	7,1%

Sursa: BVB, calcule ASF

Pe ansamblul anului 2015 indicii generali ai bursei românești au avut evoluții asemănătoare, în general staționare, cu excepția indicelui companiilor energetice (BET-NG), care a scăzut față de finalul anului 2014 cu 14%. Tendința de scădere a indicelui BET-NG a fost determinată în principal de scăderea prețului materiilor prime, în special a prețului petrolului, și de corelarea cu evoluțiile negative la nivel european pentru companiile din acest sector. Indicele ROTX, dezvoltat de Bursa de la Viena împreună cu BVB, a înregistrat cea mai bună performanță în anul 2015, crescând cu 7,1% față de valoarea la care se situa în decembrie 2014. Majoritatea indicilor BVB au atins maximele anului în luna august 2015, înainte de criza bursieră din China, eveniment care a marcat intrarea într-o perioadă turbulentă pe piețele de capital internaționale.

Figura 10 Evoluția indicilor BVB în anul 2015

Sursa: BVB

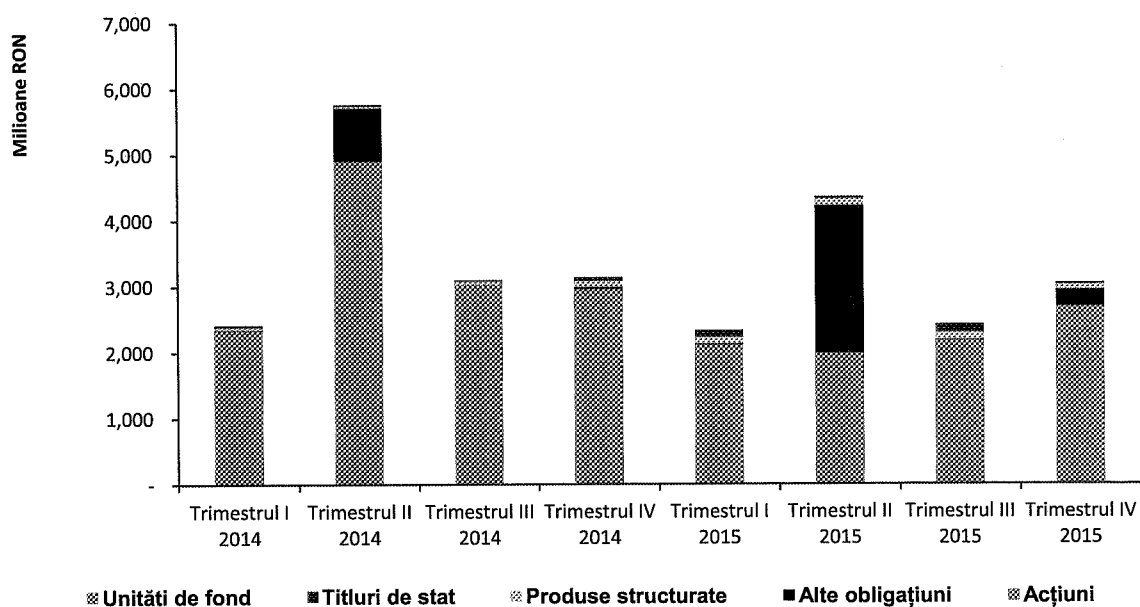
Tabel 11 Structura tranzacțiilor derulate la BVB (Piața principală, ATS și RASDAQ) în anul 2015, după valoarea corespunzătoare fiecărui tip de instrument

Tip de instrument	31.12.2014			31.12.2015			Variații	
	Nr. Tranzacții	Valoare	%	Nr. Tranzacții	Valoare	%	Nr. Tranzacții	Valoare
Acțiuni	860.333	13.229.475.403	91,7%	754.234	8.958.298.208	73,3%	-12,33%	-32,3%
Alte obligațiuni	245	842.102.124	5,8%	535	2.509.440.776	20,5%	118,37%	198,0%
Produce structurate	197.177	227.807.390	1,6%	299.749	403.278.614	3,3%	52,02%	77,0%
T-Bills	-	-	0,0%	1.440	64.999.000	0,5%	-	-
Obligațiuni de stat	148	113.608.292	0,8%	95	273.373.778	2,2%	-35,81%	140,6%
Unități de fond	3.572	11.176.402	0,1%	2.320	7.762.209	0,1%	-35,05%	-30,5%
Total	1.061.475	14.424.169.611	100,0%	1.058.373	12.217.152.585	100,0%	-0,29%	-15,3%

Sursa: BVB

Valoarea totală a tranzacțiilor derulate la BVB a scăzut față de anul 2014 cu 15,3%. Cea mai importantă reducere a valorii a fost înregistrată în cazul tranzacțiilor cu acțiuni (-32,3%), în timp ce valoarea tranzacțiilor cu titluri de stat a fost de aproximativ 2,4 ori mai mare decât în anul 2014. Astfel, deși acțiunile au rămas cele mai tranzacționate instrumente la BVB în anul 2015 (73,3% în totalul valorii tranzacționate), valoarea tranzacționată a titlurilor de credit s-a triplat față de anul 2014, crescând ca pondere de la 6,6% din total la 23,2%. Și tranzacțiile cu produse structurate au fost cu 77% mai mari decât în anul precedent.

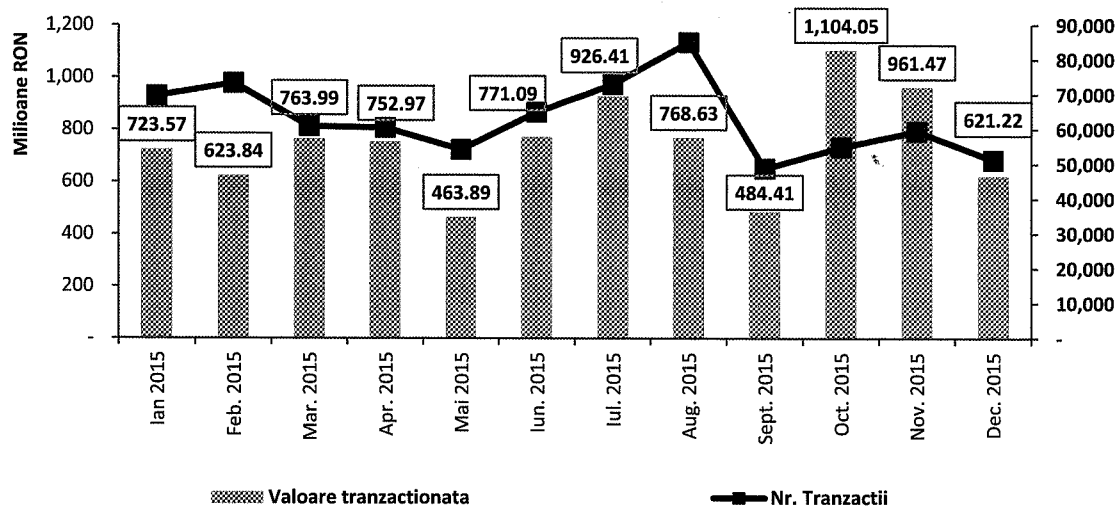
Figura 11 Structura tranzacțiilor derulate pe secțiunea BVB în fiecare trimestru din perioada 01.01.2014-31.12.2015

Sursa: ASF

3.1.1.1 Secțiunea BVB

Figura 12 Valoarea și numărul tranzacțiilor cu titluri de capital derulate pe secțiunea BVB în anul 2015

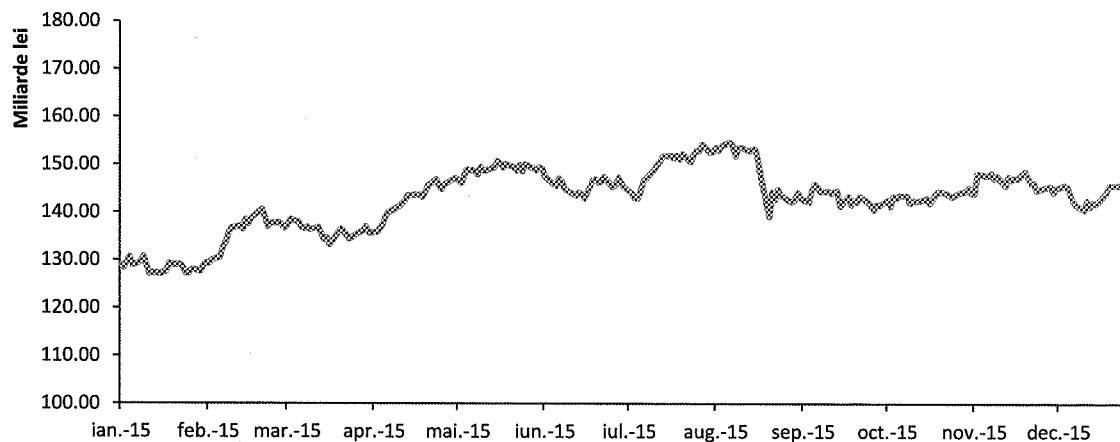

Sursa: BVB

În anul 2015, cea mai mare valoare tranzacționată a titlurilor de capital a fost înregistrată în luna octombrie (1,1 miliarde lei), în timp ce la polul opus se află valoarea tranzacționată în luna mai (463,89 mil. lei). Luna august 2015 a fost marcată de volatilitate ridicată și vânzări semnificative, ceea ce a condus la creșterea numărului de tranzacții până la maximum anual de 85.068. Evenimentele externe care au generat turbulențe pe piețele globale au făcut ca atât în trimestrul II cât și în trimestrul IV prima lună din trimestru să fie caracterizată de nivelul cel mai ridicat al tranzacțiilor, iar în lunile următoare activitatea de tranzacționare să fie în scădere.

Capitalizarea BVB a înregistrat o tendință de creștere până la finalul lunii iulie 2015, când a atins maximum de aproximativ 154 miliarde lei, dar scăderea precipitată din perioada august-septembrie a făcut ca la sfârșitul anului 2015 să atingă nivelul de 141 miliarde lei, în creștere cu doar 9% față de aceeași perioadă a anului 2014.

Figura 13 Capitalizarea BVB (acțiuni) în anul 2015

Sursa: BVB

În cursul anului 2015 în clasamentul celor mai lichide companii la BVB (piața principală, acțiuni) pe primul loc se situează Fondul Proprietatea (FP) care deține o pondere de circa 23,10% din valoarea totală tranzacționată în intervalul menționat. Pe pozițiile următoare în acest top s-au clasat Banca Transilvania (TLV), Romgaz (SNG), BRD Group Société Générale (BRD) și Electrica (EL). De asemenea, se remarcă în cadrul acestui clasament și prezența în primele 20 de poziții ale celor cinci societăți de investiții financiare. Astfel, sectorul bancar și cel energetic sunt cel mai bine reprezentate în topul lichidității bursiere.

Tabel 12 Top 20 emitenți după valoarea tranzacționată în perioada 5 ianuarie – 31 decembrie 2015 pe piața principală (doar acțiuni)

Simboluri	Nr. tranzacții	% din nr. total de tranzacții	Valoare -RON	% din valoare totală
FP	58.604	8,6%	2.029.677.199	23,1%
TLV	54.812	8,1%	1.616.284.026	18,4%
SNG	56.340	8,3%	1.489.570.524	16,9%
BRD	28.849	4,2%	830.723.497	9,4%
EL	30.779	4,5%	589.963.823	6,7%
SNP	47.009	6,9%	450.612.080	5,1%
TEL	37.401	5,5%	368.922.811	4,2%
TGN	18.554	2,7%	346.068.522	3,9%
SIF1	27.707	4,1%	199.234.323	2,3%
SIF2	35.394	5,2%	166.754.331	1,9%
EBS	13.062	1,9%	101.022.798	1,1%
SIF5	24.245	3,6%	91.168.872	1,0%
SIF3	42.224	6,2%	83.897.718	1,0%
SNN	18.679	2,8%	72.944.745	0,8%
SIF4	23.493	3,5%	65.460.331	0,7%
BVB	8.620	1,3%	55.931.145	0,6%
COTE	3.186	0,5%	44.351.180	0,5%
BCC	24.010	3,5%	20.154.583	0,2%
ELGS	2.471	0,4%	19.190.419	0,2%
IMP	3.369	0,5%	16.283.251	0,2%
Total cumulat	558.808	82,3%	8.658.216.179	98,4%
Total tranzacționat	679.164	100%	8.794.556.420	100%

Sursa: BVB

În anul 2015 a avut loc o creștere semnificativă a tranzacțiilor cu titluri de credit, ca urmare a emisiunii de obligațiuni în valoare de 2,2 miliarde lei realizată de Primăria Municipiului București în luna aprilie. Valoarea totală la sfârșitul anului 2015 a tranzacțiilor cu titluri de credit a fost de 2,84 miliarde lei, iar valoarea medie a unei tranzacții cu titluri de credit a fost de aproximativ 237 milioane lei.

Tabel 13 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor cu titluri de credit derulate la BVB în anul 2015

Luna	Valoare	Număr tranzacții
ianuarie 2015	11.742.150,08	15
februarie 2015	16.924.024,92	14
martie 2015	92.455.015,97	26
aprilie 2015	2.225.926.339,29	164
mai 2015	1.163.496,16	23
iunie 2015	96.482.054,76	1.481

Luna	Valoare	Număr tranzacții
Iulie 2015	31,305,010.35	42
august 2015	15,593,437.20	13
septembrie 2015	83,729,741.71	34
Octombrie 2015	195.543.471,62	81
Noiembrie 2015	51.625.011,53	75
Decembrie 2015	25.323.799,93	102
Total 2015	2.847.813.553,52	2.070

Sursa: BVB

Valoarea tranzacționată a produselor structurate având activ suport un indice bursier a fost în anul 2015, de 261 milioane lei, reprezentând 64% din totalul tranzacțiilor cu astfel de instrumente. Pe locul doi s-au situat produsele structurate cu activ suport petrol, cu o pondere de 14% din total.

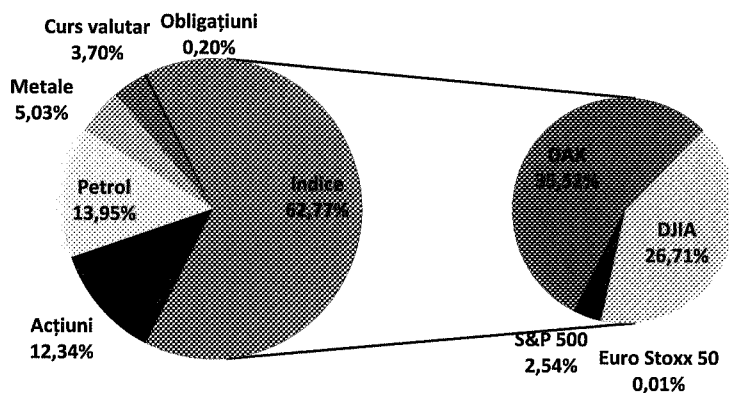
Tabel 14 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate la BVB în 2015, în funcție de activul suport

Activ suport:	Valoare tranzacții (lei)
Indice	261.235.050
DAX	143.246.345
DJIA	107.697.920
Euro Stoxx 50	33.704
S&P 500	10.257.081
Acțiuni	49.774.452
românești	14.865.046
străine	34.909.405
Petrol	56.269.200
Metale	20.298.871
aur	15.362.763
argint	4.936.108
Curs valutar	14.905.772
EUR/USD	14.905.772
Obligațiuni	795.269
românești	795.269
Total	403.278.614

Sursa: ASF

În anul 2015, dintre tranzacțiile cu produse structurate având suport un indice bursier, cele mai importante au avut ca suport indicele DAX (35,5%) și indicele Dow Jones (26,71%).

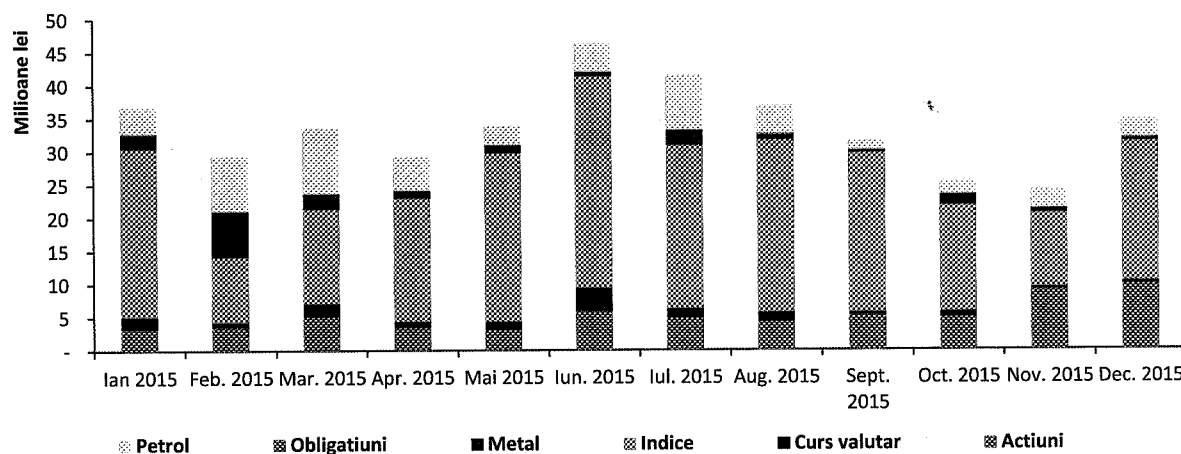
Figura 14 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate la BVB în anul 2015, în funcție de activul suport

Sursa: ASF

Pe parcursul anului 2015, valoarea tranzacțiilor cu produse structurate a fost cea mai ridicată în luna iunie, în timp ce în luna noiembrie valoarea tranzacționată a acestor produse a fost cea mai redusă. Se remarcă faptul că atât produsele structurate având activ suport petrolul cât și cele având ca suport acțiuni au fost cel mai intens tranzacționate în prima parte a anului.

Figura 15 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate la BVB în 2015, în funcție de activul suport

Sursa: ASF

3.1.1.2 Secțiunea RASDAQ

Ultima zi de tranzacționare pe piața RASDAQ și pe segmentul Nelistate al BVB a fost 22 octombrie 2015.

În anul 2015 au fost translatate pe piața AeRO un număr de 271 de companii de pe RASDAQ și de pe segmentul Nelistate. Un număr de 5 societăți au fost transferate în piața reglementată administrată de BVB, întrunind condițiile în ceea ce privește admiterea în această categorie, iar un număr de 35 de companii au optat pentru operatorul SIBEX – Sibiu Stock Exchange, fiind listați pe Sistemul Alternativ de Tranzacționare (ATS) administrat de acesta.

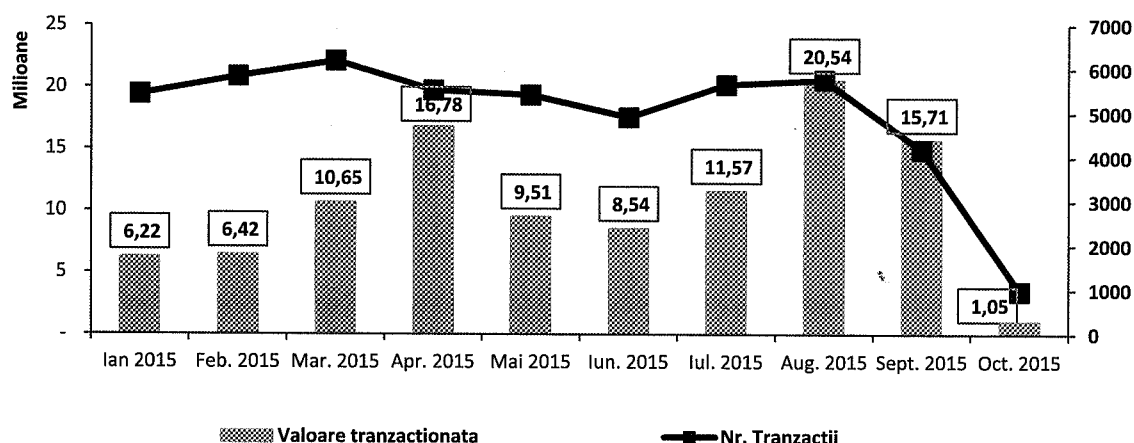
Având în vedere aceste evoluțiile descrise mai sus, pe piața RASDAQ valoarea tranzacționată a înregistrat o creștere în intensitate în lunile august și septembrie 2015, iar la începutul lunii octombrie activitatea de tranzacționare a încetinit semnificativ și apoi s-a oprit definitiv.

Tabel 15 Evoluția tranzacțiilor derulate pe secțiunea RASDAQ la 30.09.2015

Tip de instrument	30.09.2014		30.09.2015		Variații	
	Nr. tranzacții	Valoare în lei	Nr. tranzacții	Valoare în lei	Nr. tranzacții	Valoare
Acțiuni	63.795,00	211.646.018,61	49.871,00	106.977.182,22	-21,8%	-49,5%
Unități de fond			26,00	2.507,10		
Total	63.795,00	211.646.018,61	49.897,00	106.979.689,32	-21,8%	-49,5%

Sursa: BVB

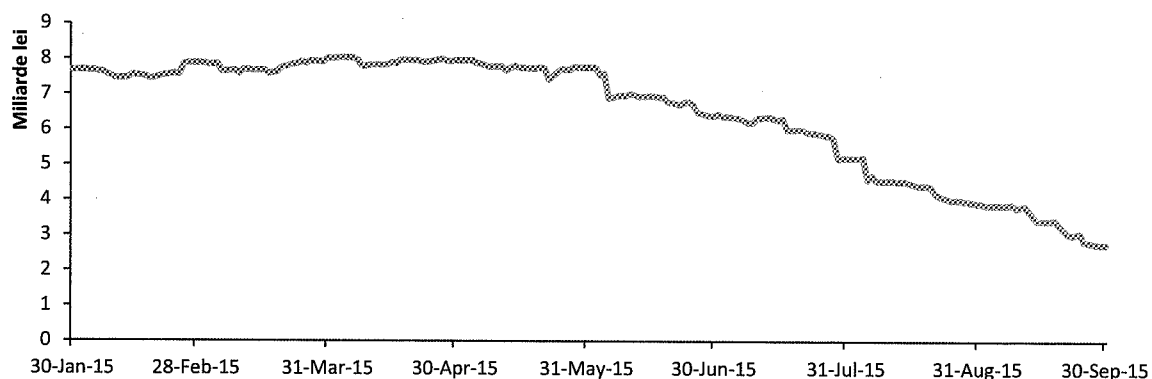
Figura 16 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor derulate pe secțiunea RASDAQ în anul 2015

Sursa: BVB

Tot ca urmare a procesului de transfer al companiilor de pe piața RASDAQ, față de sfârșitul anului 2014 capitalizarea pieței a cunoscut un trend descendent pronunțat scăzând cu aproximativ 64% la finele trimestrului III 2015 și situându-se la valoarea de 2.751.824.881,65 lei în ultima zi de tranzacționare a lunii septembrie 2015.

Figura 17 Evoluția capitalizării acțiunilor admise la tranzacționare pe secțiunea RASDAQ, în anul 2015

Sursa: BVB

3.1.1.3 Secțiunea ATS

În perioada iulie-septembrie 2015, o parte importantă dintre emitenții care s-au retras de la tranzacționare pe piața RASDAQ au ales listarea pe sistemul alternativ de tranzacționare al BVB, ceea ce a constituit factorul principal de creștere al activității pe acest segment de piață. Până la finalul anului 2015 erau disponibile la tranzacționare acțiunile a 306 emitenți.

Tabel 16 Evoluția numărului de instrumente disponibile la tranzacționare pe secțiunea ATS

Data	31.01.2015	31.03.2015	30.06.2015	30.09.2015	30.12.2015
Nr. emitenți disponibili la tranzacționare	36	36	141	269	306

Sursa: ASF

La finalul anului 2015 avuseseră loc 31.829 tranzacții pe ATS în valoare de 92 de milioane lei, cele mai multe în trimestrele III și IV ale anului. Valoarea tranzacționată a atins maximul în luna august 2015 (19,2 mil. Lei), după care a scăzut spre media anului 2015 în lunile octombrie și noiembrie, revenind la valori ridicate (15,3 mil. lei) în luna decembrie 2015.

Tabel 17 Variația numărului de instrumente disponibile la tranzacționare pe segmentul ATS în funcție de piața principală

Piața principală	Nr. instrumente la 31.12.2014	Nr. instrumente la 30.06.2015	Nr. instrumente la 30.09.2015	Nr. Instrumente la 30.12.2015
XRS1	5	115	243	279
XRSA	12	12	12	12
XRSI	19	14	14	15
Total	36	141	269	306

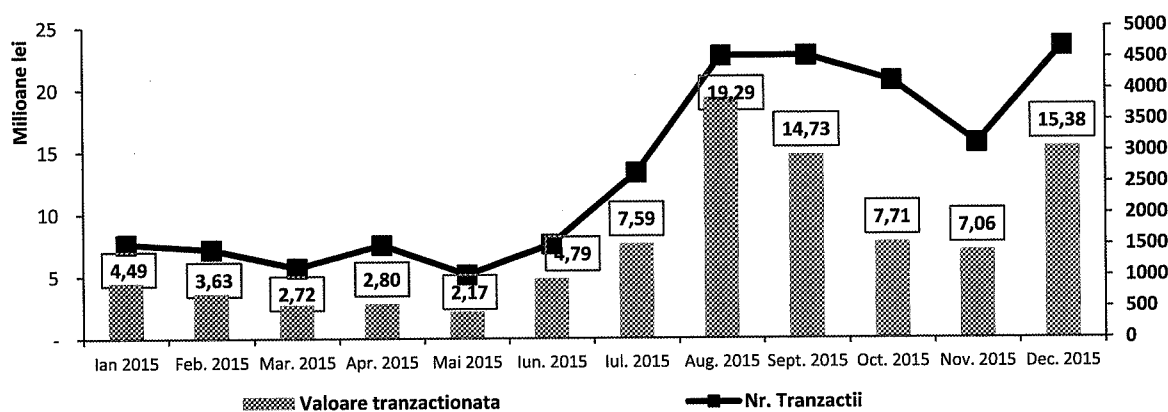
Sursa: ASF

Tabel 18 Evoluția tranzacțiilor lunare derulate pe secțiunea ATS în anul 2015

Tip de instrument	Trim. I 2015		Trim. II 2015		Trim. III 2015		Trim. IV 2015	
	Valoare în lei	Nr. Tranzacții	Valoare în lei	Nr. Tranzacții	Valoare în lei	Nr. Tranzacții	Valoare în lei	Nr. Tranzacții
Acțiuni	10.850.821	4.099	9.764.841	4.044	41.241.721	11.700	28.065.493	11.814
Alte obligațiuni	-	-	-	-	362.934	9	2.052.685	28
Unități de fond	-	-	-	-	2.507	26	24.927	109
Total	10.850.821	4.099	9.764.841	4.044	41.607.162	11.735	30.143.105	11.951

Sursa: ASF

Figura 18 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor derulate pe ATS în anul 2015

Sursa: ASF

3.1.2 Piețe spot administrate de SIBEX

3.1.2.1 Secțiunea SIBEX

În anul 2015, pe piața reglementată la vedere a fost efectuată o singură tranzacție în valoare de 50 lei pentru 100 de acțiuni Sibex – Sibiu Stock Exchange SA (SBX), acesta fiind și singurul emitent listat pe această piață. Această tranzacție a avut loc în trimestrul al III-lea, respectiv săptămâna 7-11 septembrie 2015, în celelalte trimestre neexistând activitate pe acest segment de piață.

3.1.2.2 Secțiunea ATS

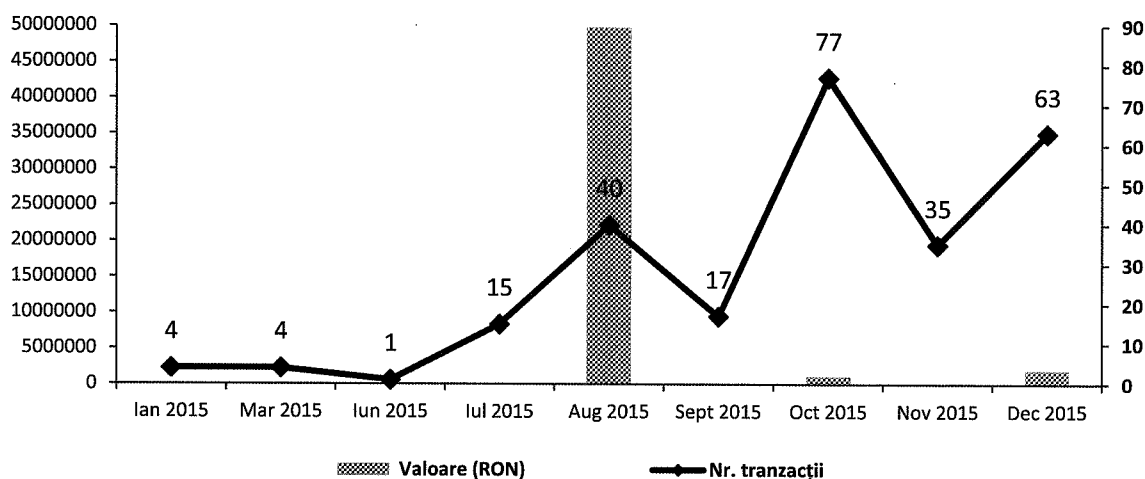
Sistemul alternativ de tranzacționare „Start” administrat de SIBEX a fost înființat în anul 2010, iar Prodplast Imobiliare SA a fost în perioada 2010-2013 unicul emitent listat pe acest sistem, ulterior intrând și alte acțiuni la tranzacționare pe ATS.

Condițiile pe care o societate trebuie să le îndeplinească pentru tranzacționarea acțiunilor sale pe ATS sunt ca valoarea capitalurilor proprii din ultimul exercițiu financiar sau capitalizarea anticipată să fie de cel puțin 200.000 de euro, iar compania să pună la dispoziția SIBEX un plan de afaceri pentru următorii 3 ani de activitate, condiții ce sunt mai relaxate decât condițiile pentru admiterea la tranzacționare pe o piață reglementată.

În semestrul I al anului 2015, pe sistemul alternativ de tranzacționare administrat de SIBEX au fost efectuate doar 8 tranzacții pentru un număr de 1.516 acțiuni comune Prodplast Imobiliare SA, rulajul semestrial însumând puțin peste 10.500 lei. Acțiunile celorlalte societăți listate nu au fost tranzacționate pe parcursul semestrului I din 2015.

Începând cu luna *iulie* 2015, numărul de companii listate pe sistemul alternativ de tranzacționare administrat de SIBEX s-a mărit în urma transferului mai multor societăți de pe piața RASDAQ: ARAX, COVB, REMM, SATU, ROOF, TRSB, CAIN, RFEP, TRNG, SELC, BALO, CMGJ.

Figura 19 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor derulate pe ATS SIBEX în 2015

Sursa: Sibex, calcule ASF

În pofida noilor listări din partea a doua a anului, se constată menținerea un nivel redus, pe întreg parcursul anului 2015, a numărului de tranzacții și a valorilor tranzacționate. Luna august apare ca o excepție, un vârf al valorii tranzacționate, datorită în principal tranzacțiilor cu acțiuni PPLI (Prodplast Imobiliare SA, cu tranzacții în valoare de 49.785.897 RON) alături de care au mai fost tranzacționate simbolurile SATU, ARAX, COVB și REMM până la valoarea totală a lunii august de 49.793.897 lei. Poziția societății Prodplast Imobiliare SA de lider al lichidității în anul 2015 pe ATS-ul administrat de SIBEX reiese și din Top 10 societăți tranzacționate prezentat mai jos.

Tabel 19 Top 10 tranzacții cu acțiuni în 2015 pe ATS la SIBEX

Nr.	Simbol	Denumire emitent / Domeniu Activitate	Nr. acțiuni	% din volum total
1	PPLI	Prodplast Imobiliare SA Dezvoltare (promovare) imobiliară	8.179.217	42,26%
2	COVB	Confecții Vaslui SA Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	8.068.966	41,69%
3	TRSB	Transcom SA Întreținerea și repararea autovehiculelor	3.030.787	15,66%
4	REMM	Remat Maramureș SA Recuperarea materialelor reciclabile sortate	58.174	0,30%
5	ARAX	Armax Gaz SA Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice	10.271	0,05%
6	RFEP	Rofep SA Fabricarea altor echipamente electrice	2.501	0,01%
7	ROOF	Romanofir SA Pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile	2.158	0,01%
8	SATU	Saturn SA Turnarea fontei	1.449	0,01%
9	SELC	Selca SA Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	857	0,00%
10	CMGJ	Combgorj SA Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de ferma	337	0,00%

Sursa: Sibex

3.2. Piața reglementată la termen

Dintre cei doi operatori bursieri autorizați în România, în anul 2015 SIBEX a fost singurul care a administrat o piață reglementată la termen funcțională.

Principalele instrumente tranzacționate pe piața la termen administrată de SIBEX sunt contractele futures având ca activ suport:

- acțiuni românești;
- alte acțiuni europene;
- acțiuni americane;
- cursuri de schimb;
- indicele internațional Dow Jones Industrial Average;
- mărfuri.

Tabel 20 Tranzacții futures pe piața SIBEX în anul 2015

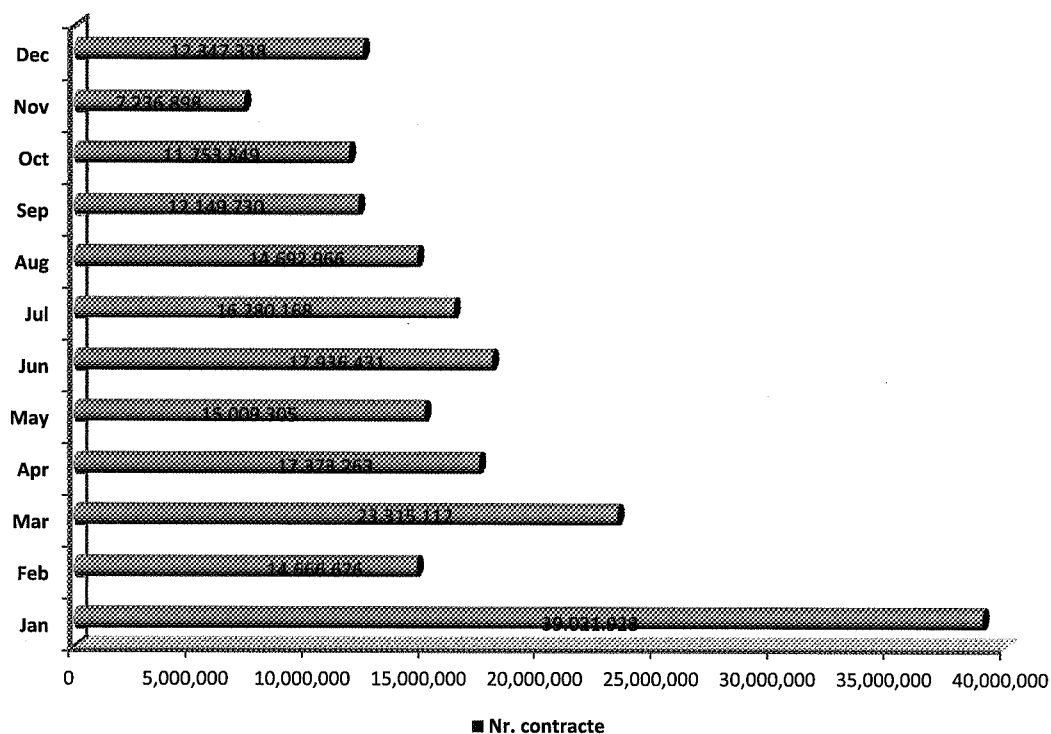
Simbol	Nr. tranzacții	Nr. contracte	Valoare (RON)	% din valoarea totală
Ianuarie	607	2.586	39.021.928	19,34%
Februarie	307	1.046	14.666.626	7,27%
Martie	553	1.628	23.315.112	11,55%
Aprilie	378	1.160	17.373.263	8,61%
Mai	380	1.160	15.009.305	7,44%
Iunie	428	1.288	17.936.431	8,89%
Iulie	384	1.214	16.280.168	8,07%

Simbol	Nr. tranzacții	Nr. contracte	Valoare (RON)	% din valoarea totală
August	400	1.149	14.692.966	7,28%
Septembrie	401	838	12.149.730	6,02%
Octombrie	327	734	11.753.849	5,82%
Noiembrie	218	484	7.236.898	3,59%
Decembrie	346	754	12.347.338	6,12%
Total general	4.729	14.041	201.783.613	100,00%

Sursa: Sibex, calcule ASF

Din evoluția lunară a tranzacțiilor cu contracte futures, în anul 2015 se observă o tendință de menținere la nivel scăzut a numărului de tranzacții și a valorilor tranzacționate. Interesul redus al investitorilor pentru contractele futures reiese și din graficul de mai jos. Se observă că valoarea tranzacționată în prima lună a anului 2015 a fost cea mai mare, ea reprezentând aproape 20% din valoarea tranzacțiilor futures pe tot anul 2015.

Figura 20 Evoluția lunară a valorii tranzacțiilor futures la Sibex în 2015

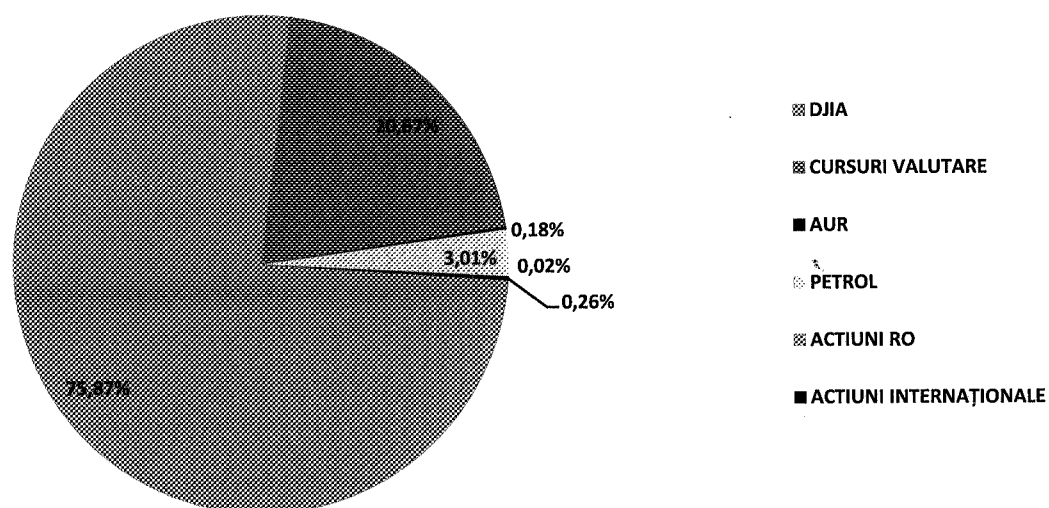
■ Nr. contracte

Sursa: Sibex

Cele mai tranzacționate contracte au rămas cele pe indicele DJIA, valorile acestor contracte reprezentând aproape 76% din total. Pe locul secund se află contractele futures pe cursurile valutare care dețin o pondere de 20,67%.

Figura 21 Structura tranzacțiilor futures derulate la Sibex în anul 2015 după tipul de activ suport

Sursa: Sibex, calcule ASF

Din analiza structurii tranzacțiilor cu contracte futures rezultă un interes ridicat al investitorilor pentru instrumentele având ca activ suport indicele internațional Dow Jones Industrial Average, urmate de contractele având ca activ suport cursul de schimb.

Pe parcursul întregului an 2015 nu au avut loc tranzacții cu opțiuni, aceste instrumente fiind suspendate de la tranzacționare.

4. INTERMEDIARII ȘI OPERATORII DE PIAȚĂ

4.1 Intermediarii

În anul 2015 numărul total al intermediarilor pe piețele reglementate la vedere a fost de 40 (instituții de credit și societăți de servicii de investiții financiare locale, precum și firme de investiții dintr-un alt stat membru UE), acesta fiind și numărul participanților înregistrați în Registrul BVB (dintre care 6 intermediari de tipul instituții de credit), în timp ce la SIBEX au activat doar 6 intermediari de tipul SSIF.

Intermediarii de tipul instituții de credit sunt, în general, cei mai activi pe piață executând tranzacții importante ca număr și ca valoare. La finele anului 2015 pe piața românească de capital desfășurau activitate de intermediere un număr de 8 instituții de credit locale, în scădere cu 2 comparativ cu numărul existent la finele anului anterior. Dintre acestea, 3 se regăsesc în top 10 al intermediarilor la BVB, cu valori intermediare de peste 6,56 miliarde lei și cote de piață cumulate de aproximativ 28%.

În ceea ce privește intermediarii de tipul societăților de servicii de investiții financiare (SSIF), la sfârșitul anului 2015 erau în activitate un număr de 27 de societăți dintr-un total de 30 autorizate.

În clasamentul participanților pe piețele reglementate la vedere pe primul loc în anul 2015 se găsește societatea cehească WOOD & COMPANY FINANCIAL SERVICES cu o valoare intermediată de 4.547.750.909,53 lei și o cotă de piață de 19,16%. Locurile 2 și 3 sunt ocupate de RAIFFEISEN BANK și BT SECURITIES, cu ponderi în totalul valorii intermediare de 19,00%, respectiv 15,27% ceea ce înseamnă că primii trei participanți pe piața spot au deținut mai mult de jumătate din valoarea totală intermediată în anul 2015 (53,43%).

Tabel 21 Topul intermediarilor pe piața la vedere

Nr. crt.	Nume intermediar	Valoare intermediată	Pondere în total valoare intermediată
1	WOOD & COMPANY FINANCIAL SERVICES, a.s. PRAGA	4.547.750.910	19,16%
2	RAIFFEISEN BANK	4.507.943.329	19,00%
3	BT SECURITIES	3.622.682.216	15,27%
4	SWISS CAPITAL S.A.	3.503.433.047	14,76%
5	BANCA COMERCIALA ROMANA	1.183.412.323	4,99%
6	BRD Groupe Société Générale	874.226.350	3,68%
7	KBC Securities N.V.	721.738.093	3,04%
8	NATIONAL SECURITIES S.A. ATENA SUCURSALA BUCURESTI	598.117.362	2,52%
9	SSIF BRK FINANCIAL GROUP S.A.	580.463.216	2,45%
10	TRADEVILLE	426.908.643	1,80%
	Total top 10	20.566.675.488	86,67%
	Total valoare intermediată în 2015	23.729.570.065	100%

Sursa: BVB și SIBEX, calcule ASF

Numărul total al intermediarilor pe piața la termen a fost de 4, aceștia tranzacționând un număr de 14.041 contracte în anul 2015 exclusiv pe piața la termen administrată de SIBEX.

În ceea ce privește piețele sport administrate de BVB (toate piețele, toate instrumentele), clasamentul primilor 10 intermediari în funcție de valoarea tranzacțiilor realizate este următorul:

Tabel 22 Clasamentul primilor 10 intermediari pe piețe la vedere administrate de BVB

Poziție (an)	Denumire intermediar	Valoare tranzacționată (lei)	% din total valoare (an)
1	WOOD & COMPANY FINANCIAL SERVICES, a.s. Praga	4.547.750.909,53	19,25%
2	RAIFFEISEN BANK	4.507.943.328,81	19,08%

Poziție (an)	Denumire intermediar	Valoare tranzacționată (lei)	% din total valoare (an)
3	BT SECURITIES	3.622.682.215,81	15,33%
4	SWISS CAPITAL SA	3.503.433.047,00	14,83%
5	BANCA COMERCIALA ROMANA	1.183.412.323,48	5,01%
6	BRD Groupe Société Générale	874.226.350,31	3,70%
7	KBC Securities N.V.	721.738.093,02	3,06%
8	National Securities Sa Atena Sucursala București	598.117.361,71	2,53%
9	S.S.I.F. BROKER	536.630.656,30	2,27%
10	TRADEVILLE	426.867.721,97	1,81%

Sursa: BVB

Situația nu este semnificativ diferită față de clasamentul general prezentat anterior deoarece valoarea tranzacțiilor cu acțiuni pe piețele administrate de SIBEX a fost foarte redusă în anul 2015. Interesul scăzut pentru aceste piețe se poate observa și din numărul mai mic de intermediari înregistrați, al căror clasament este prezentat în continuare alături de cel al intermediarilor pe piața la termen administrată de același operator.

Tabel 23 Clasamentul primilor intermediari pe piețele administrate de SIBEX

Top intermediari pe piața derivatelor în funcție de numărul de contracte în 2015

Nr. crt.	Intermediar	Nr. contracte
1	DELTASTOCK AD	11.753
2	SSIF BROKER SA	5.775
3	SSIF Interfinbrok Corporation SA	5.306
4	SSIF ESTINVEST SA	5.248
TOTAL		14.041

Top intermediari pe piața SPOT în funcție de valoarea tranzacțiilor în 2015

Nr. crt.	Intermediar	Val. intermediată
1	SSIF IFB FINWEST SA	59.702.446,85
2	SSIF BROKER SA	43.832.559,24
3	SSIF Interfinbrok Corporation SA	2.109.246,39
4	SSIF ESTINVEST SA	79.337,56
5	SSIF TRADEVILLE SA	40.921,11
6	SSIF INTERCAPITAL INVEST SA	7.357,79
TOTAL valoare intermediată		105,771,868.94

Sursa: Sibex

Indicatorii societăților de servicii de investiții financiare prezentați în tabelul de mai jos arată, pe ansamblul acestui sector de activitate, o deteriorare a situației financiare a acestora în anul 2015 comparativ cu anul 2014, reflectată prin scăderea fondurilor proprii, a cifrei de afaceri și prin înregistrarea de pierderi.

Tabel 24 Situația indicatorilor societăților de servicii de investiții financiare

Data	Fonduri proprii (lei)	Cifra de afaceri (lei)	Profit/Pierdere	Număr clienți
30.06.2014	189.450.024	32.078.829	2.522.849	82.352
31.12.2014	180.969.947	65.174.723	2.139.680	65.847
30.06.2015	184.548.026	21.379.589	-1.081.784	83.894
31.12.2015	173.387.764	44.790.590	-9.944.181	78.187

Sursa: ASF

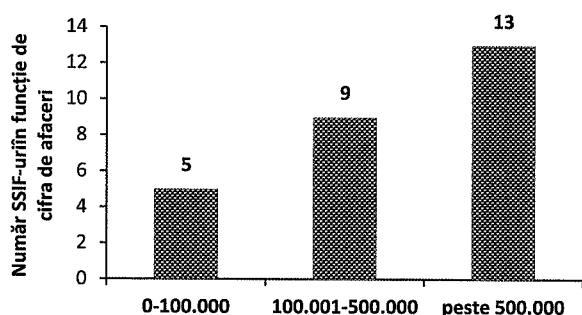
Astfel, valoarea cumulată a fondurilor proprii ale societăților de servicii de investiții financiare a scăzut cu 4,19% în anul 2015 comparativ cu finele anului 2014. Din cele 27 de SSIF-uri cu activitate, 22 societăți de servicii de investiții financiare au înregistrat pierderi în 2015, față de numai 16 societăți cu pierdere la finele anului 2014.

Cifra de afaceri cumulată realizată de SSIF în anul 2015 a scăzut cu 31,28% față de 2014. Reducerea nivelului veniturilor cumulate ale SSIF, care indirect a determinat înregistrarea unui rezultat cumulat negativ la finele anului 2015 pe acest segment de intermediari, are mai multe cauze: reducerea

comisioanelor de tranzacționare determinată de creșterea competiției, scăderea valorii tranzacțiilor pe piață, posibila migrare a unor clienți către alte tipuri de intermediari (instituții de credit și/sau firme de investiții autorizate în alte state membre UE). Aceste evoluții au avut loc în contextul în care numărul cumulat al clienților SSIF a crescut față de sfârșitul anului 2014, situându-se la 78.187, dar doar 24.567 dintre aceștia sunt clienți activi.

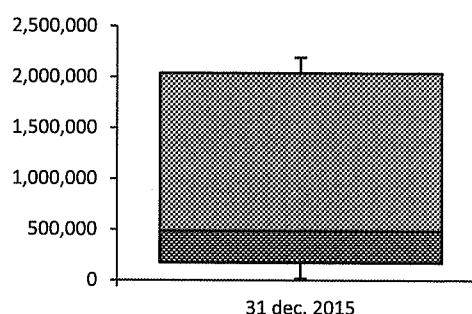
SSIF-urile se pot încadra pe trei categorii, în funcție de cifra de afaceri înregistrată: 5 societăți cu activitate redusă (cifră de afaceri mai mică de 100.000 lei), 9 societăți cu activitate medie (cifră de afaceri între 100.000 lei și 500.000 lei) și 13 societăți cu activitate intensă (cifră de afaceri mai mare de 500.000 lei)

Figura 22 Tipuri de SSIF-uri în funcție de cifra de afaceri

Sursa: ASF

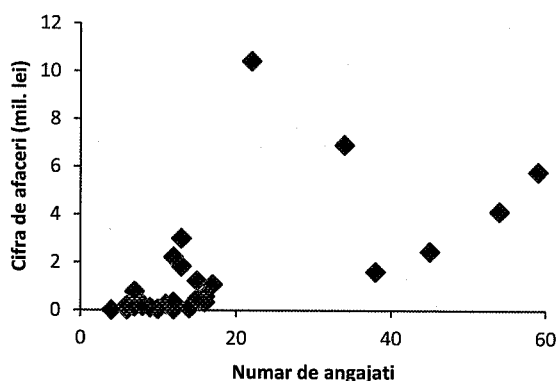
Figura 23 Distribuția cifrei de afaceri a celor 27 SSIF-uri

Sursa: ASF

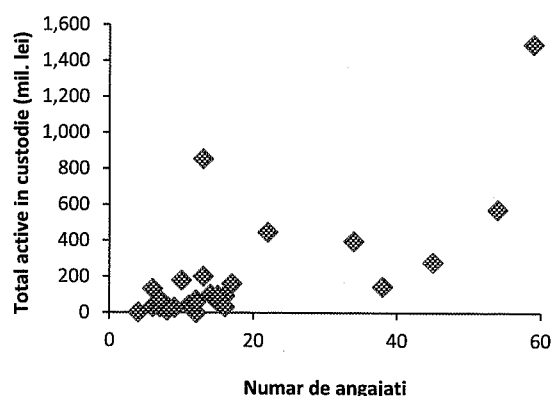
În ceea ce privește numărul de angajați ai SSIF-urilor, acesta variază între 4 și 59 de salariați. Graficele de mai jos arată faptul că SSIF-urile cu un număr mai mic de angajați au o cifră de afaceri mai redusă, respectiv active în custodie mai reduse decât cele cu un număr mai mare al angajaților, cu câteva excepții.

Figura 24 Cifra de afaceri a SSIF-urilor raportată la numărul de angajați

Sursa: ASF

Figura 25 Activele totale ale SSIF-urilor raportate la numărul de angajați

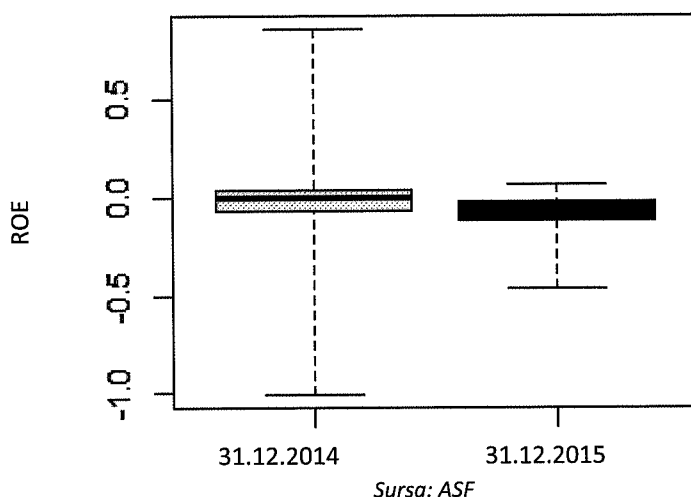

Sursa: ASF

În ceea ce privește rentabilitatea capitalurilor proprii a SSIF-urilor cu activitate la finele anului 2015 se observă faptul că pentru multe dintre acestea indicatorul ROE este negativ. Distribuția SSIF-urilor în funcție de rentabilitatea capitalurilor proprii la 31 decembrie 2015 și 31 decembrie 2014 este reprezentată grafic printr-o diagramă de tip boxplot care oferă informații privind tendința centrală și

forma distribuției. Din această reprezentare observăm că față de 2014 s-a redus amplitudinea extremelor (nu mai avem o amplitudine atât de mare de variație între SSIF-urile cele mai profitabile și cele cu rata cea mai semnificativă a pierderilor raportată la capitalurile proprii), dar în același timp rata medie de rentabilitate a capitalurilor proprii a scăzut și a intrat în teritoriu negativ.

Figura 26 Distribuția SSIF-urilor în funcție rentabilitatea capitalurilor proprii

4.2. Operatorul de piață BVB

În 12 ianuarie 2015, piețele RGSI și DLSI, pe care erau tranzacționate acțiunile și alte instrumente financiare internaționale asimilabile titlurilor de capital, au fost desființate. Aceste instrumente au fost translatate pe piețele REGS și DEALS, în vederea eficientizării procesului de tranzacționare.

La sfârșitul lunii februarie 2015 sistemul alternativ de tranzacționare al BVB a fost relansat sub denumirea AeRO, piața fiind concepută pentru listarea companiilor relativ nou înființate sau cu anvergură mai redusă însă cu potențial de creștere (start-up-uri și IMM-uri în căutare de finanțare).

De asemenea, din data de 23 februarie, a fost implementat un nou model de tranzacționare bazat pe licitație. Astfel, au devenit disponibile două modele de tranzacționare pentru acțiunile din cadrul pieței reglementate: modelul de tip „tranzacționare continuă” și modelul de licitație. Modelul de licitație constă în sesiuni distincte pentru introducerea și administrarea ordinelor, fără înregistrarea tranzacțiilor, chiar dacă sunt întrunite condițiile de execuție, fiecare dintre acestea fiind urmate de o sesiune în care algoritmul de fixing este aplicat și tranzacțiile sunt înregistrate (dacă sunt îndeplinite condițiile de execuție).

În luna martie 2015 a fost operată o modificare referitoare la decontarea tranzacțiilor, respectiv introducerea a două cicluri nete de decontare în loc de unul singur. Aceasta este continuarea unei serii de schimbări structurale introduse în 2014 și 2015 pe piața de capital din România, printre care: implementarea decontării în T+2, separarea sistemului de tranzacționare de cel de post-tranzacționare, eliminarea limitărilor privind mărimea ordinelor, introducerea de noi tipuri de ordine și participarea Depozitarului Central în proiectul european TARGET2 Securities.

În luna aprilie, BVB a lansat versiunea web a platformei sale de tranzacționare Arena-XT, o versiune a celei existente (Arena-XT Trading) pentru desktop-uri care permite investitorilor administrarea ordinelor, dar și accesul la date de piață, diverse rapoarte, grafice web.

Depozitarul Central a aderat în primul val la platforma pan-europeană de decontare TARGET2-Securities, un proiect dezvoltat în cooperare cu Bursa de Valori București. Proiectul are rolul de a facilita operațiunile post-tranzacționare prin oferirea de condiții de decontare armonizate, neutre și facile, în monedă unică europeană, fiind astfel reduse riscurile aferente, pentru majoritatea instrumentelor financiare din Europa.

În vederea stimulării activității de tranzacționare, BVB a introdus la începutul lunii iulie 2015 un program adresat formatorilor de piață (Market Maker-ilor). Unul dintre aspectele vizate îl reprezintă stimularea clienților acestora pentru realizarea mai multor tranzacții „intraday” cu acțiunile pentru care intermediarul acestora este formator de piață. Acțiunile din componența indicelui BET-XT, acțiunile Erste Bank (EBS) și Ropharma (RPH) sunt cele pentru care un broker poate fi Market Maker, dar, la cerere, BVB poate include pe listă și alte acțiuni din componența indicelui BETPlus.

În data de 22 septembrie, BVB a lansat un nou Cod de Guvernare Corporativă care a fost conceput împreună cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). Accesul investitorilor la informații și protecția drepturilor acestora reprezintă elementele cheie ce se află în centrul noului Cod.

În trimestrul IV 2015 a fost implementat modelul de tranzacționare tip licitație și pe piața AeRO. De asemenea, au avut loc noi emisiuni de obligațiuni (Banca Internațională de Investiții, Advanced Retail System) titluri de stat și o listare de acțiuni pe segmentul AeRO, provenită din afara Rasdaq/Nelistate (Life is Hard).

În data de 31 decembrie 2015 pe piața AeRO a BVB erau listate un număr de 280 de societăți, iar pe segmentul ATS al Sibex un număr de 40 de societăți.

Bursa de Valori București a lansat de asemenea în ultimul trimestru al anului 2015 programe de seminarii (Fluent in Finanțe 2.0) și promovare ale BVB, precum și o aplicație nouă pentru mobil adresată investitorilor, realizată de BVB.

Evoluția principalilor indicatori economico-financiar ai BVB sunt prezenți în tabelul de mai jos:

Tabel 25 Evoluția principalilor indicatori economico-financiar ai BVB

Denumire indicator	Valoare indicator (lei) 31.12.2014	Valoare indicator (lei) 31.12.2015
Venituri totale	32.693.759	23.287.950
Venituri din exploatare	27.879.484	17.728.619
Cheltuieli totale	18.544.136	15.224.282
Active totale	106.347.413	97.555.430
Capitaluri proprii	100.675.381	94.124.032
Rezultat exercițiu financiar	11.896.005	7.023.109

4.3. Operatorul de piață SIBEX

SIBEX – Sibiu Stock Exchange SA (Sibex), în calitate de operator de piață și operator de sistem, administrează o piață reglementată la vedere, o piață reglementată a instrumentelor financiare derivate (piață reglementată la termen) și un sistem alternativ de tranzacționare.

La sfârșitul lunii *martie 2015*, SIBEX a anunțat finalizarea proiectului de migrare a pieței reglementate la vedere și a sistemului alternativ de tranzacționare la noul sistem de tranzacționare OASIS1 începând cu data de 30 martie 2015.

Piața reglementată la vedere și sistemul alternativ de tranzacționare administrate de SIBEX au funcționat în continuare, pe tot parcursul primelor luni ale anului, pe sistemul de tranzacționare *Global Vision Exchange Trading System* furnizat de Trayport Ltd. și interfața de tranzacționare *Eltrans v.6*, până în momentul în care a avut loc transferul pe sistemul de tranzacționare OASIS al celor două piețe.

În luna *aprilie 2015*, SIBEX - Sibiu Stock Exchange România și Deutsche Börse Market Data + Services au semnat un protocol de colaborare potrivit căruia Deutsche Börse va furniza SIBEX soluția tehnică de tranzacționare pentru piața reglementată de instrumente financiare derivate cu activ suport energie electrică, iar aceasta va fi administrată de SIBEX. Deutsche Börse va furniza SIBEX sistemele electronice și de infrastructură pentru tranzacționarea și facilitarea accesului la sistemul de compensare - decontare pentru produsele derivate cu activ suport energie electrică.

Din luna *iulie 2015*, Sibex a început să-și lărgască portofoliul de companii care și-au listat acțiunile aici, în urma transferului de pe piața RASDAQ.

Evoluția principalilor indicatori economico-financieri ai SIBEX sunt prezenți în tabelul de mai jos:

Tabel 26 Evoluția principalilor indicatori economico-financieri ai SIBEX

Nr. crt.	Denumire indicator	Valoare (lei) la 31.12.2015
1.	Venituri totale	606.976
2.	Venituri din exploatare	537.454
3.	Cheltuieli totale	2.596.156
4.	Cheltuieli din exploatare	2.699.966
5.	Active totale	19.750.751
6.	Capitaluri proprii	19.263.183
7.	Rezultat exercițiu financiar	-1.989.180

5. ORGANISMELE DE PLASAMENT COLECTIV

La finele anului 2015 coordonatele principale ale pieței organismelor de plasament colectiv erau următoarele:

Tabel 27 Numărul de OPC și SAI

Categorie entitate	30.12.2014	30.12.2015
	Nr. entități	Nr. entități
Societăți de administrare a investițiilor	21	21
Fonduri deschise de investiții	70	74
Fonduri închise de investiții	32	29
Societăți de investiții financiare	5	5
Fondul Proprietatea	1	1
Depozitari	8	6

Sursa: ASF

Tabel 28 Depozitarii activelor OPC

Depozitar	Total Active 30.12.2015 (lei)
BRD – Groupe Société Générale SA	23.955.201.007,21
Banca Comercială Română SA	8.669.462.625,23
RAIFFEISEN BANK SA	8.444.480.058,53
BANCPOST SA	96.535.214,38
UNICREDIT ȚIRIAC BANK SA	96.411.828,24
LIBRA INTERNET BANK SA	11.746.570,07
TOTAL ACTIVE	41.273.837.303,66

Sursa: ASF

5.1. Societăți de administrare a investițiilor

Din totalul societăților de administrare a investițiilor, grupurile bancare reprezintă categoria dominantă cumulând partea cea mai importantă a activelor administrate de SAI.

Conform datelor din tabelul de mai jos rezultă că primele cinci SAI după volumul activelor sunt toate societăți afiliate sistemul bancar, iar activele administrate de acestea, la data de 30 decembrie 2015, însumau 20.473.823.566,75 lei, respectiv 94,43% din activul total aferent industriei fondurilor de investiții.

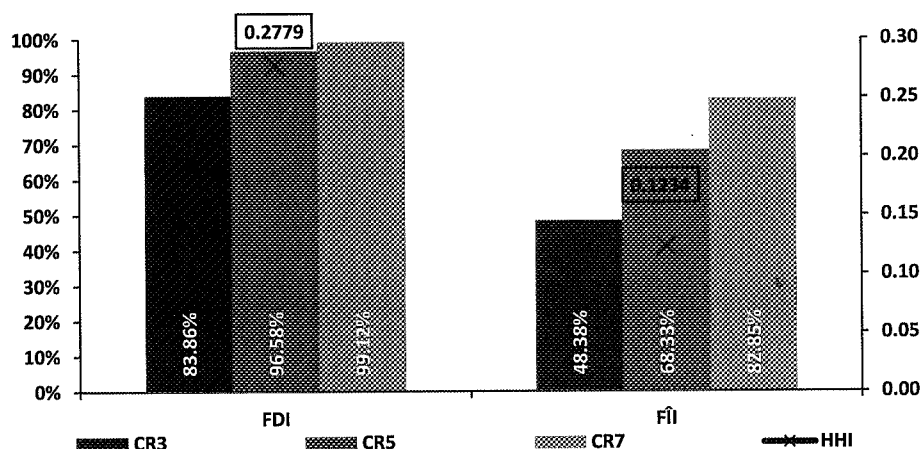
Tabel 29 Principalele societăți de administrare a investițiilor și activele administrate

SAI	ACTIV TOTAL (lei) 30.12.2015	% din total active
SAI ERSTE ASSET MANAGEMENT SA	8.013.689.825,13	36,962
SAI RAIFFEISEN ASSET MANAGEMENT SA	6.709.324.002,65	30,946
SAI BRD ASSET MANAGEMENT SA	2.918.479.501,06	13,461
SAI BT ASSET MANAGEMENT SA	2.350.835.855,46	10,843
SAI OTP ASSET MANAGEMENT SA	481.494.382,45	2,222
TOTAL ACTIVE GESTIONATE DE CELE 5 SAI	20.473.823.566,75	94,434
TOTAL ACTIVE celelalte SAI-uri	1.206.851.040,06	5,566
TOTAL ACTIVE ADMINISTRATE de SAI-urile locale	21.680.674.606,81	100,000

Sursa: ASF

Conform obiectului de activitate, o SAI poate administra fonduri deschise și închise de investiții, precum și conturi individuale de investiții. Pe ansamblul pieței fondurile deschise de investiții sunt mai numeroase decât cele închise și cumulează active de valoare semnificativ mai ridicată.

Figura 27 Gradul de concentrare pe piața fondurilor de investiții din România (după activul net la 30.12.2015)

Sursa: ASF

În cazul societăților de administrare a investițiilor (SAI), deși numărul de fonduri deschise de investiții este mare, indicele HH are valoarea de 0,2779 ceea ce arată un grad ridicat de concentrare. Acest lucru este confirmat și de indicatorii CR (concentration risk) utilizați de Consiliul Concurenței care arată că primele trei SAI-uri dețin o cotă de piață de 83,86%. În cazul administratorilor fondurilor închise de investiții, gradul de concentrare este moderat.

5.1.1. Administrarea conturilor individuale

Din centralizarea informațiilor privind conturile individuale de investiții reiese faptul că la sfârșitul anului 2015 un număr de 4 societăți de administrare a investițiilor administrau 230 de conturi individuale de investiții cu o valoare însumată a activelor de 111.004.598 lei.

Tabel 30 Conturi individuale de investiții administrate de SAI la 30 decembrie 2015

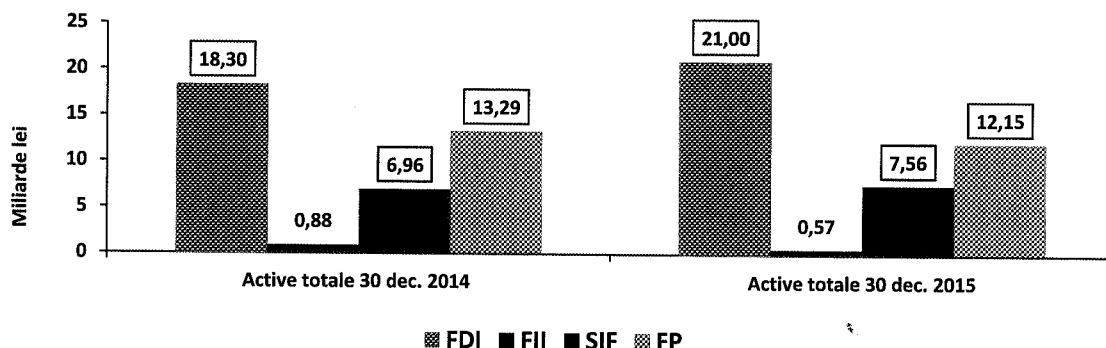
SAI	Nr. conturi individuale	Active administrate (lei)
TOTAL SAI	230	111.004.598

Sursa: ASF

5.1.2. Administrarea organismelor de plasament colectiv (OPC)

Valoarea totală a activelor organismelor de plasament colectiv (OPC) locale la data de 30 decembrie 2015 este în creștere cu circa 4,67% comparativ cu nivelul consemnat la finele lunii decembrie 2014, depășind pragul de 41 miliarde de lei. În cazul fondurilor deschise de investiții a continuat dinamica pozitivă manifestată pe parcursul trimestrelor și anilor anteriori, valoarea activelor cumulate ale acestora crescând cu 14,7% în anul 2015. Și în cazul SIF-urilor activul total a înregistrat o creștere de peste 8%. Spre deosebire de acestea, activul total al fondurilor închise de investiții a scăzut cu aproximativ 34,4%. Deprecierea semnificativă a activelor FI a fost în special influențată de transformarea unui fond închis de obligațiuni în fond deschis.

Figura 28 Evoluția activelor totale pe categorii de OPC

Sursa: ASF

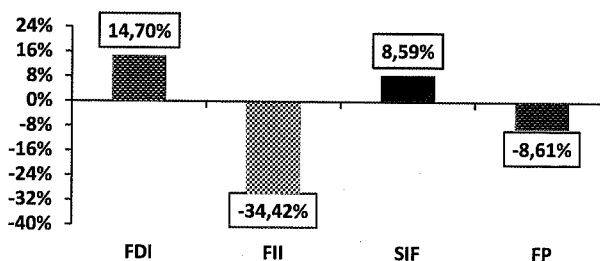
Activul total al Fondului Proprietatea a consemnat o scădere de 8,61% la sfârșitul lunii decembrie 2015 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014, situându-se la un nivel de 12.148,08 milioane lei. Diminuarea activului Fondului Proprietatea a avut loc ca urmare a desfășurării programelor de răscumpărare și anulare de acțiuni, ce au condus și la diminuarea capitalului social al Fondului.

Tabel 31 Activele totale pe categorii de OPC

(mil. lei)	Active totale dec. 2014	Active totale dec. 2015
Fd. deschise	18.304,68	20.995,22
Fd. închise	875,90	574,45
SIF-uri	6.958,31	7.556,09
FP	13.293,14	12.148,08
TOTAL OPC	39.432,04	41.273,84

Sursa: ASF

Figura 29 Dinamica activelor totale pe categorii de OPC la 30.12.2015 față de 30.12.2014

Sursa: ASF

La sfârșitul lunii decembrie 2015, activele cumulate ale fondurilor deschise și închise de investiții dețineau o pondere de 52,26% din totalul activelor organismelor de plasament colectiv locale, în creștere comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior când activele FDI și FII reprezentau doar 48,64%.

Tabel 32 Structura portofoliilor investiționale pe categorii de OPC și pe clase de active (mil. lei)

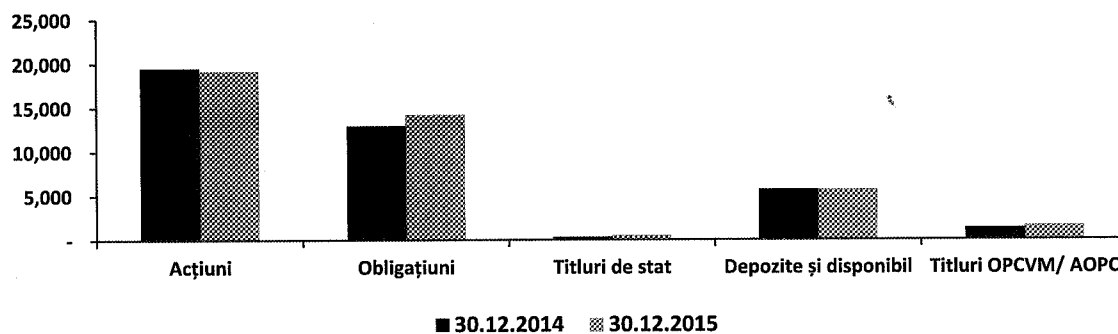
ACTIVE TOTALE - 30.12.2015	Fd. deschise	Fd. închise	SIF-uri	FP	TOTAL
Acțiuni	503,91	380,62	6.440,96	11.841,07	19.166,56
Obligațiuni	14.029,13	63,31	126,78	-	14.219,22
Titluri de stat	428,88	-	-	78,96	507,84
Depozite și disponibil	5.095,09	85,51	279,39	198,47	5.658,47
Titluri OPCVM/AOPC	1.071,91	14,65	493,35	-	1.579,92
Altele	-133,71	30,37	215,60	29,58	141,83

Sursa: ASF

Din perspectiva structurii plasamentelor, FDI sunt în continuare orientate preponderent către instrumentele cu venit fix, în vreme ce SIF, FP și FII au o orientare dominantă către plasamentele în acțiuni. Orientarea diferitelor categorii de organisme de plasamente colectiv către un anumit tip de strategie investițională este justificată de caracterul închis sau deschis al fiecărui tip de OPC, precum și de apetitul la risc al investitorilor acestora.

Pe ansamblul pieței, structura consolidată a investițiilor tuturor organismelor de plasament colectiv arată o alocare relativ echilibrată între investițiile în acțiuni (cca. 19,166 miliarde lei) și instrumente cu venit fix/instrumente ale pieței monetare (cca. 20,10 miliarde lei). Comparativ cu luna decembrie a anului 2014, la finele anului 2015 se observă o scădere a plasamentelor în acțiuni (-1,75%), precum și a depozitelor și disponibilului (-0,92%), concomitent cu o creștere cu 9,78% a investițiilor în obligațiuni.

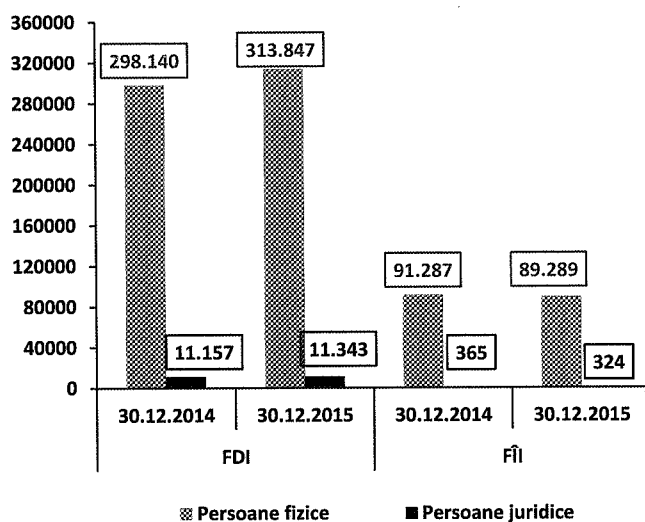
Figura 30 Evoluția alocării strategice a portofoliilor OPC

Sursa: ASF

În ceea ce privește structura pe categorii de investitori, ca număr și valoare cumulată a deținerilor, piața organismelor de plasament colectiv este dominată și în continuare de investitorii persoane fizice.

Figura 31 Structura plasamentelor în FDI și FÎI pe tipuri de investitori

Sursa: ASF

Această structură pe tipuri de investitori este o particularitate a fondurilor de investiții, întâlnită pe majoritatea piețelor europene, fapt ce oferă mai multă stabilitate financiară (prin dependența mai redusă de un număr mic de investitori cu valoare mare a participațiilor și cu volatilitate ridicată a subscrierilor și răscumpărărilor). Această situație și rezultatul grilelor progresive de comisioane de răscumpărare care stimulează deținerile pe termen mediu și lung, strategie mai puțin potrivită pentru persoanele juridice (companiile comerciale) care au nevoie de o gestiune pe termen scurt a trezoreriei.

Trebuie menționat că această statistică nu poate fi extrem de exactă, deoarece un investitor poate avea simultan participații la mai multe fonduri, administrate de societăți diferite, ca atare putând fi „numărat” de mai multe ori. Totuși, apreciem că tendința de creștere este reală, având în vedere că ea se manifestă și în privința activelor totale.

Numărul investitorilor în fondurile închise de investiții este mai scăzut decât cel al investitorilor în FDI. La sfârșitul anului 2015, numărul acestora a ajuns la 89.613 investitori. Dintre aceștia, cei mai mulți (89.205 persoane) sunt investitori în fondurile închise de acțiuni.

5.2. Fonduri deschise de investiții (FDI)

La sfârșitul lunii decembrie 2015, își desfășurau activitatea 74 de fonduri, structurate pe cinci categorii: fonduri de acțiuni (17), fonduri de obligațiuni (29), fonduri diversificate (17), fonduri monetare (1) și alte fonduri (10 fonduri de tip fund-end fund, ETF sau real estate). Se constată menținerea preferinței investitorilor pentru strategiile investiționale orientate către instrumente cu venit fix, în special pentru instrumente ale pieței monetare, în vreme ce interesul pentru fondurile de acțiuni s-a situat la un nivel moderat.

Tabel 33 Evoluția numărului de FDI, pe categorii

FDI funcție de politica investițională	30.12.2014	30.12.2015
Fonduri de acțiuni (inclusiv fonduri de indici)	17	17
Fonduri diversificate	18	17
Fonduri de obligațiuni	25	29
Fonduri monetare	1	1
Alte fonduri	9	10
TOTAL	70	74

Sursa: ASF

Așa cum rezultă și din tabelul alăturat, fondurile de obligațiuni dețin ca număr cea mai mare pondere în categoria acestui segment de piață. Fondurile de acțiuni și cele diversificate sunt, de asemenea, bine reprezentate, ceea ce arată că interesul investitorilor pentru aceste două clase de active (obligațiuni și acțiuni) este semnificativ.

La polul opus se situează fondurile monetare care, ca urmare a politicii de plasament foarte restrictivă și prudentă, se bucură de mai puțină popularitate. În țările cu economie dezvoltată și matură, fondurile monetare sunt utilizate cu predilecție de companii pentru gestionarea disponibilităților pe termen scurt, fiind adesea considerate mai sigure și mai lichide decât depozitele bancare.

Tabel 34 Distribuția investitorilor pe categorii de FDI

Categorii de fonduri	30.12.2014			30.12.2015		
	Pers. fizice	Pers. juridice	TOTAL	Pers. fizice	Pers. juridice	TOTAL
Fonduri de acțiuni	8.026	171	8.197	8.055	166	8.221
Fonduri diversificate	45.214	338	45.552	45.718	342	46.060
Fonduri de obligațiuni	240.762	10.433	251.195	254.494	10.611	265.105
Fonduri monetare	698	169	867	563	155	718
Alte fonduri	3.440	46	3.486	5.017	69	5.086
TOTAL	298.140	11.157	309.297	313.847	11.343	325.190

Sursa: ASF

La finele lunii decembrie 2015 comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, evoluția FDI a fost una pozitivă, atât din punct de vedere al creșterii numărului de investitori (325.190 la data de 30 decembrie 2015, în creștere cu 5,1%), cât și din punct de vedere al ratei de creștere a activelor (apreciere cu 14,7%).

Tabel 35 Structura activelor pe categorii de FDI

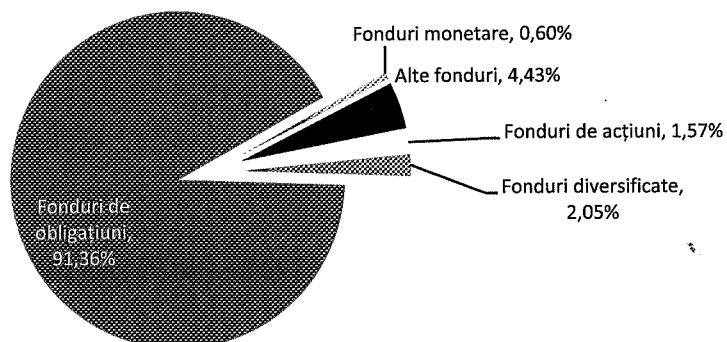
FDI funcție de politica investițională	ACTIV NET 30.12.2014 (lei)	ACTIV NET 30.12.2015 (lei)
Fonduri de acțiuni	251.289.791,43	328.451.460,71
Fonduri diversificate	392.304.399,00	430.049.069,88
Fonduri de obligațiuni	17.011.754.793,82	19.161.477.096,80
Fonduri monetare	123.951.729,29	125.445.653,22
Alte fonduri	504.029.422,68	928.764.473,74
TOTAL	18.283.330.136,21	20.974.187.754,35

Sursa: ASF

Industria fondurilor deschise rămâne dominată de plasamentele în instrumente cu venit fix, astfel că peste 91% din totalul activelor administrate sunt coordonate de fondurile de obligațiuni. În ceea ce privește structura portofoliilor FDI, aceasta este orientată cu precădere spre instrumente financiare cu venit fix.

Dintre acestea, cea mai semnificativă pondere în activul total al fondurilor deschise o dețin obligațiunile emise de state membre (30,64%), obligațiunile de stat cotate și necotate: 17,43%, respectiv 11,73% din activul total. De asemenea, depozitele bancare dețin o pondere ridicată în activul total (cca 23%).

Figura 32 Cota de piață a FDI în funcție de politica investițională și de activul net

Sursa: ASF

Tabel 36 Evoluția alocării strategice a activelor FDI

Elemente de portofoliu	30.12.2014	% din AT	30.12.2015	% din AT
Acțiuni cotate	354.393.698,27	1,94%	436.707.101,21	2,08%
Acțiuni necotate	368.263,98	0,00%	4.944.193,56	0,02%
Acțiuni tranzacționate în state membre UE	50.285.127,32	0,27%	62.062.360,81	0,30%
Acțiuni tranzacționate în state nemembre UE	152.121,25	0,001%	197.513,32	0,001%
Obligațiuni de stat cotate	2.954.999.470,41	16,14%	3.659.961.849,11	17,43%
Obligațiuni de stat necotate	2.944.615.817,22	16,09%	2.462.195.342,60	11,73%
Obligațiuni corporative cotate	702.086.091,64	3,84%	801.927.344,81	3,82%
Obligațiuni corporative necotate	20.392.453,63	0,11%	27.461.971,43	0,13%
Obligațiuni municipale cotate	43.833.018,50	0,24%	640.203.065,52	3,05%
Obligațiuni municipale necotate	1.291.439,46	0,01%	3.565.696,88	0,02%
Obligațiuni emise de state membre UE	6.061.584.845,33	33,11%	6.433.815.546,67	30,64%
Valori mobiliare nou emise	54.762.679,40	0,30%	104.411.408,88	0,50%
Disponibil	174.089.191,54	0,95%	252.955.851,06	1,20%
Titluri de stat >1 an	120.646.809,55	0,66%	125.938.603,90	0,60%
Titluri de stat <1 an	17.943.296,31	0,10%	302.940.972,23	1,44%
Depozite bancare	5.063.151.818,23	27,66%	4.829.629.858,17	23,00%
Depozite bancare la instituții state membre/nemembre	0,00	0,00%	12.507.558,61	0,06%
Titluri OPCVM / AOPC	671.258.083,72	3,67%	1.071.913.204,83	5,11%
Bilete la ordin	3.422.434,26	0,02%	0,00	0,00%
Contracte report cu activ suport alte instrumente decât titlurile de stat și oblig. municipale	-316.979.455,91	-1,73%	-4.387.386,14	-0,02%
Instrumente financiare derivate	257.776,78	0,00%	943.642,13	0,00%
Instrumente financiare derivate în afara piețelor reglementate	-12.041.045,27	-0,07%	-73.450.038,96	-0,35%
Dividende și alte drepturi de încasat	27.718,56	0,00%	1.486.636,38	0,01%
Alte active	-605.859.489,81	-3,31%	-162.714.690,21	-0,78%
TOTAL ACTIVE (RON)	18.304.682.164,37	100,00%	20.995.217.606,81	100,00%

Sursa: ASF

5.3. Fonduri închise de investiții (FÎI)

La 30 decembrie 2015, pe piața de capital din România desfășurau activități investiționale un număr de 29 fonduri închise de investiții, structurate pe 4 categorii: fonduri de acțiuni (9), fonduri de obligațiuni (1), fonduri diversificate (10) și alte fonduri (9).

Tabel 37 Evoluția numărului de FÎI, pe categorii

FÎI în funcție de politica investițională	30.12.2014	30.12.2015
Fonduri de acțiuni	11	9
Fonduri diversificate	9	10
Fonduri de obligațiuni	2	1
Alte fonduri	10	9
Fonduri monetare	-	-
TOTAL	33	29

Sursa: ASF

Tabel 38 Distribuția investitorilor pe categorii de FÎI

Categorii de fonduri	30.12.2014			30.12.2015		
	Pers. fizice	Pers. juridice	TOTAL	Pers. fizice	Pers. juridice	TOTAL
Fonduri de acțiuni	89.244	265	89.509	88.937	268	89.205
Fonduri diversificate	26	19	45	69	4	93
Fonduri de obligațiuni	1480	29	1.509	74	2	76
Fonduri monetare	-	-	-	-	-	-
Alte fonduri	537	52	589	209	30	239
TOTAL	91.287	365	91.652	89.289	324	89.613

Sursa: ASF

Tabel 39 Structura activelor pe categorii de FÎI

FÎI în funcție de politica investițională	ACTIV NET 30.12.2014 (lei)	ACTIV NET 30.12.2015 (lei)
Fonduri de acțiuni	281.813.749,01	275.273.573,61
Fonduri diversificate	181.664.070,97	202.029.429,55
Fonduri de obligațiuni	3 7.777.939,98	4.300.311,70
Fonduri monetare	-	-
Alte fonduri	91.519.517,53	91.283.255,12
TOTAL	872.775.277,50	572.886.569,99

Sursa: ASF

Numărul FÎI a scăzut comparativ cu sfârșitul anului 2014, 4 fonduri ajungând la maturitate pe parcursul anului 2015 (2 fonduri de acțiuni și 2 fonduri din categoria altele), în timp ce un fond de obligațiuni a devenit în luna octombrie 2015 fond deschis de investiții. Cele mai numeroase dintre cele 4 categorii de FÎI sunt fondurile de acțiuni, ceea ce indică un interes semnificativ al investitorilor pentru această clasă de active.

Numărul investitorilor în fondurile închise de investiții este mult mai redus față de cel al participanților la fondurile deschise (325.190), ca urmare a faptului că FÎI se adresează investitorilor avizați și presupun posibilități mai restrânse de lichidizare a participațiilor. Totodată, reglementarea și supravegherea fondurilor deschise este mult mai strictă, ceea ce conferă investitorilor mai multă încredere. O parte dintre fondurile închise sunt, însă, listate la Bursa de Valori București, similar fondurilor deschise de tip ETF, ceea ce echilibrează lichiditatea mai redusă specifică fondurilor închise.

Structura plasamentelor fondurilor închise era, la finele lunii decembrie 2015, mult mai diversificată pe clase de active comparativ cu cea a fondurilor deschise. Fondurile de acțiuni dețin cea mai mare cotă de piață (aproximativ 48% din activul net), fiind urmate de fondurile diversificate (35,27% din activul net). La polul opus se află fondurile de obligațiuni ce cumulează o cotă de piață de doar 0,75% din activul net al fondurilor închise.

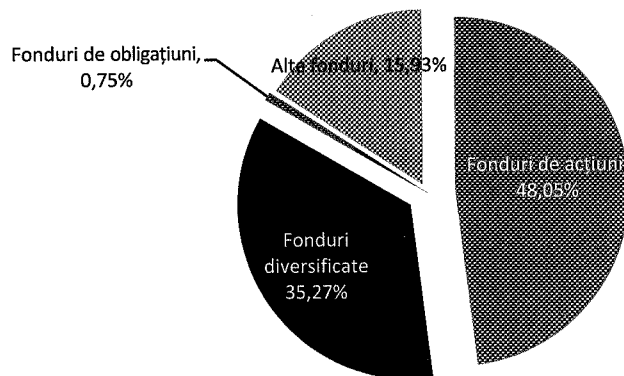
Așa cum menționam anterior, reducerea semnificativă a activului net al fondurilor de obligațiuni și scăderea numărului de investitori în aceste fonduri, consemnate la finalul anului 2015 comparativ cu 30 decembrie 2014, se explică prin faptul că un fond închis de investiții a devenit în luna octombrie fond deschis de obligațiuni.

Din perspectiva structurii portofoliilor FÎI, se constată că acestea sunt orientate cu precădere spre investițiile în acțiuni, ce dețin o pondere de peste 60% din activul total al FÎI, dintre care 52,45% din activ reprezintă plasamente în acțiuni cotate. De asemenea, se constată preferința mult mai redusă pentru strategiile investiționale orientate către instrumentele cu venit fix. Astfel, investițiile în acest

tip de instrumente, respectiv obligațiunile emise de statul român și de state membre ale Uniunii Europene, dețin o pondere semnificativ mai scăzută în portofoliul FÎ comparativ cu FDI.

O asemănare din punct de vedere al structurii portofoliilor fondurilor închise și deschise constă în ponderea ridicată pe care o dețin depozitele bancare în activul total (circa 11,59% pentru FÎ).

Figura 33 Cota de piață a FÎ în funcție de politica investițională și activul net

Sursa: ASF

Tabel 40 Evoluția alocării strategice a activelor FÎ

Elemente de portofoliu	30.12.2014	% din AT	30.12.2015	% din AT
Acțiuni cotate	293.048.344,25	33,46%	301.300.173,39	52,45%
Acțiuni necotate	35.564.358,97	4,06%	44.743.185,79	7,79%
Drepturi de alocare	31.843,75	0,00%	0,00	0,00%
Acțiuni tranzacționate în state membre UE	23.643.853,83	2,70%	18.659.535,73	3,25%
Acțiuni tranzacționate în state nemembre UE	21.533.574,04	2,46%	15.914.866,88	2,77%
Obligațiuni de stat cotate	-	0,00%	1.011.480,36	0,18%
Obligațiuni de stat necotate	54.910.672,69	6,27%	0,00	0,00%
Obligațiuni corporative cotate	-	0,00%	1.249.307,83	0,22%
Obligațiuni corporative necotate	20.864.819,03	2,38%	54.872.293,89	9,55%
Obligațiuni municipale cotate	298.083,18	0,03%	272.530,15	0,05%
Obligațiuni emise de state membre UE	59.631.295,42	6,81%	3.972.908,30	0,69%
Obligațiuni emise de state nemembre UE	2.283.114,12	0,26%	1.927.177,84	0,34%
Disponibil	11.177.700,59	1,28%	18.919.959,38	3,29%
Depozite bancare	161.742.785,32	18,47%	66.588.001,42	11,59%
Titluri OPCVM / AOPC	125.666.577,41	14,35%	14.652.341,78	2,55%
Bilete la ordin	48.358.757,28	5,52%	3.450.158,81	0,60%
Contracte report cu activ suport alte instrumente decât titlurile de stat și obligațiunile Municipale	-26.740.842,37	-3,05%	203,87	0,00%
Instrumente financiare derivate (inclusiv certificate tranzacționate în SM)	25.675.171,50	2,93%	18.025.421,68	3,14%
Instrumente financiare derivate în afara piețelor reglementate	19.264.943,23	2,20%	4.323.543,45	0,75%
Dividende și alte drepturi de încasat	151.254,05	0,02%	574.882,85	0,10%
Alte active	-1.204.930,73	-0,14%	3.994.428,91	0,70%
TOTAL ACTIVE (RON)	875.901.375,56	100,00%	574.452.402,29	100,00%

Sursa: ASF

5.4. Societățile de investiții financiare (SIF)

La data de 30 decembrie 2015, în categoria SIF-urilor activele nete cele mai ridicate ca valoare aparțin SIF1, urmat de SIF5 și SIF2, celelalte două SIF-uri deținând portofolii de valoare mai redusă.

Tabel 41 Evoluția sintetică a celor cinci societăți de investiții financiare

DATA	Indicatori	SIF1 Banat-Crișana	SIF2 Moldova	SIF 3 Transilvania	SIF4 Muntenia	SIF5 Oltenia
30.12.2014	VUAN (lei)	2,9225	2,5891	0,4879	1,259	2,6606
	Preț de piață	1,303	1,591	0,2462	0,881	1,67
	Activ Net (lei)	1.604.029.096	1.343.992.042,41	1.065.758.200	1.016.023.340	1.543.600.573
	Nr. acțiuni emise	548.849.268	519.089.588	2.184.286.664	807.036.515	580.165.714
30.12.2015	VUAN (lei)	3,3295	1,4450	0,5255	1,3408	2,8048
	Preț de piață	1,6880	0,786	0,2735	0,7440	1,690
	Activ Net (lei)	1.827.374.666	1.486.980.705	1.147.868.969	1.082.069.609	1.627.243.228
	Nr. acțiuni emise	548.849.268	1.029.076.548	2.184.286.664	807.036.515	580.165.714

Sursa: ASF

La finele anului 2015 comparativ cu sfârșitul lui 2014, activele nete cumulate ale SIF-urilor au înregistrat o creștere de aproximativ 9,1%, toate cele cinci societăți de investiții financiare consemnând aprecieri ale activului net, dinamica cea mai accelerată putând fi observată în cazul SIF1 (13,92%) urmat de SIF2 (10,64%). La data de 30 decembrie 2015 comparativ cu finele anului 2014, se constată o scădere a prețului de piață în cazul SIF2 Moldova (-50,60%) în mare parte determinată de majorarea capitalului social în luna iunie 2015 prin emiterea unui număr de 519.089.588 de acțiuni noi cu o valoare nominală de 0,1 lei.

Tabel 42 Structura cumulată a portofoliilor totale al SIF-urilor la 30.12.2015, respectiv 30.12.2014

Structură active	Total active cumulate la data de 30.12.2014	Ponderea în total active cumulate la data de 30.12.2014 (%)	Total active cumulate la data de 30.12.2015	Ponderea în total active cumulate la data de 30.12.2015 (%)
Acțiuni cotate	4.368.601.252,39	62,78%	4.769.915.719,44	63,13%
Acțiuni emise/tranzacționate în state membre	267.863.703,92	3,85%	348.629.153,97	4,61%
Acțiuni emise/tranzacționate în state nemembre	1.693.994,75	0,02%	3.057.460,00	0,04%
Obligațiuni corporative cotate	53.334.559,20	0,77%	53.817.919,16	0,71%
Acțiuni necotate	1.110.179.797,22	15,95%	1.319.357.681,00	17,46%
Disponibil (cash)	17.947.280,10	0,26%	12.711.874,28	0,17%
Obligațiuni municipale	393.956,47	0,01%	129.812,63	0,00%
Obligațiuni corporative necotate	89.927.704,34	1,29%	72.836.305,33	0,96%
Obligațiuni de stat	16.450.898,00	0,24%	0,00	0,00%
Depozite bancare	254.146.452,32	3,65%	266.679.620,58	3,53%
Titluri OPCVM / AOPC cotate	415.285.452,79	5,97%	163.416.343,33	2,16%
ETF	0,00	0,00%	5.064.276,00	0,07%
Titluri OPCVM / AOPC	214.997.277,93	3,09%	329.938.383,79	4,37%
Derivative tranzacționate pe piața reglementată	17.015.426,00	0,24%	0,00	0,00%
Produse structurate	22.260.000,00	0,32%	21.840.000,00	0,29%
Dividende și alte drepturi de încasat	0,00	0,00%	41.055.177,54	0,54%
Alte active	108.215.917,82	1,56%	147.635.551,04	1,95%
TOTAL ACTIVE	6.958.313.673,25	100,00%	7.556.085.278,09	100,00%

Sursa: ASF

La finele anului 2015, investițiile în acțiuni cotate dețin cea mai ridicată pondere în activul total cumulat al SIF-urilor (63,13%). În cazul SIF4 se constată ca particularitate un plasament în produse structurate de circa 0,29% din activele totale. De asemenea, cumulat pentru cele 5 SIF-uri se observă o creșterea valorii plasamentelor în acțiuni necotate (de la 15,95% la sfârșitul lui decembrie 2014 la 17,46% din total active la 30 decembrie 2015).

5.5. Fondul Proprietatea SA

La finalul lunii decembrie 2015, Fondul Proprietatea administra active în valoare de aproximativ 12,08 miliarde lei în scădere cu circa 8,7% comparativ cu valoarea de la finele anului 2014. Activele FP erau concentrate preponderent în România.

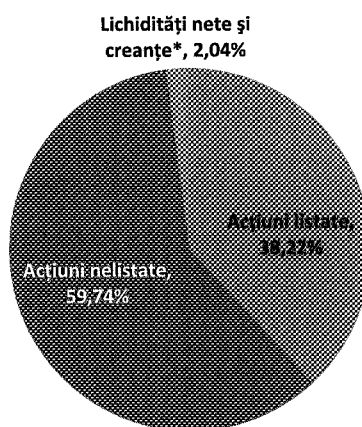
Tabel 43 Evoluția sintetică a Fondului Proprietatea

Elemente de portofoliu	30.12.2014	30.12.2015
Număr de acțiuni emise	10.915.975.273	10.452.388.827
Activ Net (lei)	13.236.700.614,13	12.087.846.128,33
VUAN.	1,2125	1,1564
Preț de închidere (lei)	0,896	0,8100

Sursa: ASF

Comparativ cu 30 decembrie 2014, numărul societăților la care Fondul Proprietatea deține participații a scăzut la sfârșitul lunii decembrie 2015 la 48, dintre care: 8 erau listate pe o piață reglementată, 6 admise la tranzacționare pe un sistem alternativ de tranzacționare, iar 34 fiind societăți comerciale nelistate. Se remarcă o creștere a ponderii acțiunilor nelistate în activul net până la nivelul de 59% (față de 50% în decembrie 2014), ca urmare a vânzării unor participații la companiile listate și în vederea obținerii de lichidități pentru plata dividendelor.

Figura 34 Tipuri de active din portofoliul Fondului Proprietatea la data de 30.12.2015 (% din VAN)

Sursa: Fondul Proprietatea

*Lichidități nete și creanțe includ depozite bancare, conturi bancare curente, titluri de stat, creanțe privind dividendele, precum și alte active din care se scade valoarea datoriilor (inclusiv credite de la bănci pe termen scurt, valoarea datoriilor către acționari în legătură cu returnările de capital și a datoriilor privind dividendele din anii anteriori) și a provizioanelor.

Dintre societățile listate, cea mai mare pondere din activul net al fondului o deține societatea OMV Petrom (25,81%), urmată de ROMGAZ (5,07%), iar din categoria societăților nelistate, cea mai mare pondere este deținută de HIDROELECTRICA (21,96%).

Tabel 44 Top 5 dețineri Fondul Proprietatea la data de 30.12.2015

Denumire societate	% din VAN la 30.12.2015
OMV Petrom SA	25,81
Hidroelectrica SA	21,96
ENEL Distribuție Banat SA	5,16
Romgaz SA	5,07
E.ON Distribuție România SA	4,22
TOTAL	62,22

Sursa: Fondul Proprietatea

Tabel 45 Evoluția alocării strategice a activelor Fondului Proprietatea

Structură active (lei)	30.12.2014	% din AT	30.12.2015	% din AT
Acțiuni cotate	6.494.820.889,57	48,86%	4.620.375.337,80	38,03%
Acțiuni necotate	6.478.030.691,25	48,73%	7.220.693.259,75	59,44%
Disponibil (cash)	6.879.128,79	0,05%	648.858,28	0,01%
Titluri de stat cu scadență < 1 an	194.588.981,85	1,46%	78.961.720,86	0,65%
Depozite bancare	109.424.929,82	0,82%	197.825.552,00	1,63%
Alte active	9.393.709,87	0,07%	29.577.287,78	0,24%
TOTAL ACTIVE (lei)	13.293.138.331,15	100,00%	12.148.082.016,47	100,00%

Sursa: ASF

La data de 30 decembrie 2015, numărul total al acționarilor FP era de 8.335, cel mai mare acționar al fondului fiind grupul american Elliott-Associates (21,06% din drepturile de vot la 21 octombrie 2015).

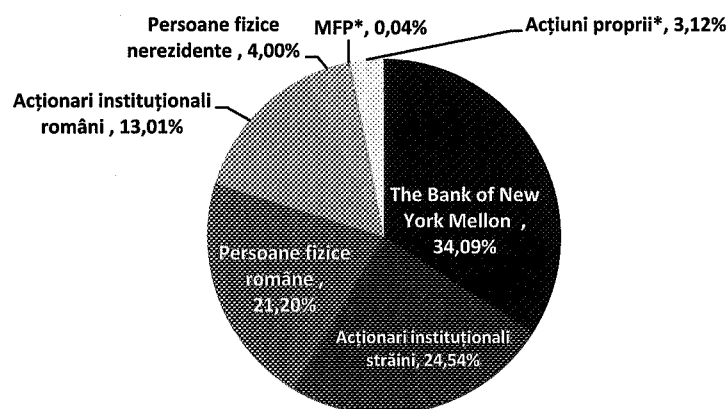
Tabel 46 Structura acționariatului Fondului Proprietatea – la data de 30.12.2015

The Bank of New York Mellon (banca depozitară pentru GDR-uri având la bază acțiuni suport)	34,09%
Acționari instituționali străini	24,54%
Persoane fizice române	21,20%
Acționari instituționali români	13,01%
Persoane fizice nerezidente	4,00%
Ministerul Finanțelor Publice*	0,04%
Acțiuni proprii**	3,12%
TOTAL	100,00%
Număr total de acționari la data de 30.12.2015 - 8.335	

Sursa: Fondul Proprietatea; * 363.812.350 acțiuni neplătite de către MFP

** 227.572.250 acțiuni proprii achiziționate de Fond în cadrul celui de-al cincilea program de răscumpărare și 110.022.014 acțiuni proprii achiziționate de FP în cadrul celui de-al șaselea program de răscumpărare

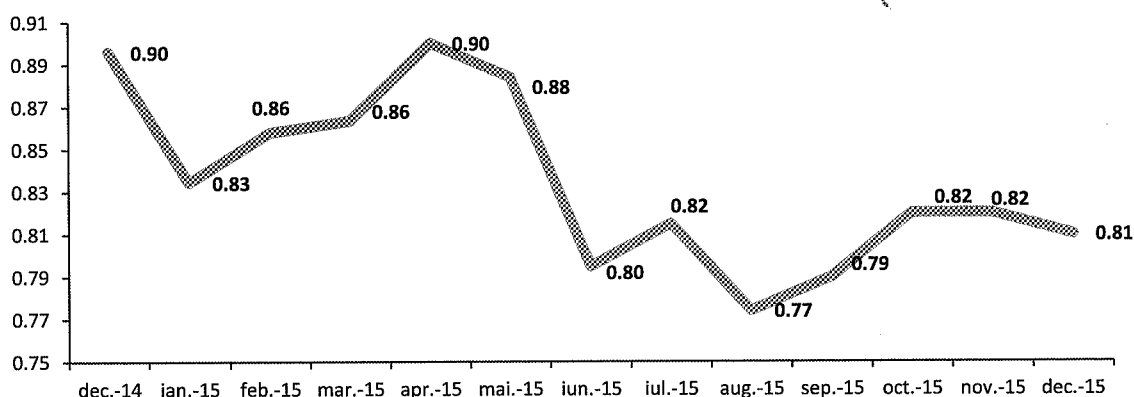
Figura 35 Structura acționariatului FP la 30 decembrie 2015 după capitalul social subscris și vărsat

Sursa: Fondul Proprietatea

În luna ianuarie a anului curent, Adunarea Generală a Acționarilor Fondului Proprietatea a aprobat un mandat pentru listarea secundară la London Stock Exchange, aceasta având loc prin intermediul certificatelor globale de depozit în data de 29 aprilie 2015. Bank of New York Mellon a fost numită bancă depozitară pentru facilitatea GDR. Facilitatea GDR este limitată la o treime din capitalul social subscris al Fondului conform reglementărilor locale privind valorile mobiliare, respectiv la 81.228.524 GDR-uri între 29 aprilie și 12 august 2015 și respectiv 74.622.820 GDR-uri după această dată. Un GDR reprezintă 50 de acțiuni, moneda GDR-urilor fiind USD.

Figura 36 Evoluția prețului de referință pentru acțiunile Fondului Proprietatea

Sursa: ASF

La începutul lunii februarie s-a finalizat cel de al patrulea program de răscumpărare, prin care au fost achiziționate 990.855.616 acțiuni ale Fondului prin intermediul unei oferte publice de cumpărare a 750.000.000 acțiuni (acțiuni efectiv cumpărate: 749.998.142) și prin achiziții zilnice de pe Bursa de Valori București.

La data de 30 iunie 2015, numărul total de acțiuni răscumpărate în cadrul celui de-al cincilea program de răscumpărare a fost de 159.055.335 acțiuni, reprezentând 69,9% din totalul programului. Ulterior, la data de 30 iulie 2015 Fondul Proprietatea a raportat finalizare acestui program prin intermediul căruia au fost răscumpărate 227.572.250 acțiuni proprii.

Cel de-al șaselea program de răscumpărare a fost aprobat de AGA - FP la sfârșitul lunii aprilie 2015, pentru un număr maxim de 891.770.055 acțiuni sau numărul echivalent de GDR-uri având la bază acțiuni emise de Fondul Proprietatea sau 10% din valoarea capitalului social subscris la data relevantă. Acest program a fost demarat la data de 9 septembrie 2015.

Un alt eveniment important a avut loc în luna august fiind reprezentat de anularea unui număr de 990.855.616 acțiuni proprii ce fuseseră achiziționate de Fond în cadrul celui de-al patrulea program de răscumpărare.

EVOLUȚIA PIEȚEI ASIGURĂRILOR ȘI REASIGURĂRILOR DIN ROMÂNIA

I. SOCIETĂȚI DE ASIGURARE

Piața asigurărilor din România a inversat anul trecut trendul de scădere din perioada 2013 – 2014 și a încheiat 2015 cu **un volum al primelor brute subscrise de 8,75 miliarde de lei** (incluzând contribuția ASTRA pe semestrul I 2015), **în creștere cu 8,2%** față de nivelul din anul anterior. Sistemul asigurărilor se reapropie astfel de vârful istoric de 8,94 miliarde de lei atins în 2008, chiar înainte ca economia să intre în recesiune, iar aceasta în condițiile ieșirii din sistem a unuia dintre cei mai importanți jucători - ASTRA.

Evoluția pozitivă din 2015 a fost influențată de contribuțiile la creșterea ale ambelor segmente principale. Astfel, **piața asigurărilor generale s-a apropiat din nou de pragul de 7 miliarde de lei**, pe care îl atinsese și depășise temporar în anii 2008 – 2009, acumulând o creștere de circa 7,6% față de nivelul din 2014. O **creștere și mai consistentă, de 10,8%, a înregistrat piața asigurărilor de viață**, care a revenit la peste 1,8 miliarde de lei după căderea suferită în 2013 – 2014 ca urmare a răscumpărărilor de polițe.

Sectorul asigurărilor rămâne dependent de segmentul asigurărilor auto, primele brute subscrise pentru clasa III (Asigurări de mijloace de transport terestru, altele decât cele feroviare) și clasa X (Asigurări de răspundere civilă pentru autovehicule) reprezentând 71,74% din totalul primelor brute subscrise aferente categoriei de asigurări generale în anul 2015, în creștere comparativ cu situația din 2014. Subscrierile aferente celor două clase de asigurări generale au crescut în 2015, în special cele pentru clasa X care au înregistrat un avans de 17,45% față de 2014.

Acest raport este realizat pe baza datelor preliminare raportate de societățile de asigurare pentru 31 decembrie 2015 mai puțin în cazul societății ASTRA, pentru care datele prezentate sunt aferente raportării din 30 iunie 2015 pentru tranzacții, și fără ASTRA pentru soldurile bilanțiere având în vedere situația specială a societății.

Dintre cele 35 de societăți de asigurare care activau la finele anului 2015, 20 au practicat numai activitate de asigurări generale („AG”), 8 au practicat numai activitate de asigurări de viață („AV”) și 7 au practicat activitate compozită.

I. 1 Gradul de penetrare al asigurărilor și densitatea asigurărilor

Datorită avansului asigurărilor peste dinamica PIB, gradul de penetrare a asigurărilor, calculat ca raport între valoarea cumulată a primelor brute subscrise pentru asigurările de viață și cele generale și produsul intern brut, a crescut la 1,23% în 2015, schimbând trendul descendent ce a caracterizat perioada 2011-2014.

În sectorul asigurărilor generale, gradul de penetrare a rămas sub un punct procentual din PIB (0,98%), dar a crescut față de evoluția înregistrată în anul 2014 (0,96%). În ceea ce privește componenta de asigurări de viață, gradul de penetrare s-a menținut relativ constant la un nivel de 0,25%.

Tabel 47 Evoluția gradului de penetrare al asigurărilor

Perioada	PBS (mil. lei)	PIB (mil. lei)	Grad de penetrare a asigurărilor în PIB (%)
2011	7.822,3	565.097,2	1,38
2012	8.256,9	595.367,3	1,39
2013	8.122,5	637.456,0	1,27
2014	8.085,7	667.577,4	1,21
2015	8.750,9	710.266,6*	1,23

* Institutul Național de Statistică (INS): în anul 2015 PIB a fost actualizat conform comunicatului din data de 08.03.2016.

Densitatea asigurărilor, ce reprezintă raportul dintre valoarea primelor brute subscrise și dimensiunea populației totale, a crescut în 2015 comparativ cu 2014 cu peste 8% (+34,36 lei/locuitor), situându-se la o valoare de 440,41 lei/locuitor.

Pe componente, densitatea asigurărilor generale a atins în 2015 o valoare de 349,12 lei/locuitor, în creștere cu 25,23 lei/locuitor, adică un avans de 7,79% față de anul 2014. Pentru categoria asigurărilor de viață, valoarea indicatorului s-a majorat cu 9,06 lei/locuitor comparativ cu 2014, la nivelul de 91,29 lei/locuitor.

Tabel 48 Evoluția densității asigurărilor

Anul	PBS (mil. lei)	Populația ^{*)} (mil. loc.)	Densitatea asigurărilor (lei/loc)
2011	7.822,3	20,15	388,25
2012	8.256,9	20,06	411,61
2013	8.122,5	19,99	406,41
2014	8.085,7	19,91	406,05
2015 ^{**)}	8.750,9	19,87	440,41

^{*)} Populația rezidentă la 1 iulie a fiecărui an, estimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor - 2011. ^{**)} Populația rezidentă la 1 ianuarie 2015 - date Eurostat.

I.2. Capitalul social al societăților de asigurare

Valoarea agregată a capitalului social al societăților de asigurare a însumat 3,52 miliarde lei conform raportărilor transmise de societățile de asigurare pentru exercițiul financiar 2015. Comparativ cu valoarea de la sfârșitul anului 2014 de 3,61 miliarde lei, capitalul social al societăților de asigurare a înregistrat o scădere nominală de 6,12% cauzată în principal de ieșirea din sistem a unuia dintre cei mai importanți jucători – ASTRA care avea un capital social de aproximativ 193 milioane lei la 31.12.2014.

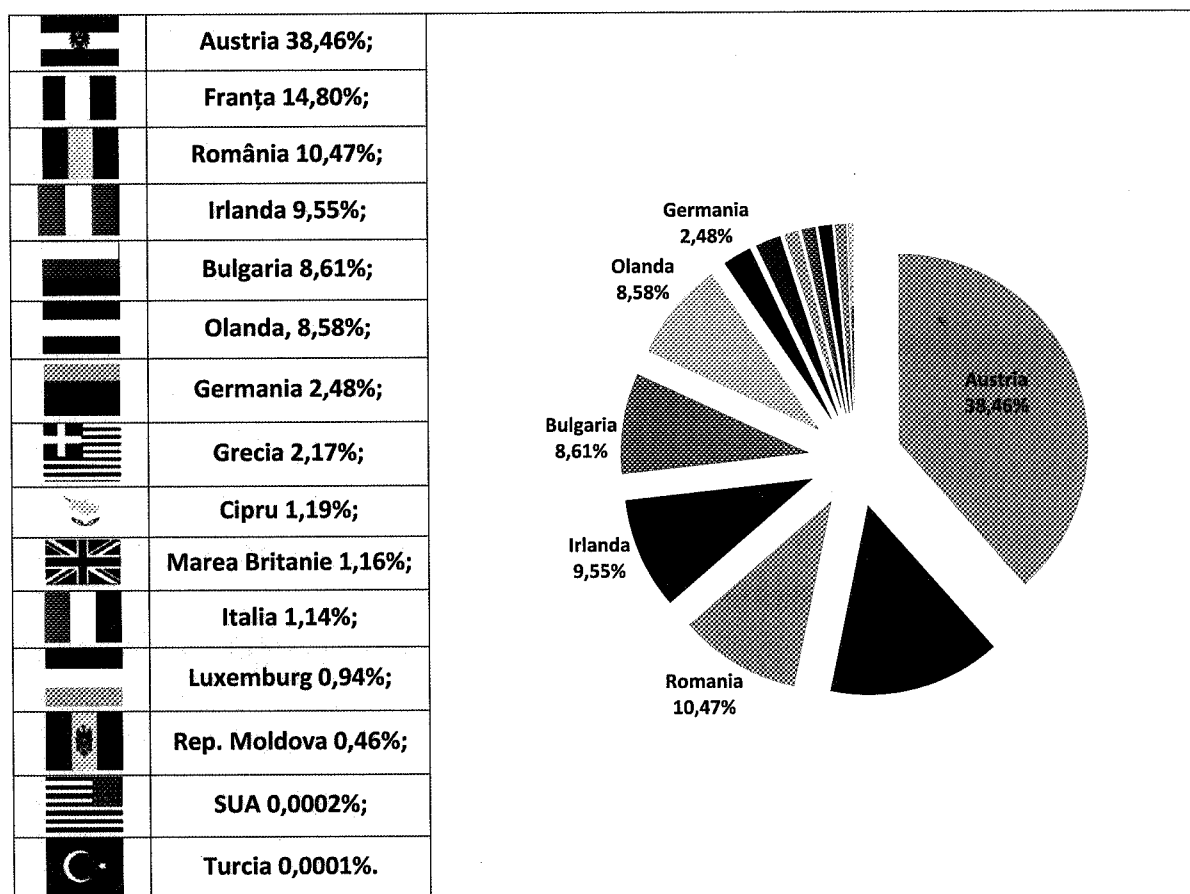
Tabel 49 Evoluția capitalului social subscris în perioada 2010-2014

Anul	Capital social subscris (mii lei)	Modificare nominală față de anul anterior (%)	Rata inflației (sfârșit de perioadă) (%)	Modificare reală față de anul anterior (%)
2010	4.175.309	5,15	7,96	-2,60
2011	4.038.239	-3,28	3,14	-6,23
2012	2.985.886	-26,06	4,95	-29,55
2013	3.466.279	16,09	1,55	14,32
2014	3.605.748	4,02	0,83	3,16
2015	3.519.934	-2,38 ^{*)}	-0,90	-1,49

^{*)} Dacă excludem impactul Astra la 31.12.2014 este o creștere de 3,13% Sursa: ASF

La data de 31.12.2015, cota de participare a investitorilor străini la capitalul social subscris și vărsat al societăților de asigurare era de 89,53%, iar cea aferentă capitalului românesc era de 10,47% din total. Investitorii din Austria și Franța dețineau peste jumătate din capitalul social al societăților de asigurare din România, la data de 31.12.2015. Structura acționariatului pe țări de proveniență a capitalului social era următoarea:

Figura 37 Structura acționariatului societăților de asigurare pe țări de proveniență a capitalului social

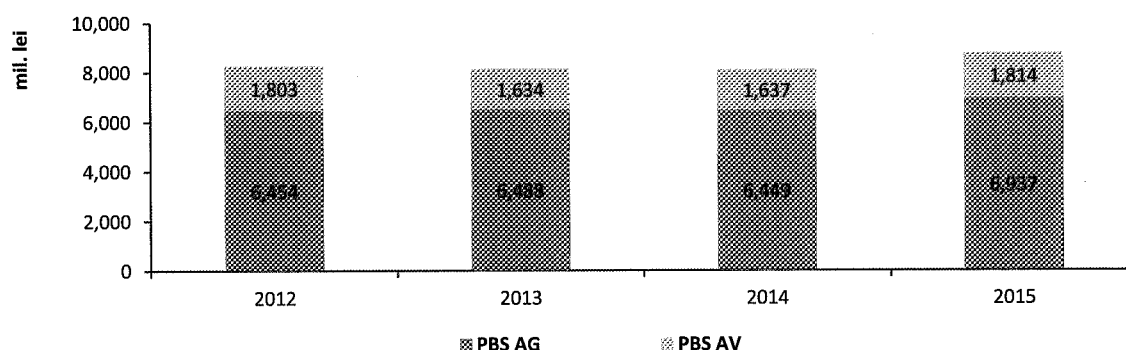
Sursa: ASF

I.3. Prime brute subscrise (AG și AV)

Asigurătorii au cumulat în anul 2015 prime brute subscrise în valoare de 8.750.879.938 lei, în creștere nominală cu 8,23% față de valoarea din anul 2014, astfel:

- prime brute subscrise (PBS) aferente asigurărilor generale (AG) sunt în sumă de 6.937.006.642 lei, reprezentând 79,27% din total, și au înregistrat o creștere cu 7,57% față de perioada similară a anului anterior;
- prime brute subscrise (PBS) aferente asigurărilor de viață (AV) sunt în sumă de 1.813.873.296 lei, reprezentând 20,73% din totalul primelor brute subscrise, și au înregistrat o creștere nominală cu 10,80% față de perioada similară a anului anterior.

Figura 38 Evoluția volumului de prime brute subscrise în perioada 2012 – 2015

Spre deosebire de piața europeană de asigurări care este dominată de segmentul asigurărilor de viață (circa 61% conform datelor Insurance Europe¹ pentru anul 2014), în România acesta reprezenta doar aproximativ 20,73% din primele brute subscrise, piața fiind dominată de asigurările generale, respectiv cele auto.

Potrivit datelor centralizate de ASF, pentru anul 2015 societățile de asigurare au raportat cumulativ, pentru cele două categorii de asigurare, un număr total de 16.858.227 contracte noi de asigurare încheiate, în scădere comparativ cu anul 2014 când au fost raportate 17.284.546 contracte de asigurare noi încheiate. Pe segmentul asigurărilor generale s-a înregistrat cea mai mare scădere de contracte noi, fiind astfel raportate un număr de 15.919.162 contracte noi comparativ cu 16.259.980 de contracte noi în 2014. Pe segmentul asigurărilor de viață au fost încheiate un număr de 939.065 contracte noi în perioada de raportare comparativ cu 1.024.566 de contracte noi în 2014.

Tabel 50 Dinamica primelor brute subscrise pe clase de asigurări în perioada 2012 - 2015

Categorie	Clasa Asigurare	PBS (lei)			
		2012	2013	2014	2015*)
AG	I	225.684.732	125.516.490	105.919.139	73.329.495
	II	44.594.699	50.449.513	37.701.578	58.425.619
	III	1.916.682.149	1.796.496.249	1.684.128.251	1.687.634.836
	IV	5.053.043	4.279.783	3.732.790	4.506.633
	V	15.339.962	13.145.067	10.250.980	9.748.527
	VI	29.396.555	53.383.038	58.221.121	37.391.574
	VII	42.547.281	45.266.035	37.932.024	38.093.442
	VIII	1.081.228.539	1.021.907.073	954.401.654	965.673.906
	IX	161.311.425	172.291.517	167.238.396	162.845.686
	X	2.137.043.377	2.461.675.830	2.800.428.974	3.289.018.458
	XI	21.422.643	17.843.830	17.809.975	12.705.216
	XII	14.276.953	19.450.539	14.419.509	14.273.773
	XIII	420.349.378	361.491.622	280.634.078	286.340.841
	XIV	116.510.672	53.506.518	18.827.573	6.757.939
	XV	152.259.090	210.182.625	161.198.648	187.478.653
	XVI	12.120.991	13.965.649	17.845.450	21.779.716
	XVII	22.480	24.024	140.963	230.034
	XVIII	58.551.849	67.275.051	77.725.415	80.772.294
	TOTAL	6.454.395.818	6.488.150.452	6.448.556.518	6.937.006.642
AV	I	1.106.597.613	1.025.144.246	999.529.539	1.099.735.156
	II	1.338.262	1.225.395	1.078.367	996.849
	III	626.278.317	543.896.343	553.837.387	624.946.143
	IV	1.673.835	5.162.253	5.169.330	2.253.542
	B1	31.461.718	32.205.561	34.898.997	39.029.193
	B2	35.169.387	26.662.641	42.606.746	46.912.413
	TOTAL	1.802.519.132	1.634.296.439	1.637.120.366	1.813.873.296
TOTAL		8.256.914.950	8.122.446.891	8.085.676.884	8.750.879.938

*) Nota: Conține PBS pentru ASTRA la 30.06.2015

¹ www.insuranceeurope.eu

În ceea ce privește distribuția geografică a subscrisorilor după locul unde are loc vânzarea, se observă că atât în cazul asigurărilor generale cât și al asigurărilor de viață, contractele cu valoarea cumulată cea mai importantă sunt realizate în București și Ilfov (53,02% la nivel de piață), după care urmează la o distanță semnificativă regiunile Nord-Vest (8,87% la nivel de piață) și Centru (7,68% la nivel de piață). În cazul asigurărilor de viață discrepanța între regiunea București și Ilfov și celelalte regiuni ale țării este mult mai pronunțată. Această polarizare accentuată a pieței la nivel geografic creează dificultăți societăților de asigurare atât în ceea ce privește sustenabilitatea operațiunilor din teritoriu cât și din punctul de vedere al diversificării riscurilor în cazul unor clase de asigurare (ex. CASCO, asigurările împotriva riscului de catastrofă etc.). Distribuția primelor brute subscrise în cele 8 regiuni de dezvoltare este efectuată în funcție de regiunea unde are loc vânzarea contractului de asigurare.

Figura 39 Distribuția PBS pentru asigurările generale în cele 8 regiuni de dezvoltare din România

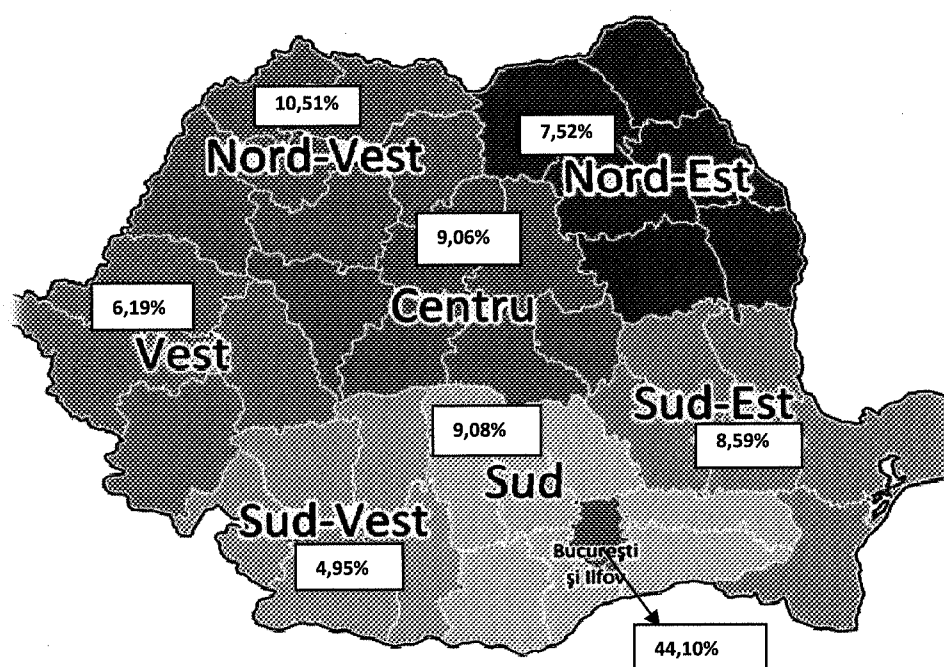
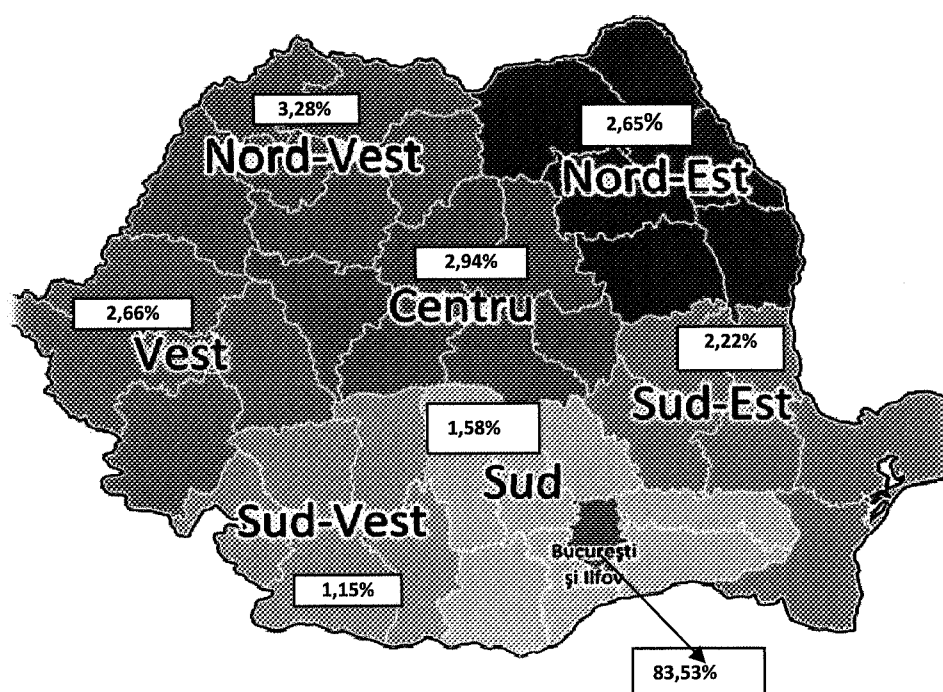

Figura 40 Distribuția PBS pentru asigurările de viață în cele 8 regiuni de dezvoltare din România

Prime brute subscrise de asigurătorii din România în alte state din Uniunea Europeană

Din valoarea totală a primelor brute subscrise pentru cele două categorii de asigurare, în cuantum de 8.750.879.938 lei primele brute subscrise în alte State Membre ale Uniunii Europene sunt în valoare de 269.151.986 lei (3,08%). Acestea din urmă au înregistrat o scădere cu 2,06% față de nivelul aferent anului 2014 (274.817.984 lei).

Tabel 51 Societățile care au subscris prime brute în alte State Membre ale UE

Societate	PBS 2014 (lei)	Pondere în total (%)	PBS 2015 (lei)	Pondere în total (%)
CITY INSURANCE S.A.	33.984.801	12,37%	78.555.219	29,19%
LIG Insurance S.A.	110.836.504	40,33%	77.325.057	28,73%
ASTRA S.A.*)	86.743.678	31,56%	50.008.184	18,58%
ONIX ASIGURĂRI S.A.	24.978.212	9,09%	36.365.638	13,51%
ABC ASIGURĂRI - REASIGURĂRI S.A.	5.242.753	1,91%	14.770.379	5,49%
CERTASIG - SOCIETATE DE ASIGURARE REASIGURARE S.A.	-	-	3.322.222	1,23%
EXIM ROMANIA S.A.	3.773.637	1,37%	3.184.626	1,18%
FORTE ASIGURĂRI REASIGURĂRI S.A.	5.941.719	2,16%	2.917.271	1,08%
ASITO KAPITAL S.A.	3.316.690	1,21%	2.703.390	1,01%
Total	274.817.984	100,00%	269.151.986	100,00%

*) Date la 30.06.2015 pentru ASTRA

Piața asigurărilor din România este caracterizată de un grad ridicat de concentrare. În anul 2015, 79,25% din volumul total de prime brute subscrise a fost realizat de 10 societăți de asigurare din cele 35 de societăți care desfășurau la 31 decembrie 2015 activitate de asigurare/reasigurare, situație similară cu anii anteriori.

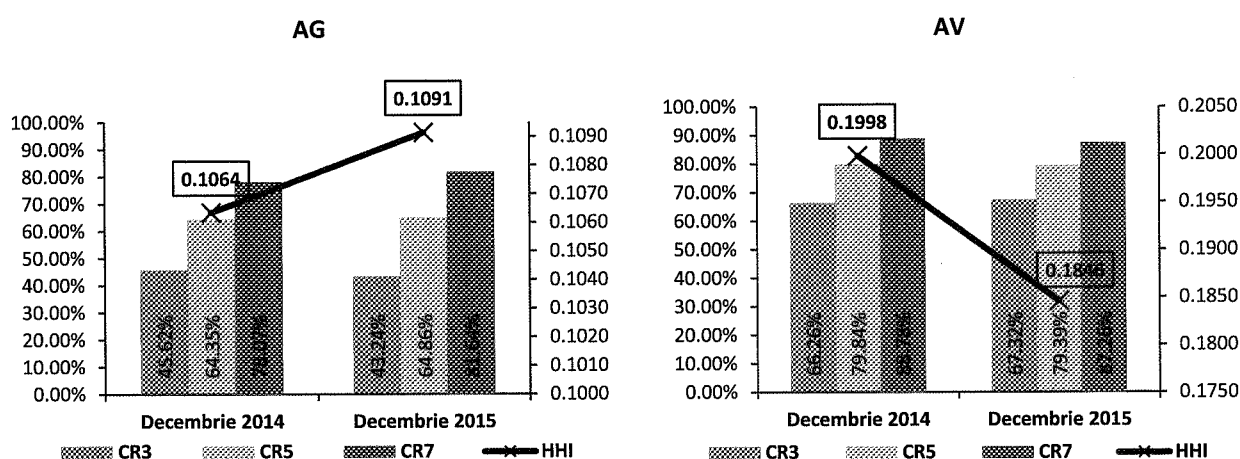
Tabel 52 Societățile cu cele mai mari volume de prime brute subscrise și ponderea lor în total piață (asigurări generale și de viață)

Nr. crt.	Societate	Total prime subscrise (asigurări generale și de viață) (lei)	Cota totală de piață (%)
1	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURĂRI S.A.	1.054.454.523	12,05
2	OMNIASIG VIG S.A.	976.686.917	11,16
3	GROUPAMA ASIGURĂRI S.A.	804.872.144	9,20
4	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	740.599.184	8,46
5	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	718.403.549	8,21
Total (1-5)		4.295.016.317	49,08
6	NN ASIGURĂRI DE VIAȚĂ SA	628.737.959	7,18
7	CARPATICA ASIG S.A.	583.738.881	6,67
8	CITY INSURANCE S.A.	502.153.050	5,74
9	GENERALI ROMANIA S.A.	484.478.922	5,54
10	ASTRA S.A.*)	440.877.671	5,04
Total (1-10)		6.935.002.800	79,25
	Alte societăți	1.815.877.138	20,75
TOTAL		8.750.879.938	100,00

PBS Astra este valabil la 30.06.2015

Conform indicatorilor principali utilizați de Consiliul Concurenței, riscul de concentrare pe piața asigurărilor generale este de nivel mediu și se situează în creștere moderată pe parcursul ultimului an. Comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, Herfindahl - Hirschman (indicele HH) a înregistrat o ușoară apreciere, indicând un grad de concentrare în creștere. Pe piața asigurărilor de viață gradul de concentrare este mediu spre ridicat, însă este în scădere comparativ cu finele anului 2014. Indicele HH se calculează prin însumarea pătratelor cotelor de piață individuale ale tuturor întreprinderilor de pe piață. Pragurile utilizate în această analiză consideră o concentrare ridicată pentru un indice mai mare de 0,2, o concentrare moderată pentru HH situat între 0,1 și 0,2 și un nivel redus de concentrare pentru HH mai mic decât 0,1.

Figura 41 Gradul de concentrare al pieței asigurărilor

Prime brute subscrise pentru asigurări generale

Volumul total al primelor brute subscrise pentru asigurările generale, în anul 2015, a fost de 6.937.006.642 lei, înregistrând o creștere nominală cu 7,57% față de anul 2014.

La data de 31.12.2015, distribuția primelor brute subscrise pe categorii de asigurați era următoarea: 40,29% - prime brute subscrise de persoane fizice; 59,71% - prime brute subscrise de persoane juridice.

Tabel 53 Dinamica primelor brute subscrise pentru asigurări generale în perioada 2009-2015

Anul	Prime brute subscrise pentru AG (lei)	Modificare nominală față de anul anterior (%)	Rata medie anuală a inflației (%)	Modificare reală față de anul anterior (%)
2009	7.241.584.322	2,45	5,59	-2,97
2010	6.639.733.598	-8,31	6,09	-13,57
2011	6.083.943.098	-8,37	5,79	-13,39
2012	6.454.395.818	6,09	3,33	2,67
2013	6.488.150.451	0,52	3,98	-3,32
2014	6.448.556.518	-0,61	1,07	-1,66
2015	6.937.006.642	7,57	-0,90	8,55

Primele 10 societăți de asigurare care au subscris prime aferente asigurărilor generale au cumulat o valoare de 6.344.681.680 lei, ceea ce reprezintă 91,46% din totalul acestui segment de activitate.

Tabel 54 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările generale în anul 2015

Nr. Crt.	Societate	PBS AG (lei)	Cota de piață (%)
1	OMNIASIG VIG (fosta BCR ASIGURĂRI VIG)	976.686.917	14,08
2	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURĂRI S.A.	953.663.318	13,75
3	GROUPAMA ASIGURĂRI S.A.	758.682.603	10,94
4	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	718.403.549	10,36
Total (1-4)		3.407.436.387	49,12
5	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	637.646.129	9,19
6	CARPATICA ASIG S.A.	583.738.881	8,41
7	CITY INSURANCE S.A.	502.153.050	7,24
8	ASTRA S.A. *)	435.704.140	6,28
9	GENERALI ROMANIA (fosta ARDAF)	414.101.239	5,97
10	UNIQA ASIGURĂRI S.A.	363.901.854	5,25
Total (1-10)		6.344.681.680	91,46
	Alte societăți	592.324.962	8,54
TOTAL		6.937.006.642	100,00

*) Date la 30 iunie 2015

Din totalul de 6.937.006.642 lei aferent primelor brute subscrise pentru asigurări generale în anul 2015, cele mai importante ponderi le dețin clasele III Asigurări de mijloace de transport terestru, altele decât cele feroviare, VIII Asigurări de incendiu și alte calamități naturale și X Asigurări de răspundere civilă autocare împreună concentrează 85,76% din total:

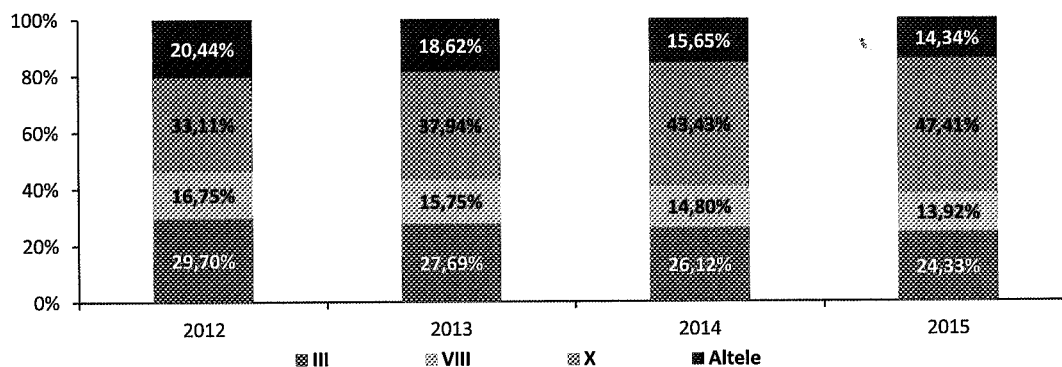
- Clasa X. Asigurări de răspundere civilă pentru vehicule (RCA + CMR), cu un volum al primelor brute subscrise de 3.289.018.458 lei, reprezentând 47,41% din totalul subscrierilor pentru asigurări generale, a înregistrat în anul 2015 o creștere procentuală cu 17,45% față de perioada similară a anului anterior;
- Clasa III. *Asigurări de mijloace de transport terestru (CASCO)*, cu un volum al primelor brute subscrise de 1.687.634.836 lei, reprezentând 24,33% din total asigurări generale, a înregistrat în perioada analizată o creștere procentuală cu 0,21% față de perioada similară a anului anterior;
- Clasa VIII. *Asigurări de incendiu și alte calamități naturale*, cu un volum al primelor brute subscrise de 965.673.906 lei, reprezentând 13,92% din totalul subscrierilor pentru asigurări generale, a înregistrat, în anul 2015, o creștere procentuală cu 1,18% față de perioada similară a anului anterior.

Tabel 55 Structura pe clase de asigurări generale

Clasa	PBS (lei)				Pondere 2015	Modificare procentuală 2015/2014 (%)
	2012	2013	2014	2015		
III	1.916.682.149	1.796.496.249	1.684.128.251	1.687.634.836	24,33%	0,21%
VIII	1.081.228.539	1.021.907.073	954.401.654	965.673.906	13,92%	1,18%
X	2.137.043.377	2.461.675.830	2.800.428.974	3.289.018.458	47,41%	17,45%
Alte clase	1.319.441.752	1.208.071.301	1.009.597.639	994.679.442	14,34%	-1,48%
TOTAL	6.454.395.817	6.488.150.453	6.448.556.518	6.937.006.642	100,00%	7,57%

În dinamică se observă că în ultimii 4 ani ponderea primelor brute subscrise aferente clasei X a crescut în mod consecvent de la un an la altul, în detrimentul celorlalte clase importante de asigurări generale, ceea ce arată că dependența pieței în ansamblu față de asigurările RCA a sporit (riscul RCA fiind preponderent în clasa X).

Figura 42 Dinamica structurii pe clase de asigurări generale

Prime brute subscrise pentru asigurări de viață

Creșterea semnificativă în anul 2015 a primelor brute subscrise pentru asigurările de viață (10,80%) este îmbucurătoare atât pentru că din aceasta rezultă o mai bună conștientizare în rândul populației a nevoii de protecție, cât și pentru că reduce din polarizarea excesivă a pieței în favoarea asigurărilor generale. În vreme ce componenta de protecție față de riscuri este comună asigurărilor generale și asigurărilor de viață, în cazul celor din urmă prezintă importanță deosebită și rolul asigurătorilor de investitori financiari care contribuie la finanțarea și dezvoltarea economiei în ansamblu. De aceea creșterea rapidă a segmentului asigurărilor de viață este cu atât mai pozitivă pentru că ea echivalează cu o sporire a stocului de resurse financiare disponibile pentru finanțarea economiei.

Sectorul asigurărilor de viață s-a caracterizat și în anul 2015 printr-un grad mare de concentrare, astfel că 10 societăți au deținut o pondere de 91,34% din volumul total al primelor subscrise pe acest segment, cu subscrieri cumulate în valoare de 1.656.723.842.

Tabel 56 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările de viață 2015

Nr. crt.	Societate	PBS AV (lei)	Cota de piață
1	NN ASIGURĂRI DE VIAȚĂ S.A.	628.737.959	34,66%
2	BCR ASIGURĂRI DE VIAȚĂ VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	262.455.424	14,47%
TOTAL (1-2)		891.193.383	49,13%
3	METROPOLITAN LIFE ASIGURĂRI S.A.	235.291.252	12,97%
4	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	102.953.055	5,68%
5	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURĂRI S.A.	100.791.205	5,56%
6	BRD ASIGURĂRI DE VIAȚĂ S.A.	90.529.272	4,99%
7	EUROLIFE ERB ASIGURĂRI DE VIAȚĂ S.A.	73.198.833	4,04%
8	GENERALI ROMANIA S.A.	70.377.683	3,88%

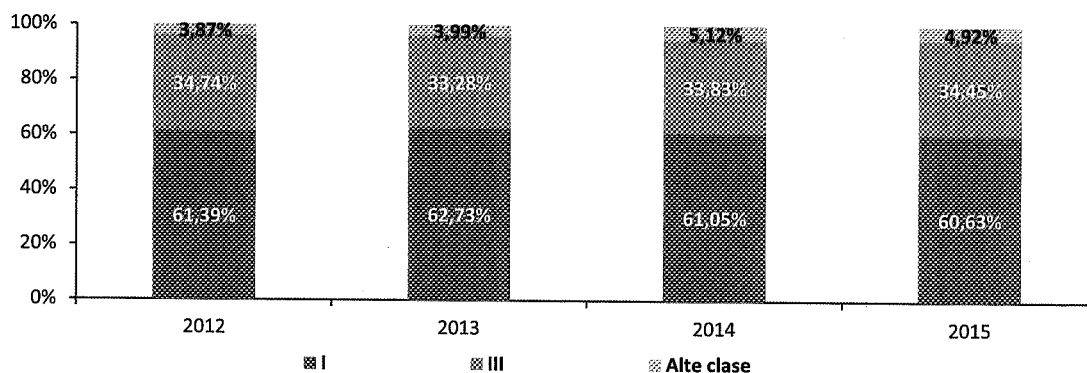
Nr. crt.	Societate	PBS AV (lei)	Cota de piață
9	ERGO ASIGURĂRI DE VIAȚĂ S.A.	46.199.618	2,55%
10	GROUPAMA ASIGURĂRI S.A.	46.189.541	2,54%
TOTAL (1-10)		1.656.723.842	91,34%
Alte societăți*)		157.149.454	8,66%
TOTAL		1.813.873.296	100,00%

*) Date la 30 iunie 2015 pentru societatea Astra

Printr-o analiză comparativă cu anul 2014, se poate observa că 4 dintre societăți și-au menținut poziția în acest clasament (NN, Asirom, Allianz și Groupama). Un element de noutate față de anul anterior este intrarea în topul primelor 10 societăți care subscriu asigurări de viață a societății ERGO.

Din totalul primelor brute subscrise pentru asigurări de viață, cele mai mari ponderi le dețin clasele AI asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare și respectiv AIII Asigurări de viață și anuități care sunt legate de fonduri de investiții care împreună cumulează 95,08% din totalul primelor brute subscrise pentru activitatea de asigurări de viață.

Figura 43 Dinamica structurii pe clase de asigurări de viață

Din analiza în dinamica se desprind următoarele concluzii:

- clasa AI "Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare" a înregistrat o creștere în mărime absolută de 100.205.617 lei, respectiv o creștere în mărime relativă cu 10,03% față de perioada similară din 2014;

- clasa AIII "Asigurări de viață și anuități care sunt legate de fonduri de investiții" a înregistrat o creștere în mărime absolută de 71.108.756 lei, respectiv cu 12,84% față de perioada similară din 2014;

- categoria "alte clase" a avut un ritm de creștere de 6,49% față de perioada similară din 2014, care, în mărime absolută, a însemnat o creștere cu 5.438.557 lei. Această categorie include următoarele clase:

- clasa AII Asigurări de căsătorie, asigurări de naștere a înregistrat o scădere cu 7,56% față de perioada similară din 2014;
- clasa AIV Asigurări permanente de sănătate a avut o scădere cu 56,41% față de perioada similară din 2014;
- clasa BI Accidente și boală a înregistrat o creștere cu 11,83% față de perioada similară din 2014;
- clasa BII Asigurări de sănătate a înregistrat o creștere cu 10,11% față de perioada similară din 2014.

Tabel 57 Dinamica PBS în perioada 2012-2015

Clasa	PBS (lei)				Pondere 2015	Ritm de modificare 2015/2014
	2012	2013	2014	2015		
I	1.106.597.613	1.025.144.246	999.529.539	1.099.735.156	60,63%	10,03%
III	626.278.317	543.896.343	553.837.387	624.946.143	34,45%	12,84%
Alte clase	69.643.202	65.255.850	83.753.440	89.191.997	4,92%	6,49%
TOTAL	1.106.597.613	1.025.144.246	1.637.120.366	1.813.873.296	100,00%	10,80%

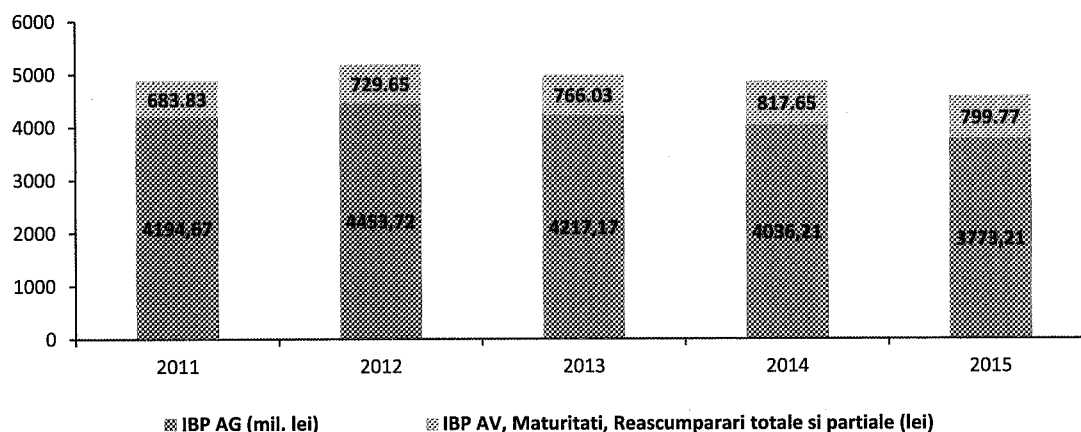
I.4. Indemnizații brute plătite de asiguratori (IBP)

La sfârșitul anului 2015 societățile de asigurare au raportat indemnizații brute plătite (excluzând maturități și răscumpărări parțiale și totale), cumulat pentru cele două categorii de asigurări, în sumă de 3.939.721.251 lei, astfel:

- 3.773.207.506 lei sunt aferente contractelor de asigurări generale (95,77%), înregistrând o scădere cu 6,52% față de 2014 (4.036.207.152 lei).
- 166.513.745 lei sunt sume plătite pentru indemnizații brute, aferente asigurărilor de viață, înregistrând o creștere cu 9,80% față de perioada similară a anului 2014 (151.655.142 lei).

Indemnizațiilor brute aferente asigurărilor de viață se adaugă maturități și răscumpărări, parțiale sau totale, toate cumulate fiind în sumă de 799.768.415 lei, valoare în scădere cu 2,19% comparativ anul anterior.

Figura 44 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite

Tabel 58 Dinamica indemnizațiilor brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață în perioada 2011-2015

Anul	AG + AV (lei)	Ritm de modificare față de anul anterior (%)	IBP AG (lei)	Ritm de modificare față de anul anterior (%)	IBP AV, Maturități, Răscumpărări totale și parțiale (lei)	Ritm de modificare față de anul anterior (%)
2011	4.878.498.316	-	4.194.672.389	-	683.825.927	-
2012	5.183.371.291	6,25%	4.453.717.618	6,18%	729.653.673	6,70%
2013	4.983.199.308	-3,86%	4.217.170.541	-5,31%	766.028.767	4,99%
2014	4.853.853.561	-2,60%	4.036.207.152	-4,29%	817.646.409	6,74%
2015	4.572.975.921	-5,79%	3.773.207.506	-6,52%	799.768.415	-2,19%

Indemnizații brute plătite aferente asigurărilor generale

Din valoarea totală a indemnizațiilor brute plătite în anul 2015 pentru categoria asigurărilor generale, valoarea aferentă daunelor produse în anii anteriori a fost 1.960.141.525 lei, ceea ce reprezintă 51,95% din total (52,66% în 2014).

Cumulat, indemnizațiile brute plătite de 10 societăți de asigurări au reprezentat 96,14% din totalul indemnizațiilor plătite la nivelul segmentului de asigurări generale.

Tabel 59 Societățile de asigurări cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite pentru asigurări generale

Nr. crt.	Societate	IBP AG (lei)	Cota de piață (%)
1	OMNIASIG VIG S.A.	539.110.539	14,29
2	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	469.240.495	12,44
3	GROUPAMA ASIGURĂRI S.A.	442.879.156	11,74
4	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURĂRI S.A.	431.998.392	11,44
TOTAL (1-4)		1.883.228.582	49,91
5	CARPATICA ASIG S.A.	380.927.321	10,10
6	UNIQA ASIGURĂRI S.A.	324.257.020	8,59
7	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	320.291.526	8,49
8	ASTRA S.A.*)	270.397.153	7,17
9	CITY INSURANCE S.A.	238.946.216	6,33
10	GENERALI ROMANIA S.A.	209.657.214	5,55
TOTAL (1-10)		3.627.705.032	96,14
Alte societăți		145.502.474	3,86
TOTAL		3.773.207.506	100,00

*) Date la 30 iunie 2015 conform celor menționate anterior

Ponderi semnificative ale indemnizațiilor brute plătite de societățile de asigurare au fost înregistrate pe următoarele clase de asigurare (91,64% din total):

- *Clasa X. Asigurările de răspundere civilă pentru vehicule* cu un volum al indemnizațiilor brute plătite de **2.029.780.890** lei, reprezintă 53,79% din totalul indemnizațiilor brute plătite pentru asigurările generale. Cele mai mari plăți aferente acestei clase au fost raportate de următoarele societăți:

1. Euroins Romania - 454.079.168 lei, respectiv 22,37% din total;
2. Carpatiga Asig - 342.233.226 lei, respectiv 16,86% din total;
3. Omniasig VIG - 210.137.097 lei, respectiv 10,35% din total;

- *Clasa III. Asigurări de mijloace de transport terestru (casco)*, cu un volum al indemnizațiilor brute plătite de **1.245.323.238** lei, reprezintă 33,00% din totalul indemnizațiilor brute plătite pentru asigurările generale. Cele mai mari plăți aferente acestei clase au fost raportate de următoarele societăți:

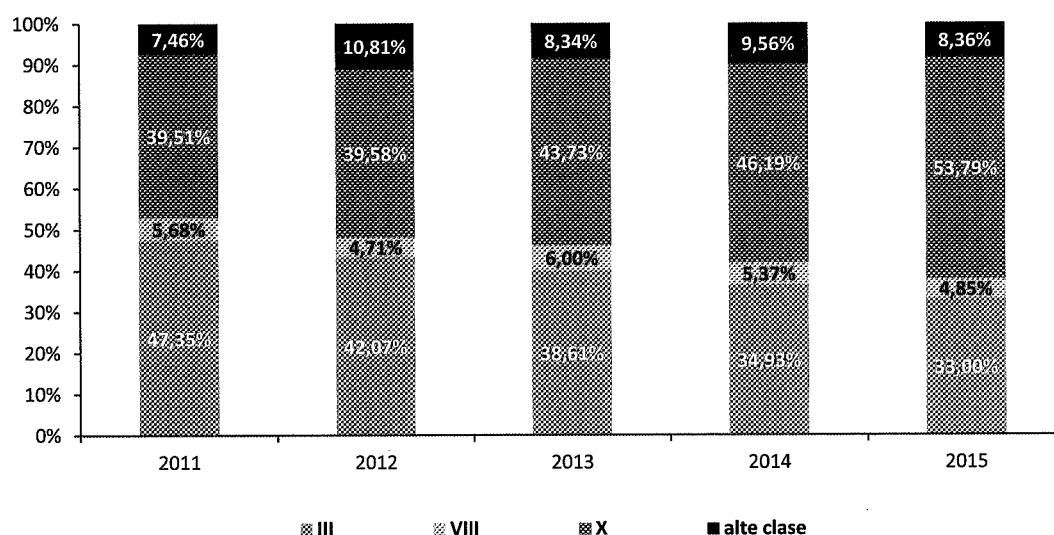
1. Groupama Asigurări S.A - 275.934.560 lei, respectiv 22,16% din total;
2. Allianz Tiriac - 251.914.549 lei, respectiv 20,23% din total;
3. Omniasig VIG - 223.816.784 lei, respectiv 16,61% din total;

- **Clasa VIII. Asigurări de incendiu și alte calamități naturale**, cu un volum al indemnizațiilor brute plătite de **182.870.729** lei, reprezintă 4,85% din total plăți aferente asigurărilor generale. Indemnizațiile cele mai mari plătite pentru această clasă au raportat societățile:

1. Omniasig VIG (44.522.580 lei, 24,35% din IBP pentru clasa VIII);
2. Groupama Asigurări (31.561.969 lei, 17,26% din total IBP pentru clasa VIII);
3. Allianz Tiriac (23.535.461 lei, 12,87% din total IBP pentru clasa VIII).

Indemnizațiile brute plătite pentru celelalte clase de asigurări generale reprezintă 8,36% din total plăți aferente asigurărilor generale, ceea ce în mărime absolută înseamnă un cuantum de 315.232.649 lei.

Figura 45 Dinamica structurii pe clase a indemnizațiilor brute plătite pentru categoria asigurărilor generale

Situația sumelor plătite pentru indemnizațiile brute, maturități și răscumpărări aferente asigurărilor de viață

Cumulat, sumele brute plătite (indemnizații, maturități și răscumpărări) de către 10 societăți de asigurări au reprezentat 96,13% din totalul sumelor brute plătite la nivelul segmentului de asigurări de viață.

Tabel 60 Societățile de asigurări cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite, maturități și răscumpărări pentru asigurările de viață

Nr. crt.	Societate	IBP, Maturități, Răscumpărări totale, Răscumpărări parțiale	Pondere în total
1	NN ASIGURĂRI DE VIAȚĂ SA (fosta ING ASIGURĂRI DE VIAȚĂ S.A.)	314.773.957	39,36
2	BCR ASIGURĂRI DE VIAȚĂ VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	95.577.560	11,95
TOTAL (1-2)		410.351.517	51,31
3	METROPOLITAN LIFE ASIGURĂRI S.A. (fosta AVIVA ASIGURĂRI DE VIAȚĂ S.A.)	83.640.074	10,46
4	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	63.535.606	7,94
5	EUROLIFE ERB ASIGURĂRI DE VIAȚĂ S.A. (fosta EFG EUROLIFE ASIGURĂRI DE VIAȚĂ S.A.)	60.266.242	7,54
6	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURĂRI S.A.	54.493.253	6,81

Nr. crt.	Societate	IBP, Maturități, Răscumpărări totale, Răscumpărări parțiale	Pondere în total
7	GENERALI ROMANIA (fosta ARDAF)	45.523.239	5,69
8	SIGNAL IDUNA ASIGURARE REASIGURARE S.A. (ANTERIOR SIGNAL IDUNA ASIGURĂRI DE VIAȚĂ S.A.)	20.052.579	2,51
9	GRAWE ROMANIA ASIGURARE S.A.	17.814.813	2,23
10	GROUPAMA ASIGURĂRI S.A.	13.169.871	1,64
TOTAL (1-10)		768.847.194	96,13
Alte societăți		30.921.221	3,87
TOTAL		799.768.415	100,00

În 2015, Cele mai semnificative ponderi în totalul sumelor brute plătite (indemnizații, maturități și răscumpărări) au fost deținute de următoarele clase de asigurare:

- clasa AI Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare, reprezentând 44,62% (356.830.808 lei) din total plăți efectuate;
- clasa AIII Asigurări de viață și anuități care sunt legate de fonduri de investiții, reprezentând 50,86% (406.755.640 lei) din total.
- Plățile pentru celelalte clase au fost în cuantum de 36.181.967 lei și au reprezentat 4,52% din total plăți aferente asigurărilor de viață.

I.5. Rata daunei

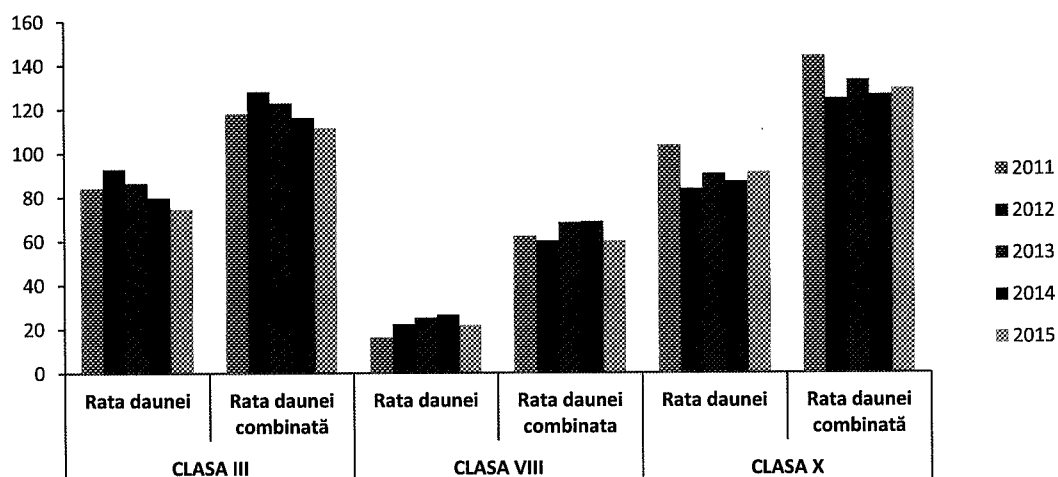
În anul 2015 atât rata daunei cât și rata combinată la nivelul întregii piețe s-au îmbunătățit pentru clasele de asigurare cu pondere semnificativă cu excepția clasei X, continuând tendința anului anterior. În cazul asigurărilor CASCO și RCA rata daunei este în continuare la un nivel foarte ridicat iar rata combinată depășește în ambele cazuri 100%, ceea ce arată că, pe ansamblul pieței, asigurătorii realizează pierdere din subscrierea acestor tipuri de riscuri, situație negativă care s-a menținut în mod permanent pe parcursul ultimilor 5 ani.

Tabel 61 Evoluția ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale

Perioada	CLASA III		CLASA VIII		CLASA X	
	Rata daunei	Rata daunei combinată	Rata daunei	Rata daunei combinată	Rata daunei	Rata daunei combinată
2011	84,18	117,99	16,19	62,21	103,46	144,04
2012	92,82	128,01	22,15	60,00	83,68	124,73
2013	86,42	122,77	25,15	68,37	90,55	133,06
2014	79,78	116,14	26,41	68,74	87,05	126,38
2015*)	74,64	111,43	21,71	59,90	91,16	129,08

*) Datele la 2015 cuprind informațiile pentru Astra la 30 iunie 2015

Figura 46 Evoluția ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale în perioada 2011-2015

Pe parcursul anului 2015 s-a constatat în general reducerea numărului mediu de zile de soluționare a daunelor avizate pentru diferite tipuri de polițe. Analiza a fost efectuată pentru clasele de asigurări III, VIII și X, pe un eșantion reprezentativ de 20 societăți (grupând 90% din PBS pentru clasa III, 74% din PBS clasa VIII și 78% din PBS clasa X). Numărul mediu de zile a fost calculat ca raport între numărul total de zile de la data notificării până la data plății integrale (pentru dosarele plătite integral în fiecare an) și numărul total de dosare plătite integral în anul respectiv. Pentru clasa X se observă că numărul mediu de zile de soluționare a daunelor este semnificativ mai mare comparativ cu celelalte clase din cauza impactului mare pe care îl au daunele externe și daunele soluționate în instanță, dar inclusiv pentru această clasă numărul mediu de zile de soluționare a scăzut în 2015 comparativ cu 2014.

Tabel 62 Numărul mediu de zile de soluționare a daunelor

Număr mediu de zile de soluționare a daunelor	2015	2014	2013
Clasa 3 - total	88	91	88
Clasa 3 - PF	88	92	84
Clasa 3 - PJ	88	90	91
Clasa 8 - total	75	79	80
Clasa 8 - PF	59	64	68
Clasa 8 - PJ	144	137	126
Clasa 10 - total	136	161	132
Clasa 10 - PF	129	167	129
Clasa 10 - PJ	142	154	136

I.6. Rezerve tehnice

La data de 31.12.2015, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute pentru activitatea de asigurări generale și de viață în valoare de totală de 14.237.857.224 lei, în creștere nominală cu 3,55% comparativ cu finele anului anterior. Din acestea, rezervele tehnice brute constituite pentru asigurările generale au înregistrat un volum de 7.629.411.153 lei, deținând astfel o pondere de 53,6% din total, iar pentru asigurările de viață societățile au constituit rezerve în valoare de 6.608.446.071 lei (reprezentând 46,4% din totalul rezervelor tehnice brute).

Rezerve tehnice constituite pentru asigurări generale

Rezervele tehnice brute constituite pentru asigurările generale la finele anului 2015 erau cu circa 0,41% mai mari comparativ cu sfârșitul anului anterior, evoluție pozitivă mai ales în contextul în care pe parcursul intervalului analizat a survenit procedura de faliment Astra (care la finele lui 2014 avea rezerve tehnice de 1.054.323.677 lei).

Din total rezerve tehnice constituite pentru asigurări generale, rezerva de prime și rezerva de daune avizate reprezentau mai mult de 80% din total. Totodată, mai mult de jumătate din totalul rezervelor tehnice brute constituite pentru asigurările generale sunt reprezentate de rezervele aferente clasei X. Această structură este foarte apropiată de cea de la finele anului anterior și arată din nou polarizarea importantă a activității de asigurări generale în jurul polițelor RCA și a asigurărilor auto în general.

Rezerva de daune (avizate și neavizate) cumulată pentru clase III și clasa X era la finele anului 2015 de 3.296.972.929 lei (43,21% din total rezerve tehnice brute pentru asigurări generale) și arată nivelul total estimat al pagubelor rezultate din accidente auto deja produse până la momentul respectiv și care nu fuseseră încă achitate de asigurători, urmând ca instrumentarea dosarelor și a plăților să aibă loc în perioada următoare.

Tabel 63 Structura rezervelor tehnice brute pentru asigurărilor generale în 2015

	31 decembrie 2015	Pondere în total	Clasa III	Clasa VIII	Clasa X	Pondere clase semnificative
	lei	(%)	lei	lei	lei	(%)
Rezerva de prime	3.062.384.525	40,14%	876.989.042	461.242.448	1.235.337.609	84,04%
Rezerva de daune avizate	3.029.736.765	39,71%	383.136.458	273.648.975	1.883.797.619	83,85%
Rezerva de daune neavizate	1.167.575.317	15,30%	105.704.871	40.243.405	924.333.981	91,67%
Alte rezerve tehnice	369.714.546	4,85%	94.198.779	132.028.953	46.148.849	73,67%
Total rezerve	7.629.411.153	100,00%	1.460.029.150	907.163.781	4.089.618.058	84,63%

Tabel 64 Structura rezervelor tehnice brute pentru asigurărilor generale în 2014

	31 decembrie 2014	Pondere în total	Clasa III	Clasa VIII	Clasa X	Pondere clase semnificative
	lei	(%)	lei	lei	lei	(%)
Rezerva de prime	2.976.807.947	39,18%	883.068.150	469.519.686	1.055.833.767	80,91
Rezerva de daune avizate	3.105.424.364	40,87%	418.894.352	306.114.647	1.809.632.191	81,62
Rezerva de daune neavizate	1.137.801.738	14,97%	143.338.944	42.013.271	860.968.347	91,96
Alte rezerve tehnice	378.166.535	4,98%	109.402.896	127.289.710	28.331.531	70,08
Total rezerve	7.598.200.584	100,00%	1.554.704.342	944.937.314	3.754.765.836	82,31

Rezerve tehnice constituite pentru asigurări de viață

Pentru asigurări de viață rezervele tehnice au crescut cu 7,42% față de sfârșitul anului 2014, ajungând la nivelul de 6.608.446.071 lei, apropiat de cel aferent rezervelor pentru asigurările generale. Dintre acestea, rezervele aferente clasei AI Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare și cele aferente clasei AIII Asigurări de viață și anuității reprezintă împreună aproximativ 99% din total.

Creșterea valorii rezervelor tehnice în asigurările de viață este atât efectul subscrierii de noi riscuri cât și al fluctuației valorii calculate a rezervelor ca urmare a modificării parametrilor incluși în baza tehnică (ex. randamentul fără risc utilizat pentru calculul valorii prezente a fluxurilor viitoare de încasări și plăți, rata bonusurilor anuale incluse în suma asigurată etc.).

Spre deosebire de asigurările generale unde polițele de asigurare au în general durata de 1 an sau mai puțin (rezervele constituite urmând să fie eliberate fie la momentul plății daunei fie la finalul contractului), contractele de asigurare de viață au orizont îndelungat de timp ceea face ca rezervele să fie păstrate pe perioade lungi de timp și să se acumuleze gradual.

Din cele două tabele de mai jos se observă această particularitate a activității de asigurări de viață în contextul actual de evoluție a pieței de asigurări din România, respectiv faptul că cea mai mare parte a creșterii rezervelor tehnice brute în 2015 față de 2014 pe segmentul asigurărilor de viață a fost determinată de creștere valorii rezervei matematice de la 5.362.340.474 lei în 2014 la 5.842.270.152 lei în 2015 (+8,95%).

Tabel 65 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 31.12.2015

	31 decembrie 2015(lei)	Pondere în total(%)
Rezerva de prime	473.705.346	7,17%
Rezerva de matematică	5.842.270.152	88,41%
Rezerva de beneficii și risturnuri	133.396.349	2,02%
Alte rezerve tehnice	159.074.224	2,41%
Total rezerve tehnice aferente asigurărilor de viață	6.608.446.071	100,00%

Tabel 66 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 31.12.2014

	31 decembrie 2014(lei)	Pondere în total(%)
Rezerva de prime	483.660.747	7,86%
Rezerva de matematică	5.362.340.474	87,17%
Rezerva de beneficii și risturnuri	132.017.404	2,15%
Alte rezerve tehnice	173.829.150	2,83%
Total rezerve tehnice aferente asigurărilor de viață	6.151.847.775	100,00%

I.7. Gradul de acoperire a rezervelor tehnice cu active admise

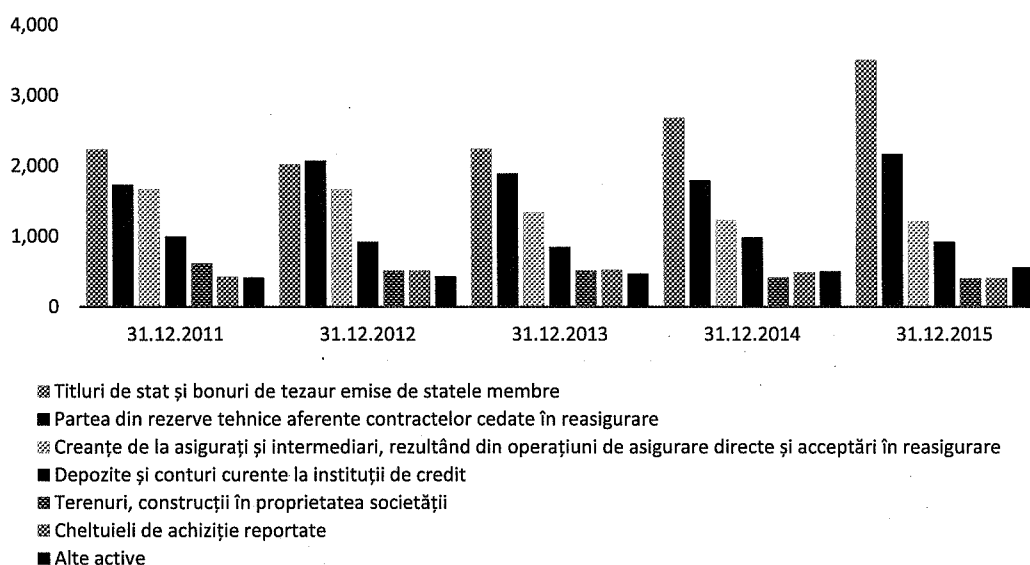
Pentru categoria asigurărilor generale gradul de acoperire a rezervelor cu active admise s-a îmbunătățit semnificativ în anul 2015, atingând maximul pentru ultimii 5 ani. Evoluția pozitivă este cu atât mai favorabilă cu cât s-a produs ca urmare a sporirii mult mai rapide a valorii totale a activelor admise comparativ cu rezervele tehnice brute.

Tabel 67 Evoluția în perioada 2011 – 2015 a gradului de acoperire a rezervelor tehnice cu active pentru AG

Activele admise să acopere rezervele tehnice brute	31.12.2011 (mil. lei)	31.12.2012 (mil. lei)	31.12.2013 (mil. lei)	31.12.2014 (mil. lei)	31.12.2015 (mil. lei)
Titluri de stat și bonuri de tezaur emise de statele membre	2.236	2.020	2.243	2.682	3.502
Partea din rezerve tehnice aferente contractelor cedate în reasigurare	1.729	2.072	1.890	1.793	2.167
Creanțe de la asigurați și intermediari, rezultând din operațiuni de asigurare directe și acceptări în reasigurare	1.669	1.670	1.341	1.226	1.212
Depozite și conturi curente la instituții de credit	998	920	848	984	921
Terenuri, construcții în proprietatea societății	616	510	513	417	401
Cheltuieli de achiziție reportate	427	514	523	487	408
Alte active	412	431	467	499	555
Total active	8.087	8.137	7.825	8.090	9.166
Total rezerve tehnice brute	7.022	6.972	7.341	7.598	7.629
Grad de acoperire	115,16%	116,71%	106,59%	106,48%	120,15%

Totodată se observă o îmbunătățire a structurii activelor admise, ca urmare a creșterii ponderii obligațiunilor suverane și a rezervelor cedate în reasigurare, concomitent cu reducerea ponderii activelor imobiliare și a cheltuielilor de achiziție reportate.

Figura 47 Evoluția în anii 2011 – 2015 a gradului de acoperire a rezervelor tehnice cu active pentru AG

Pentru categoria asigurărilor de viață gradul de acoperire a rezervelor tehnice cu active admise s-a îmbunătățit marginal, rămânând aproape de nivelul aferent perioadei 2012-2014, ca urmare a

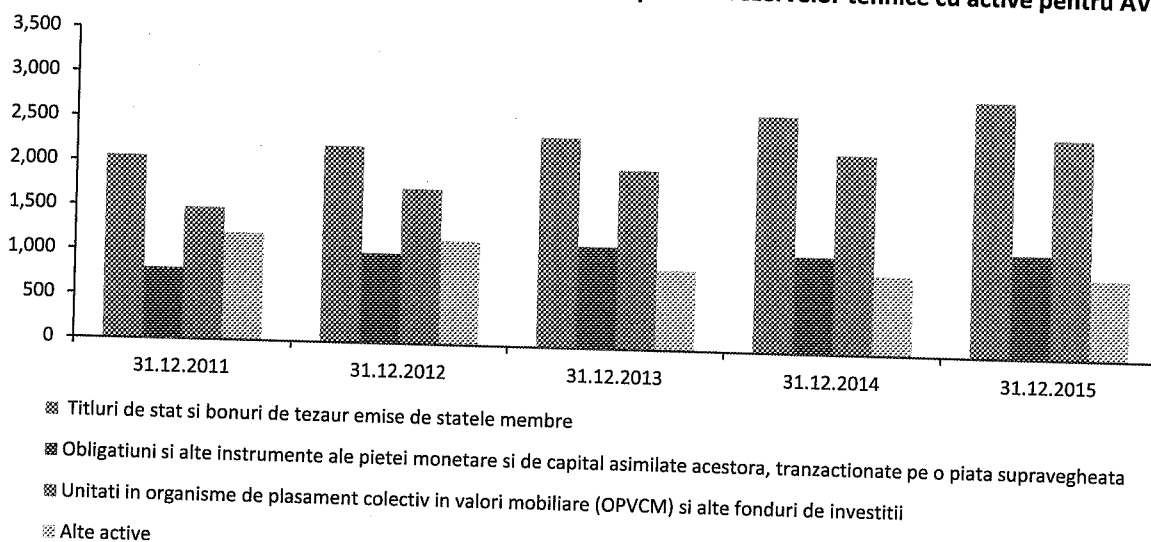
faptului că ratele de creștere pentru activele admise și pentru rezervele tehnice au fost foarte apropiate.

Tabel 68 Evoluția în perioada 2011 – 2015 a gradului de acoperire a rezervelor tehnice cu active pentru AV

Activele admise să acopere rezervele tehnice brute	Perioada				
	31.12.2011 (mil. lei)	31.12.2012 (mil. lei)	31.12.2013 (mil. lei)	31.12.2014 (mil. lei)	31.12.2015 (mil. lei)
Titluri de stat și bonuri de tezaur emise de statele membre	2.058	2.204	2.360	2.660	2.875
Obligațiuni și alte instrumente ale pieței monetare și de capital asimilate acestora, tranzacționate pe o piață supravegheată	797	1.010	1.144	1.090	1.168
Unități în organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPVCM) și alte fonduri de investiții	1.483	1.742	2.013	2.241	2.469
Alte active	1.204	1.166	898	892	902
Total active	5.543	6.123	6.416	6.883	7.415
Total rezerve tehnice brute	4.772	5.477	5.869	6.152	6.608
Grad de acoperire	116,15%	111,79%	109,32%	111,89%	112,21%

În cazul segmentului asigurărilor de viață structura activelor admise este orientată în proporție de 87,8% către instrumente cu venit fix și plasamente în fonduri de investiții. Faptul că valoarea activelor admise o depășește cu peste 12% pe cea a valorii prezente a obligațiilor din contracte de asigurare (reprezentată de rezervele tehnice) arată că în România sectorul asigurărilor de viață nu a fost până în prezent afectat semnificativ de tendința de scădere a randamentelor instrumentelor cu venit fix.

Figura 48 Evoluția în anii 2011 – 2015 a gradului de acoperire a rezervelor tehnice cu active pentru AV

Faptul că în cazul asigurărilor de viață majoritatea polițelor au un orizont de timp foarte lung face ca nivelul obligațiilor pe termen scurt să aibă o pondere mult mai redusă din total și ca urmare raportul dintre activele lichide și obligațiile pe termen scurt să fie mult mai ridicat comparativ cu cel aferent segmentului asigurărilor generale (unde rezerva de daună avizată are o pondere importantă în total rezerve și reprezintă o obligație pe termen scurt pentru societățile de asigurări).

Tabel 69 Coeficientul de lichiditate pe fiecare dintre categoriile de asigurări

	Titluri de stat (mil. lei)	Obligațiuni municipale (mil. lei)	Valori mobiliare tranzacționate (mil. lei)	Depozite (mil. lei)	Cont curent și Casierie (mil. lei)	Obligații pe termen scurt (mil. lei)	Coeficient de lichiditate
AG	3.564,3	47,3	246,2	666,9	322,7	2.438,1	2,00
AV	3.124,3	63,8	1.256,6	359,9	54,9	881,4	5,46

I.8. Reasigurarea

Gradul de cedare în reasigurare a crescut semnificativ pe parcursul anului 2015 pentru activitățile de asigurări generale și s-a menținut relativ constant (la un nivel foarte redus) pentru activitățile de asigurări de viață.

Pentru categoria asigurărilor generale

Circa 37% din primele brute subscrise în anul 2015 pe segmentul asigurărilor generale au fost cedate în reasigurare, nivelul fiind cel mai ridicat din ultimii 5 ani și totodată în creștere semnificativă comparativ cu anul 2014 când se ridica doar la 29,2%.

Tabel 70 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AG

Perioada	PBS (lei)	Prime nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere (%)	Gradul de cedare în reasigurare (%)
2011	6.083.943.098	4.748.513.618	78,05	21,95
2012	6.454.395.818	4.775.481.607	73,99	26,01
2013	6.488.150.452	4.213.359.198	64,94	35,06
2014	6.448.556.518	4.566.330.094	70,81	29,19
2015	6.937.006.642	4.370.998.942	63,01	36,99

Raportat la indemnizațiile brute plătite în anul 2015 circa 71% a reprezentat efortul financiar al societăților de asigurare locală, restul de 29% reprezentând sume recuperate de la reasigurători, pondere similară anului 2014.

Tabel 71 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AG

Perioada	IBP (lei)	IBP nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere (%)	Gradul de cedare în reasigurare (%)
2011	4.194.672.389	3.411.096.020	81,32	18,68
2012	4.453.717.618	3.516.588.872	78,96	21,04
2013	4.217.170.541	2.726.797.136	64,66	35,34
2014	4.036.207.152	2.863.676.139	70,95	29,05
2015	3.773.207.506	2.678.308.262	70,98	29,02

Din rezervele tehnice brute existente la finele anului 2015 circa 30 erau aferente cedărilor în reasigurare, ponderea fiind cea mai ridicată din ultimii 5 ani și coroborându-se cu ponderea mai ridicată a cedărilor în reasigurare raportat la primele brute subscrise în acest an (tabelul de mai sus).

Tabel 72 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AG

Perioada	Rezerve tehnice brute (lei)	Rezerve tehnice nete de reasigurare (%)	Gradul de reținere (%)	Gradul de cedare în reasigurare (%)
2011	7.022.466.930	5.293.649.028	75,38	24,62
2012	6.971.815.101	4.899.683.739	70,28	29,72
2013	7.340.812.161	5.451.031.282	74,26	25,74
2014	7.598.200.584	5.712.552.531	75,18	24,82
2015	7.629.411.153	5.356.533.663	70,21	29,79

În mod tradițional, există diferențe importante în ceea ce privește politica de reasigurare între activitățile de asigurări de viață și cele de asigurări generale. Pentru o parte importantă de produse de asigurări generale (ex. asigurările de catastrofă, asigurările de răspundere civilă), ca parte a strategiei proprii de management a riscurilor, asigurătorii apelează frecvent la diferite forme de contracte de cedare în reasigurare astfel limitând dauna maximă suportată în cazul apariției unor evenimente asigurate cu impact financiar semnificativ.

Pentru categoria asigurărilor de viață

În cazul asigurărilor de viață, în general societățile de asigurare preiau o parte mult mai mare din riscul subscris, beneficiind de existența unor modele complexe și verificate în timp pentru estimarea probabilistică a fluxului de plăți viitoare aferente polițelor emise. Datorită faptului că primele de asigurare sunt anticipate și permit constituirea de active care să ofere un grad adecvat de acoperire a obligațiilor estimate aferente riscurilor subscrise, societățile de asigurări de viață nu apelează frecvent la cedarea în reasigurare. În ultimii 5 ani gradul de cedare în reasigurare a fost de sub 4% din primele brute subscrise și de cel mult 2% din rezervele tehnice brute, fluctuațiile de la un an la altul nefiind semnificative.

Tabel 73 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AV

Perioada	Prime brute subscrise (lei)	Prime nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere (%)	Gradul de cedare în reasigurare (%)
2011	1.738.366.854	1.679.433.933	96,61	3,39
2012	1.738.366.854	1.679.433.933	96,61	3,39
2013	1.634.296.439	1.574.193.248	96,32	3,68
2014	1.637.120.366	1.584.603.113	96,79	3,21
2015	1.813.873.296	1.760.095.311	97,04	2,96

Tabel 74 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AV

Perioada	IBP (lei)	IBP nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere (%)	Gradul de cedare în reasigurare (%)
2011	128.984.914	109.506.258	84,90	15,10
2012	135.103.793	118.365.502	87,61	12,39
2013	134.773.646	117.908.006	87,49	12,51
2014	151.655.141	129.983.639	85,71	14,29
2015	166.513.743	141.879.185	85,21	14,79

Tabel 75 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AV

Perioada	Rezerve tehnice brute (lei)	Rezerve tehnice nete de reasigurare (%)	Gradul de reținere (%)	Gradul de cedare în reasigurare (%)
2011	4.772.055.357	4.676.603.108	98,00	2,00
2012	5.477.203.711	5.383.678.370	98,29	1,71
2013	5.868.974.592	5.797.492.842	98,78	1,22
2014	6.151.847.775	6.114.887.433	99,40	0,60
2015	6.608.446.071	6.579.019.434	99,56	0,44

I.9. Evoluția pieței de asigurări de răspundere civilă auto RCA în anul 2015

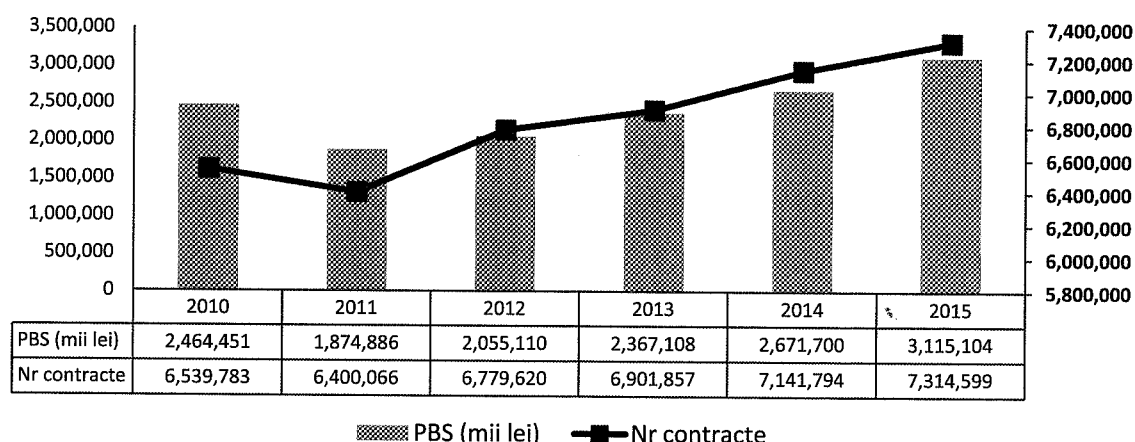
La începutul anului 2015 pe piața asigurărilor își desfășurau activitatea următorii asigurători autorizați de ASF pentru activități RCA: ABC Asigurări (retrasă autorizația la cerere în cursul anului), Allianz-Tiriac Asigurări SA, Asigurarea Românească – Asirom Vienna Insurance Group SA, Asigurare Reasigurare Astra SA (pentru care în cursul anului s-a declanșat procedura falimentului), Societatea de Asigurare - Reasigurare City Insurance SA, Carpatica SA, Euroins România Asigurare - Reasigurare SA, Generali Romania Asigurare Reasigurare SA, Groupama Asigurări SA, Omnisig Vienna Insurance Group SA și Uniqa SA.

Segmentul RCA a fost unul dintre cele mai dinamice pe parcursul anului 2015, consemnând o creștere a primelor brute subscrise mult mai amplă față de media pieței. Astfel, suma totală a primelor de asigurare subscrise pentru RCA la finele anului 2015 a atins valoarea de 3.115.103.957 lei, comparativ cu 2014 înregistrându-se o creștere cu 16,64 %.

Tabel 76 Evoluția prime brute subscrise pentru RCA în perioada 2011-2015

Perioada	PBS RCA (lei)	PBS clasa X (RCA + CMR) (lei)	Ritm de modificare PBS RCA (%)	Pondere PBS RCA în PBS clasa X (%)
2011	1.849.005.264	1.970.529.648	-	93,83
2012	1.998.857.033	2.137.043.377	8,10	93,53
2013	2.367.107.761	2.461.675.830	18,42	96,16
2014	2.670.798.666	2.800.428.974	12,83	95,37
2015	3.115.103.957	3.289.018.458	16,64	94,71

Figura 49 Evoluția PBS RCA în perioada 2010-2015

Societățile cu cea mai mare pondere în piața RCA la finele anului 2015 erau Euroins, Carpatica și Asirom care dețin 51,18%, urmate de City Insurance, Omniasig, Astra (date raportate la 30 iunie 2015), Allianz Țiriac, Groupama, Uniqa, Generali și ABC Asigurări.

Numărul de contracte în vigoare existente la nivelul pieței la sfârșitul anului 2015 a fost de 5.191.915 contracte, iar numărul contractelor nou încheiate în aceeași perioadă a fost de 7.314.599.

Tabel 77 Număr contracte grupate pe persoane fizice și juridice

Denumire indicator	Persoane fizice	Persoane juridice	Total
Număr de contracte în vigoare la sfârșitul trimestrului de raportare, din care:			
Cu valabilitate pentru 6 luni sau 12 luni	4.004.897	1.187.018	5.191.915
Cu valabilitate pentru o lună	3.951.336	1.177.323	5.128.659
	53.561	9.695	63.256
Număr de contracte încheiate în exercițiul financiar de raportare, din care:			
Cu valabilitate pentru 12 luni	5.763.823	1.550.776	7.314.599
Cu valabilitate pentru 6 luni	1.905.026	748.194	2.653.220
Cu valabilitate pentru o lună	3.350.871	732.617	4.083.488
	507.926	69.965	577.891
Prime brute încasate (3): - lei -	1.655.554.519	1.440.110.409	3.095.664.928
Prime brute subscrise (4), din care: - lei -	1.646.798.441	1.468.305.516	3.115.103.957
Cu valabilitate pentru 12 luni	733.971.687	906.818.059	1.640.789.746
Cu valabilitate pentru 6 luni	879.477.509	553.575.558	1.433.053.067
Cu valabilitate pentru o lună	33.349.245	7.911.899	41.261.144

La nivelul întregii piețe, valoarea despăgubirilor plătite a crescut cu 2,63%, de la 1.897.002.685 lei la data de 31.12.2014, la 1.946.900.171 lei la data de 31.12.2015, în pofida faptului că numărul dosarelor de daună plătite a înregistrat o scădere cu 0,17%, de la 274.450 dosare la 31.12.2014 la 273.975 dosare la 31.12.2015.

Dauna medie plătită per total piață a fost de aproximativ 7.106 lei, nivel aflat în creștere cu 2,97% față de perioada similară din 2014, când dauna medie plătită a fost de 6.901 lei.

Numărul de dosare de dauna pentru vătămări corporale pe total piață în anul 2015 a fost de 6792 de dosare, valoarea despăgubirilor brute plătite fiind în cuantum de 438.045.048 lei. Rezultă de aici o despăgubire medie pentru vătămarile corporale de 64.494 lei.

Pentru daunele materiale au fost plătite despăgubiri brute în valoare de 1.508.855.123 lei, rezultând o medie de 5.647 lei.

Tabel 78 Situația dosarelor de daună plătite în 2015

Nr. Crt.	Societate	Număr dosare daună plătite (buc.)			Pondere în total (%)	Despăgubiri brute plătite (lei)			Pondere în total (%)
		VC	DM	Total		VC	DM	Total	
1	ABC Asigurări	13	219	232	0,08	1.122.057	1.664.573	2.786.630	0,14
2	Allianz Tiriad	389	19.464	19.853	7,25	22.682.620	99.308.746	121.991.366	6,27
3	Asirom VIG	1.037	24.590	25.627	9,35	45.797.744	155.836.788	201.634.532	10,36
4	Astra	548	22.733	23.281	8,50	39.347.731	114.663.209	154.010.940	7,91
5	City	319	29.229	29.548	10,78	12.213.352	166.242.200	178.455.552	9,17
6	Carpatia	1.468	44.142	45.610	16,65	74.998.590	266.467.038	341.465.628	17,54
7	Euroins	942	70.529	71.471	26,09	102.530.977	351.117.252	453.648.229	23,30
8	Generali	233	4.884	5.117	1,87	11.308.814	27.013.466	38.322.280	1,97
9	Groupama	456	12.763	13.219	4,82	27.006.669	75.223.117	102.229.786	5,25
10	Omniasig VIG	1.072	26.044	27.116	9,90	68.212.296	138.861.651	207.073.947	10,64
11	Uniq	315	12.586	12.901	4,71	32.824.198	112.457.083	145.281.281	7,46
TOTAL		6.792	267.183	273.975	100,00	438.045.048	1.508.855.123	1.946.900.171	100,00

Pe ansamblul întregii piețe prima medie RCA anualizată a crescut cu circa 13,3% în 2015 atingând un maxim pentru ultimii 5 ani, atât în cazul persoanelor fizice cât și al persoanelor juridice. La această tendință a contribuit majorarea semnificativă a valorii daunei medii și a valorii totale a despăgubirilor brute plătite comparativ cu anul 2010, chiar dacă numărul de dosare de daună s-a redus.

Tabel 79 Evoluția primei medii RCA și a daunei medii 2010-2015

Prima medie anualizată în lei la nivel de piață	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total piață	606	447	474	538	580	657
Persoane Fizice	441	332	361	400	423	455
Persoane Juridice	1.018	760	803	957	1.074	1.311
- Pentru contracte pe 12 luni	634	457	464	510	537	618
- Pentru contracte pe 6 luni	580	437	485	567	630	702
- Pentru contracte pe 1 lună	661	555	606	690	778	857

Aferent polițelor RCA care au titulari persoane fizice, pe parcursul perioadei 2010-2014 numărul de dosare de daună plătite pentru vătămări corporale s-a dublat iar valoarea totală a despăgubirilor brute plătite s-a multiplicat de aproximativ 6 ori. Astfel, valoarea medie a daunei plătite pentru vătămări corporale a urcat de la 21.684 lei la 62.810 lei (+190%). Anul 2015 a adus o plafonare și chiar o scădere ușoară a valorii tuturor acestor indicatori privind daunele aferente vătămarilor corporale, ceea ce creează premise favorabile unei stabilizări a pieței în anul 2016.

Tot pentru polițele aferente persoanelor fizice, în perioada 2010-2014 numărul de dosare de daună plătite aferente daunelor materiale s-a redus, tendință care a continuat și pe parcursul anului 2015, însă a crescut valoarea totală a despăgubirilor plătite. Ca urmare, dauna medie aferentă despăgubirilor pentru daune materiale aferentă polițelor RCA având titular persoane fizice a fost în anul 2015 de 5.156 lei (+1,9% față de 2014 și +18,9% față de 2010).

Tabel 80 Evoluția daunei medii PF între anii 2010-2015

Anul		Persoane fizice		
		Vătămări corporale	Daune materiale	Total
2015	Număr dosare daună plătite:	4.270	160.037	164.307
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	255.441.489	825.171.319	1.080.612.808
	Dauna medie	59.822	5.156	6.577
2014	Număr dosare daună plătite:	4.419	161.507	165.926
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	277.557.180	816.904.886	1.094.462.066
	Dauna medie	62.810	5.058	6.596
2013	Număr dosare daună plătite:	3.882	174.952	178.834
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	220.266.636	838.152.005	1.058.418.641
	Dauna medie	56.741	4.791	5.918
2012	Număr dosare dauna plătite:	3.511	170.532	174.043
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	187.820.086	833.916.667	1.021.736.753
	Dauna medie	53.495	4.890	5.871
2011	Număr dosare daună plătite:	3.300	172.038	175.338
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	126.294.995	735.668.727	861.963.722
	Dauna medie	38.271	4.276	4.916
2010	Număr dosare daună plătite:	2.152	180.337	182.489
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	46.663.975	781.962.747	828.626.722
	Dauna medie	21.684	4.336	4.541

Similar situației descrise mai sus, modificări semnificative ale daunalității au avut loc și în ceea ce privește polițele RCA contractate de persoanele juridice, cu precădere pentru daunele aferente vătămarilor corporale. În cazul polițelor RCA contractate de persoanele juridice însă creșterea daunei medii aferentă daunelor materiale a fost mult mai amplă în 2015 comparativ cu 2014 (+11,6%).

Tabel 81 Evoluția daunei medii PJ între anii 2010-2015

Anul		Persoane juridice		
		Vătămări corporale	Daune materiale	Total
2015	Număr dosare daună plătite:	2.522	107.146	109.668
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	182.603.559	683.683.804	866.287.363
	Dauna medie	72.404	6.381	7.899
2014	Număr dosare daună plătite:	2.454	106.046	108.500
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	193.046.769	606.385.221	799.431.990
	Dauna medie	78.666	5.718	7.368
2013	Număr dosare daună plătite:	2.172	117.237	119.409
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	164.603.783	650.993.213	815.596.996
	Dauna medie	75.784	5.553	6.830
2012	Număr dosare daună plătite:	2.153	120.955	123.108
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	137.925.899	626.149.342	764.075.241
	Dauna medie	64.062	5.177	6.207
2011	Număr dosare daună plătite:	2.158	124.887	127.045
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	146.362.639	597.485.430	743.848.069
	Dauna medie	67.823	4.784	5.855
2010	Număr dosare daună plătite:	1.798	145.812	147.610
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	64.236.210	709.433.653	773.669.863
	Dauna medie	35.726	4.865	5.241

Statistica privind toate polițele RCA, atât pentru persoane fizice cât și juridice, arată creșteri ale daunei medii cu circa 3% în 2015 față de 2014 și cu aproximativ 46,4% în ultimii 5 ani.

Tabel 82 Evoluția daunei medii pe total între anii 2010-2015

Anul		Total		
		Vătămări corporale	Daune materiale	Total
2015	Număr dosare daună plătite:	6.792	267.183	273.975
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	438.045.048	1.508.855.123	1.946.900.171
	Dauna medie	64.494	5.647	7.106
2014	Număr dosare daună plătite:	6.873	267.553	274.426
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	470.603.949	1.423.290.107	1.893.894.056
	Dauna medie	68.471	5.320	6.901
2013	Număr dosare daună plătite:	6.054	292.189	298.243
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	384.870.419	1.489.145.218	1.874.015.637
	Dauna medie	63.573	5.097	6.284
2012	Număr dosare daună plătite:	5.664	291.487	297.151
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	325.745.985	1.460.066.009	1.785.811.994
	Dauna medie	57.512	5.009	6.010
2011	Număr dosare daună plătite:	5.458	296.925	302.383
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	272.657.634	1.333.154.157	1.605.811.791
	Dauna medie	49.956	4.490	5.311
2010	Număr dosare daună plătite:	3.950	326.149	330.099
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	110.900.185	1.491.396.400	1.602.296.585
	Dauna medie	28.076	4.573	4.854

Reflectând diferențele în ceea ce privește indicatorii de daunalitate dar și structura diferită a expunerilor la risc, în anul 2015 prima medie RCA anualizată pe total piață a fost cu circa 44,5% mai mare în cazul persoanelor juridice comparativ cu persoanele fizice.

Tabel 83 Prima medie în 2015

	Total	Persoane fizice	Persoane juridice
Număr contracte încheiate în perioada			
Total	7.314.599	5.763.823	1.550.776
Pe perioada de 12 luni	2.653.220	1.905.026	748.194
Pe perioada de 6 luni	4.083.488	3.350.871	732.617
Pe perioada de 1 lună	577.891	507.926	69.965
Prime subscrise RCA - lei din care:	3.115.103.957	1.646.798.441	1.468.305.516
Cu valabilitate pentru 12 luni	1.640.789.746	733.971.687	906.818.059
Cu valabilitate pentru 6 luni	1.433.053.067	879.477.509	553.575.558
Cu valabilitate pentru o lună	41.261.144	33.349.245	7.911.899
Prima medie RCA pentru contracte pe 12 luni (calculată ca raport între volumul primelor subscrise pentru contracte cu valabilitate 12 luni și număr contracte RCA cu valabilitate 12 luni) - lei	618,41	385,28	1.212,01
Prima medie anualizată RCA pentru contracte pe 6 luni (calculată ca raport între volumul primelor subscrise pentru contracte cu valabilitate 6 luni și număr contracte RCA cu valabilitate 6 luni înmulțit cu 2) - lei	701,88	524,92	1.511,23
Prima medie anualizată RCA pentru contracte pe 1 lună (calculată ca raport între volumul primelor subscrise pentru contracte cu valabilitate 1 lună și număr contracte RCA cu valabilitate 1 luna înmulțit cu 12) - lei	856,79	787,89	1.357,00
Unități anuale de expunere (număr contracte pe 12 luni+ număr contracte pe 6 luni împărțit la 2 + număr contracte pe 1 lună împărțit la 12)	4.743.122	3.622.789	1.120.333
Prima medie RCA anualizată - lei (PBS împărțit la unități anuale de expunere)	656,76	454,57	1.310,60

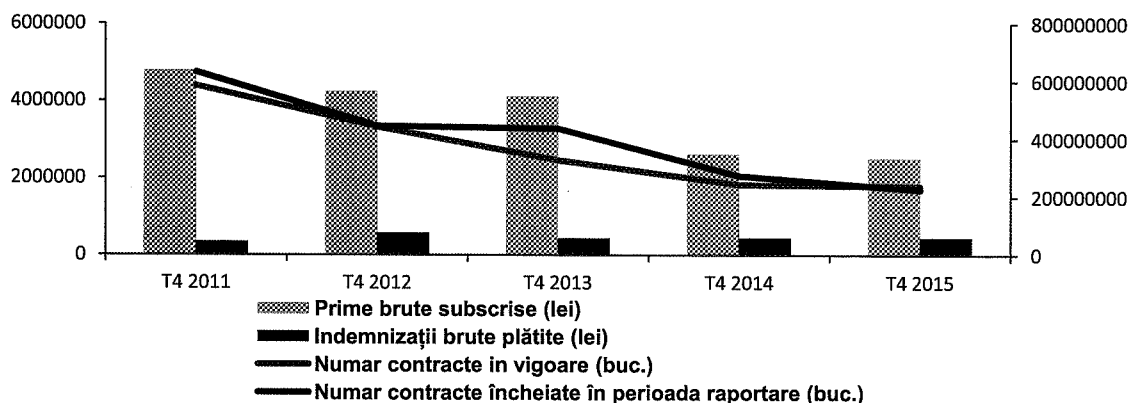
I.10. Asigurările de locuințe

Pentru asigurările facultative de locuințe, anul 2015 a continuat tendința descendentă, numărul de contracte în vigoare scăzând cu 2,45% la 31 decembrie față de finalul anului anterior. Această reflectă o activitate mai redusă în ceea ce privește subscrierea de riscuri, numărul de contracte nou încheiate și primele brute subscrise consemnând în anul 2015 reduceri de 17,75% și respectiv 3,8%, în vreme ce indemnizațiile brute plătite au rămas la un nivel foarte apropiat de cel al anului anterior.

Tabel 84 Dinamica numărului de contracte și a volumului de prime brute subscrise pentru asigurările facultative de locuințe între 2011-2015

Perioada	Număr contracte în vigoare (buc.)	Număr contracte încheiate în perioada raportare (buc.)	Prime brute subscrise (lei)	Indemnizații brute plătite (lei)
2011	4.392.647	4.747.280	638.532.825	47.013.398
2012	3.324.910	3.344.273	565.773.166	76.678.178
2013	2.462.765	3.280.716	548.361.838	58.333.736
2014	1.830.996	2.057.208	348.818.065	60.030.452
2015	1.786.112	1.693.462	335.550.901	60.756.302

Figura 50 Evoluția PBS, IBP și a contractelor între 2011-2015

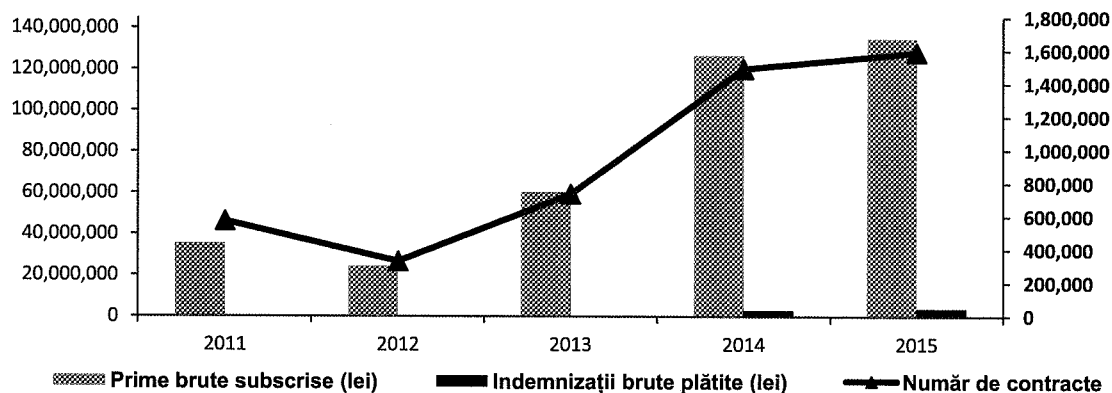

Asigurările obligatorii de locuințe sunt ilustrate de rezultatele activității Pool-ului de Asigurare Împotriva Dezastrelor PAID. Acestea arată o ușoară îmbunătățire pentru majoritatea indicatorilor: numărul de contracte în vigoare la finalul perioadei a sporit cu circa 6,7%, iar primele brute subscrise au crescut aproximativ într-un ritm similar.

Tabel 85 Evoluția asigurărilor obligatorii de locuințe

Perioada	Număr de contracte în vigoare la sfârșitul perioadei de raportare (buc)	Număr de contracte noi, încheiate în perioada de raportare (buc)	Număr de daune avizate și nelichidate la sfârșitul perioadei de raportare (buc)	Număr de daune avizate și nelichidate în perioada de raportare (buc)	Prime brute subscrise (lei)	Indemnizații brute plătite (lei)
2011	574.229	574.229	44	44	35.310.758	327.310
2012	331.131	331.131	69	55	24.200.893	276.689
2013	736.318	736.318	141	122	60.253.975	473.496
2014	1.491.329	1.491.329	1.064	761	126.632.285	2.968.224
2015	1.590.954	1.590.954	480	247	134.862.012	3.881.833

Figura 51 Evoluția PBS, IBP și a contractelor între 2011-2015

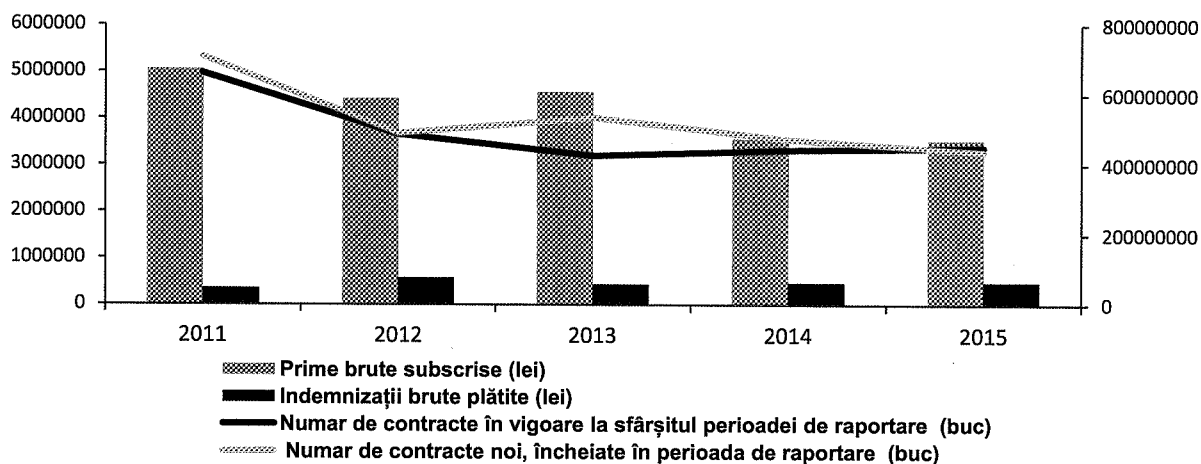

Pe ansamblul pieței asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative), anul 2015 a consemnat un ușor declin al primelor brute subscrise (aproximativ -1,1%) și numărului de noi contracte încheiate, în vreme ce numărul de contracte în vigoare s-a redus cu circa 1,6%.

Tabel 86 Evoluția asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative) între anii 2011-2015

Perioada	Număr de contracte în vigoare la sfârșitul perioadei de raportare (buc)	Număr de contracte noi, încheiate în perioada de raportare (buc)	Prime brute subscrise (lei)	Indemnizații brute plătite (lei)
2011	4.966.876	5.321.509	673.843.583	47.340.708
2012	3.656.041	3.675.404	589.974.059	76.954.867
2013	3.199.083	4.017.034	608.615.813	58.807.232
2014	3.322.325	3.548.537	475.450.350	62.998.676
2015	3.377.066	3.284.416	470.412.913	64.638.135

Figura 52 Evoluția PBS și a IBP între anii 2011-2015 pentru asigurările de locuințe

II. BROKERI DE ASIGURARE ȘI/SAU REASIGURARE

La finele anului 2015 erau autorizați un număr de 603 brokeri de asigurare și/sau reasigurare dețineau autorizație de funcționare, dintre care 428 brokeri au transmis raportări până la data prezentei analize iar un număr de 97 brokeri aveau activitatea suspendată/interzisă temporar.

II.1. Primele intermediare

Pe parcursul anului 2015 primele intermediare de brokerii de asigurare au fost în cuantum de 5.205.134.153 lei în creștere cu 14,31% comparativ cu 2014:

- Primele intermediare pentru asigurările generale au fost în cuantum de 5.076.101.596 lei (cu 14,32% mai mult decât în perioada anterioară) iar gradul de intermediere a fost de 73,17%;
- Primele intermediare pentru asigurările de viață, în cuantum de 129.032.557 lei cu 13,89% mai mult decât în perioada anterioară) iar gradul de intermediere a fost de 7,11%.

Tabel 87 Evoluția activității de intermediere între anii 2011-2015

Perioada	Prime intermediare (lei)			Prime brute subscrise (lei)			Grad de intermediere (%)		
	Total	AG	AV	Total	AG	AV	Total	AG	AV
31.12.2011	3.115.073.506	3.034.249.425	80.824.080	7.822.309.952	6.083.943.098	1.738.366.854	39,82%	49,87%	4,65%
31.12.2012	3.603.711.982	3.506.100.616	97.611.366	8.256.914.950	6.454.395.818	1.802.519.132	43,64%	54,32%	5,42%
31.12.2013	3.928.510.997	3.830.266.198	98.244.799	8.122.446.891	6.488.150.452	1.634.296.439	48,37%	59,03%	6,01%
31.12.2014	4.553.370.570	4.440.078.309	113.292.261	8.085.676.884	6.448.556.518	1.637.120.366	56,31%	68,85%	6,92%
31.12.2015	5.205.134.153	5.076.101.596	129.032.557	8.750.879.938	6.937.006.642	1.813.873.296	59,48%	73,17%	7,11%

Din totalul primelor intermediare de brokerii de asigurare pe clase de asigurări generale cele mai multe au fost aferente asigurărilor auto și asigurărilor de catastrofă, astfel:

1. clasa X. Asigurări de răspundere civilă pentru vehicule (RCA + CMR) reprezintă 53,71% (2.726.257.975 lei);
2. clasa III. Asigurări de mijloace de transport terestru (Casco) reprezintă 23,30% (1.182.966.810 lei);
3. clasa VIII. Asigurări de incendiu și alte calamități naturale reprezintă 8,33% (422.734.931 lei).

Celelalte clase de asigurări generale au deținut o pondere de 14,66% (744.141.880 lei) din total prime intermediare asigurări generale.

Se observă din graficele de mai jos că structura primelor intermediare de brokerii de asigurare nu s-a modificat semnificativ comparativ cu anul 2014, având loc doar o creștere marginală a ponderii RCA în detrimentul CASCO.

Figura 53 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediare la 31 decembrie 2015

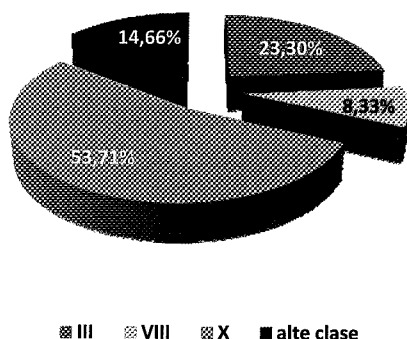
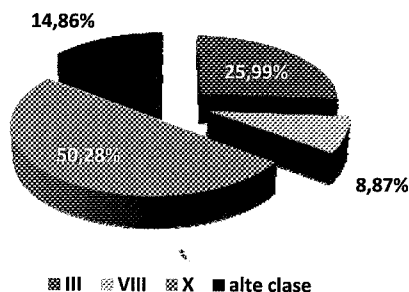

Figura 54 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediare la 31 decembrie 2014

Analizând structura primelor intermediare de brokerii de asigurare pe clase de asigurări de viață se constată că, la sfârșitul anului 2015, cele mai importante ponderi sunt deținute de:

1. clasa AI "Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare" în cuantum de 109.489.824 lei, respectiv 84,85% din totalul primelor intermediare pentru categoria asigurărilor de viață;
2. clasa AIII "Asigurări de viață și anuități, care sunt legate de fonduri de investiții (unit-linked): 10.478.084 lei, respectiv 8,12% din totalul primelor intermediare pentru categoria asigurărilor de viață;
3. Celelalte clase de asigurări de viață au reprezentat 7,03% din totalul primelor intermediare pentru asigurările de viață.

Figura 55 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediare la 31 decembrie 2015

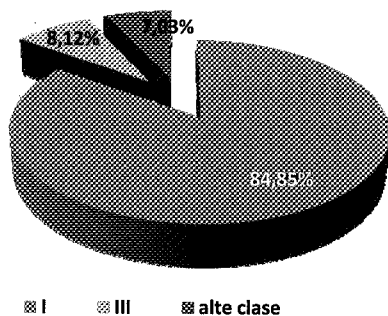
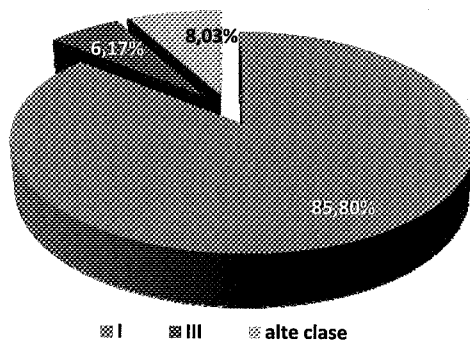

Figura 56 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediare la 31 decembrie 2014

Tabel 88 Clasamentul primilor 10 brokeri de asigurare, în funcție de primele intermediare

Nr. crt.	Denumire broker	TOTAL AV	TOTAL AG	TOTAL AV + AG	Cota de piață (%)
1	SAFETY BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	892.174	385.688.359	386.580.533	7,43%
2	MARSH - BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE S.R.L.	8.128.224	311.771.504	319.899.728	6,15%
3	TRANSILVANIA BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	590.881	286.552.960	287.143.841	5,52%
4	DESTINE BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE S.R.L.	3.547.530	230.345.942	233.893.472	4,49%
5	INTER BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	486.279	226.500.440	226.986.719	4,36%
6	DAW MANAGEMENT - BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	78.553	196.900.238	196.978.791	3,78%
7	CAMPION BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	3.405.195	150.776.879	154.182.074	2,96%
8	UNICREDIT INSURANCE BROKER S.R.L.	371.018	144.541.370	144.912.388	2,78%

Nr. crt.	Denumire broker	TOTAL AV	TOTAL AG	TOTAL AV + AG	Cota de piață (%)
9	PORSCHER BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	10.792	135.959.872	135.970.664	2,61%
10	UNITY BROKER DE ASIGURARE REASIGURARE SRL		106.830.976	106.830.976	2,05%
Total (1-10)		17.510.646	2.175.868.540	2.193.379.186	42,14%
Total		129.032.557	5.076.101.596	5.205.134.153	100,00%

II.2. Veniturile obținute din activitatea de intermediere în asigurări

Veniturile obținute din activitatea de intermediere în asigurări pe parcursul anului 2015 a fost de 939.042.720 lei, în creștere nominală cu 8,25% față de aceeași perioadă din anul 2014 (867.613.517 lei).

Tabel 89 Evoluția veniturilor de intermediere între 2011-2015

Perioada	PBS (mil. lei)	Prime intermediate (mil. lei)	Venituri din activitatea de intermediere (mil. lei)	Venituri din activitatea de intermediere/Prime intermediate (%)
31.12.2011	7.822,3	3.115,1	604,8	19,42%
31.12.2012	8.256,9	3.603,7	725,7	20,14%
31.12.2013	8.122,5	3.928,5	790,9	20,13%
31.12.2014	8.085,7	4.553,4	867,6	19,05%
31.12.2015	8.750,9	5.205,1	939,2	18,04%

În structura veniturilor obținute din activitatea de intermediere pentru asigurări ponderea covârșitoare o prezintă comisioanele din negocierea contractelor de asigurare:

- veniturile din negocierea contractelor de asigurare, au înregistrat o valoare de **916.485.980 lei**, reprezintă 97,60% din total venituri din activitatea de intermediere;
- veniturile din efectuarea inspecțiilor de risc, în sumă de **27.513 lei**, reprezintă 0,0029% din total venituri din activitatea de intermediere;
- veniturile din regularizări de daune în sumă de **16.055.180 lei**, reprezintă 1,71% din total venituri din activitatea de intermediere;
- veniturile din comisariat de avarii, în sumă de **257.696 lei**, reprezintă 0,03% din total venituri din activitatea de intermediere;
- veniturile din alte activități în legătură cu obiectul de activitate, în sumă de **6.216.351 lei**, reprezintă 0,66% din total venituri din activitatea de intermediere.

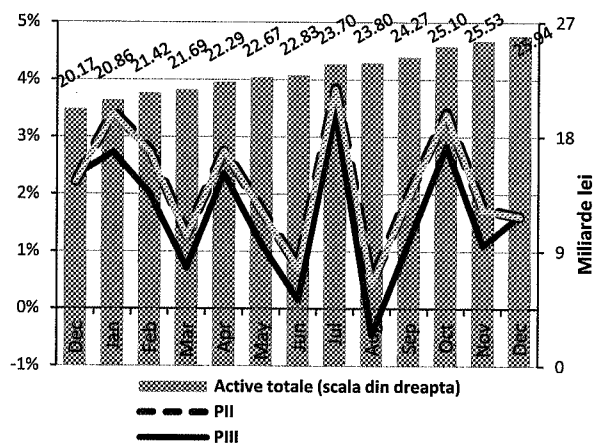
EVOLUȚIA PIETEI PENSILOR PRIVATE DIN ROMÂNIA

I. PENSIILE PRIVATE DIN ROMÂNIA LA 31 DECEMBRIE 2015

1.1. Pensile private din România la 31 decembrie 2015

Valoarea activelor totale aflate în administrare la nivelul întregului sistem de pensii private a crescut constant în anul 2015, menținând trendul pozitiv înregistrat în ultimii ani. Astfel, la 31 decembrie 2015, sistemul a atins **25,94** de miliarde de lei (aproximativ 6 miliarde de euro)², reprezentând **3,70%** din PIB, comparativ cu 3,03% în decembrie 2014 și 3,26% în iunie 2015.

Figura 57 Evoluția activelor totale din sistemul pensiilor private - decembrie 2014 – decembrie 2015

Ritmul anual de creștere înregistrat de activele totale a fost de **28,62%**, iar creșterea în semestrul II de **13,63%**. Față de luna anterioară activele totale au crescut cu **1,61%**, sub mediana intervalului decembrie 2014 – decembrie 2015 de 2,22% (maxima intervalului, 3,83%, s-a înregistrat în luna iulie, iar minima, 0,47%, în august). La nivelul fondurilor de pensii administrate privat (Pilonul II) s-a menținut un ritm anual de creștere superior, caracteristic celor opt ani de funcționare: **29,06%**, comparativ cu **20,43%** în Pilonul III. Și avansul din semestrul II a înregistrat o diferență: **13,82%** în Pilonul II și **10,07%** în Pilonul III.

1.2. Pensile administrate privat (Pilonul II)

1.2.1. Valoarea activelor nete și total participanți

Tabel 90 Pilon II Active nete (miliarde lei)

Nr. crt.	Fond de pensii administrat privat	dec.-14	iun.-15	dec.-15	dec.15/dec.14	dec.15/iun.15
1	NN	7,14	8,04	9,14	27,94%	13,57%
2	AZT VIITORUL TĂU	4,24	4,80	5,41	27,50%	12,76%
3	ALICO	2,71	3,07	3,49	28,59%	13,53%
4	VITAL	1,71	1,97	2,26	32,39%	15,08%
5	ARIPI	1,60	1,82	2,07	30,05%	14,25%
6	BCR	1,14	1,31	1,52	33,39%	16,04%
7	BRD	0,57	0,67	0,78	35,55%	16,49%
	TOTAL	19,12	21,68	24,67	29,06%	13,82%

Valoarea totală a activelor nete înregistrată la 31 decembrie 2015 de fondurile de pensii administrate privat a fost de **24,67 miliarde de lei (5,45 miliarde de euro²)**. Ritmul anual de creștere înregistrat a fost de **29,06%** (27,85% raportat la moneda euro). Comparativ cu iunie 2015, creșterea a fost de **13,82%**.

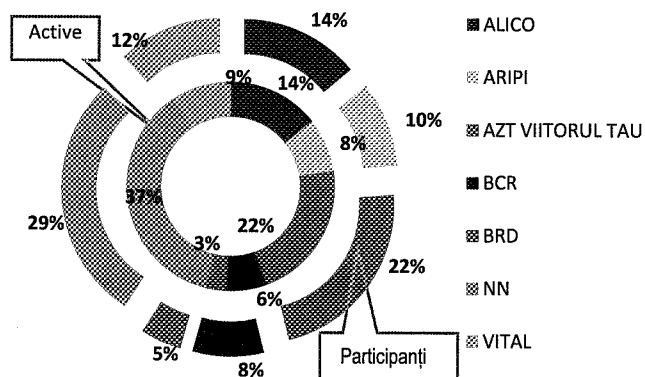
Tabel 91 Pilon II Număr de participanți (mil. pers.)

Nr. crt.	Fond de pensii administrat privat	dec.-14	iun.-15	dec.-15	dec.15/dec.14	dec.15/iun.15
1	NN	1,83	1,85	1,88	2,59%	1,49%
2	AZT VIITORUL TĂU	1,43	1,45	1,46	2,41%	1,28%
3	ALICO	0,88	0,90	0,92	4,00%	2,05%
4	VITAL	0,77	0,79	0,80	4,60%	2,37%
5	ARIPI	0,60	0,62	0,64	5,97%	3,05%
6	BCR	0,51	0,53	0,54	7,01%	3,56%
7	BRD	0,27	0,29	0,31	14,46%	7,16%
	TOTAL	6,29	6,41	6,56	4,18%	2,21%

6,56 milioane de participanți erau înregistrați în sistemul pensiilor administrate privat la sfârșitul anului 2015, un avans anual de **4,18%**. Avansul din semestrul II a fost de **2,21%**, iar creșterea lunară, 0,73%, a reprezentat și maxima intervalului decembrie 2014 – decembrie 2015 (valoarea minimă, 0,16%, s-a înregistrat în mai 2015).

²BNR -curs de schimb la 31 decembrie 2015.

Figura 58 Pilon II Cotă de piață în funcție de participanți și active nete – decembrie 2015

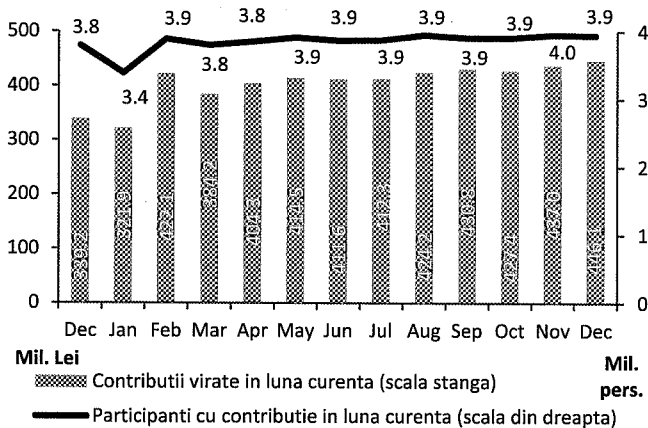

FPAP NN, FPAP AZT VIITORUL TĂU și FPAP ALICO s-au menținut pe primele poziții, însumând la 31 decembrie 2015 aproximativ 73% din activele nete și 65% din participanți (Figura 58). FPAP BRD și FPAP BCR, ambele fonduri însumând aproximativ 9% din active nete și 13% din participanți, au continuat să înregistreze creșteri anuale și lunare mai mari față de celelalte fonduri, atât în cazul activelor nete, cât și al numărului de participanți (Tabel 90 și Tabel 91).

1.2.2. Participanți nou intrați

1.924 de persoane au semnat acte de aderare pentru a deveni participanți la unul dintre fondurile de pensii administrate privat din cei aproximativ **47,05 mii** participanți intrați în sistem în luna decembrie 2015 (o creștere anuală a numărului de participanți nou intrați în sistem de 16,13% și de patru ori mai mult comparativ cu iunie anul trecut).

Figura 59 Pilon II Participanți nou intrați și gradul de repartizare decembrie 2014 – decembrie 2015

În luna decembrie 2015 au fost repartizate aleatoriu aproximativ **45,5 mii** persoane reprezentând **96%** din total participanți intrați. Cu excepția FPAP NN, care a înregistrat 80,22%, celelalte fonduri de pensii au înregistrat valori ale gradului de repartizare aleatorie de peste 95%. Cu un trend fluctuant în perioada decembrie 2014 – decembrie 2015, numărul persoanelor repartizate aleatoriu a crescut cu 20,34% față de aceeași lună din 2014 și de patru ori mai mult comparativ cu iunie 2015.

Pe ansamblu, în anul 2015 au intrat în sistem **267 de mii** persoane, cu 4,10% mai mult decât în anul 2014. Aproximativ **252 de mii** dintre acești, reprezentând 94,33% din total, au fost repartizați aleatoriu. Distribuția participanților pe gen a fost la sfârșitul anului trecut următoarea: **52%** - bărbați și **48%** - femei (Figura 60). În ceea ce privește distribuția pe vârstă, raportul participanților cu vârstă de până la 35 de ani comparativ cu cei cu vârstă de peste 35 de ani era la 31 decembrie anul trecut **49%** la **51%**. În condițiile maturizării sistemului, raportul în funcție de vârstă s-a modificat în perioada decembrie 2014 – decembrie 2015 în favoarea participanților cu vârstă de peste 35 de ani (Figura 61). Astfel, s-a înregistrat o scădere a ponderii celor cu vârstă de până în 35 ani de aproximativ două puncte procentuale comparativ cu decembrie 2014 (aproximativ 51% la 49%) și cu un punct procentual față de iunie 2015 (aproximativ 50% la 50%).

Figura 60 Pilon II Participanți - piramida anilor pe sexe și grupe de vârstă (%) – decembrie 2015

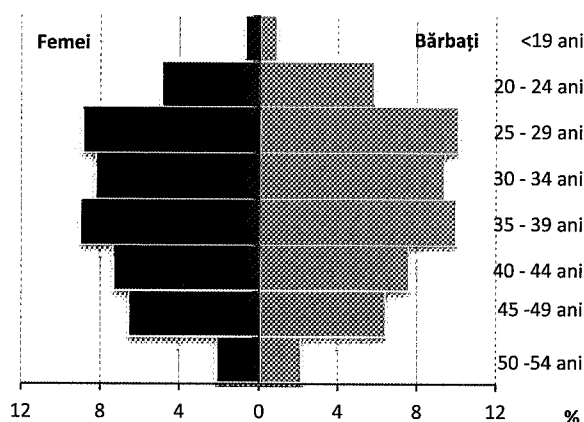
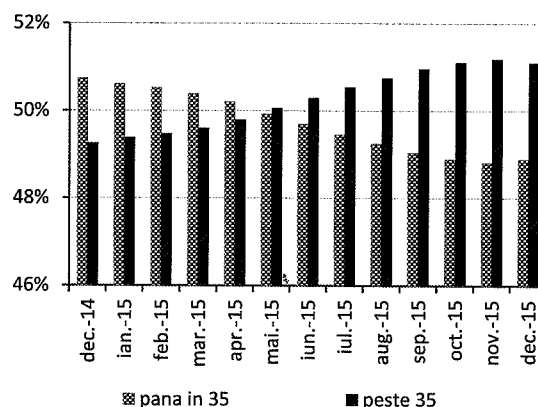

Figura 61 Pilon II Evoluție structurală pe grupe de vârstă decembrie 2014 – decembrie 2015

Cele mai bine reprezentate activități economice la sfârșitul anului trecut au fost industria prelucrătoare cu **18,86%** și comerțul cu **13,34%**, urmate de sănătate, cu **5,42%**, transporturi, cu **4,75%** și administrație publică și apărare, cu **4,56%**, însumând 46,93% din total participanți pentru care s-au virat contribuții și 47,96% din sumele virate în această lună. Printre cele mai slab reprezentate activități, cu valori sub un punct procentual s-au situat în continuare cultura, producția și furnizarea energiei electrice, industria extractivă și tranzacțiile imobiliare, reprezentând 2,85% din total participanți și 3,57% din total sume virate (Figura 62).

În funcție de regiunile de dezvoltare ale României, cei mai mulți participanți pentru care au fost virate contribuții la fondurile de pensii administrate privat în luna decembrie 2015 lucrau în București: **19,92%**, cu aproximativ 28,46% din total contribuțiile virate. Cele mai bine reprezentate regiuni de dezvoltare au fost București - Ilfov: **21,77%**, NORD-VEST cu **9,83%** și CENTRU cu **9,45%**, acestea reprezentând 41,05% dintre participanții pentru care s-au virat contribuții și 50,03% din contribuțiile virate (Figura 63).

Figura 62 Pilon II Participanți – distribuție pe activități economice* - decembrie 2015

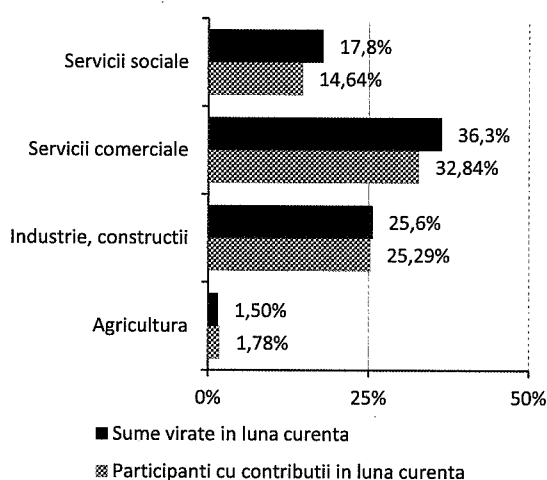
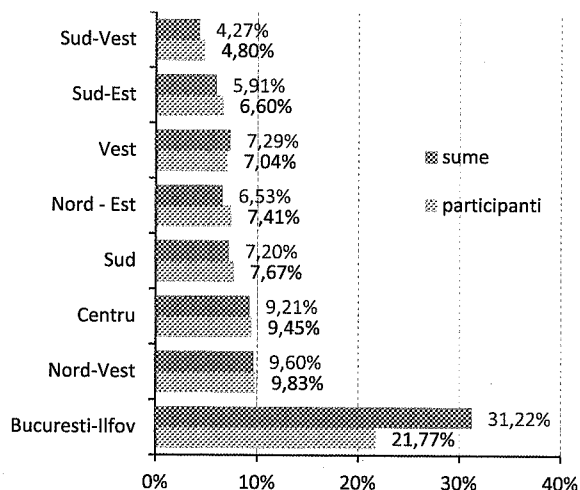

Figura 63 Pilon II Participanți – distribuție pe regiuni de dezvoltare – decembrie 2015

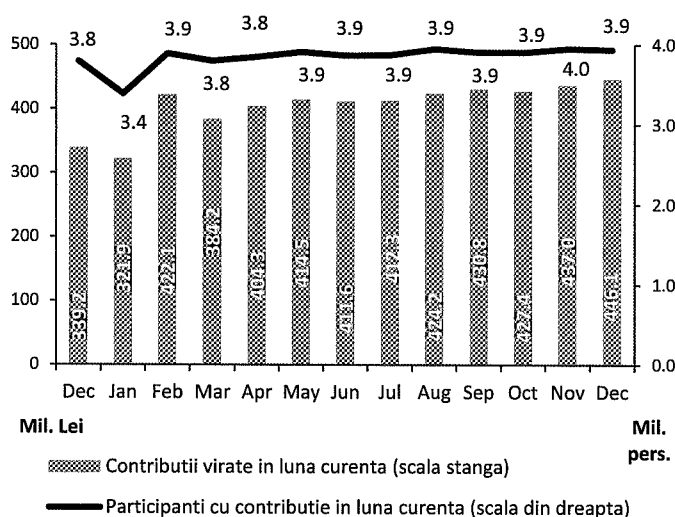

*Sectorul serviciilor comerciale cuprinde activitățile: comerț, hoteluri și restaurante, transport și depozitare, informații și comunicații, intermediari financiare și asigurări, tranzacții imobiliare, activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, alte activități de servicii. Sectorul serviciilor sociale cuprinde activitățile: administrație publică (exclusiv forțele armate și asimilații), învățământ, sănătate și asistență socială, activități de spectacole, culturale și recreative.

1.2.3. Contribuții

În decembrie 2015 au fost virate către fondurile de pensii administrate privat **446,1 milioane de lei (98,6 milioane de euro)**, o creștere de **31,5%** față de decembrie 2014. Comparativ cu iunie 2015 creșterea a fost de 8,37%, iar față de luna precedentă creșterea a fost de două puncte procentuale. FPAP NN, FPAP AZT VIITORUL TĂU și FPAP ALICO s-au situat pe primele locuri, împreună atingând 70% din sumele virate. Pe ansamblu, pe parcursul anului trecut, s-au virat către fondurile de pensii administrate privat **4,94 miliarde de lei (1,11 miliarde euro)**, cu o medie 408,21 milioane lei/lună. Comparativ cu anul 2014, contribuțiile totale virate au crescut cu aproximativ 27%, în condițiile în care în perioada decembrie 2014 – februarie 2015 cota de contribuție a fost de 4,5% (aferentă anului 2014), iar în perioada martie – decembrie 2015 de 5% (aferentă anului 2015).

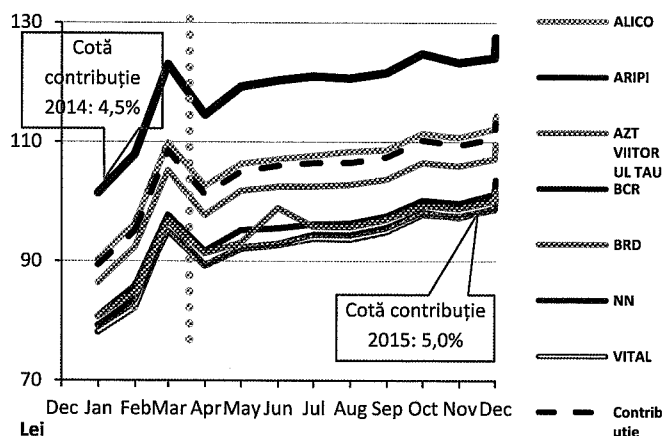
Figura 64 Pilon II Participanți cu contribuții în luna curentă și contribuția medie decembrie 2014 – decembrie 2015

Numărul participanților cu contribuții în luna decembrie 2015 a fost de **3,94 milioane**, reprezentând **60,10%** din total participanți, în scădere ușoară față de decembrie 2014 (60,29%) și iunie 2015 (60,26%). Valoarea maximă a numărului de participanți cu contribuții în luna curentă s-a înregistrat în noiembrie anul trecut (3,95 milioane), iar valoarea minimă în luna ianuarie (3,39 milioane). Numărul participanților cu contribuții în luna de calcul a crescut cu 3,85%, iar creșterea față de iunie 2015 a fost de aproximativ două puncte procentuale. Comparativ cu luna precedentă s-a înregistrat însă o scădere de 0,28%.

FPAP NN, FPAP AZT VIITORUL TĂU și FPAP ALICO s-au situat pe primele locuri, însumând în decembrie anul trecut 70% din viramente și 67% din participanții cu contribuții.

Figura 65 Pilon II Contribuția medie/participant cu contribuție în luna curentă decembrie 2014 – decembrie 2015

Contribuția medie la nivelul participanților cu contribuții în decembrie 2015 a fost de **113,21 lei** (27% creștere anuală, 6% față de iunie 2015 și 2% față de luna precedentă). Cu o medie de 127,55 lei, FPAP NN a înregistrat cea mai mare valoare a contribuției (fondul a înregistrat și cele mai mari valori ale sumelor virate, 35% și numărului de participanți cu contribuții în luna de referință, 31%). Pe locurile următoare s-au situat FPAP ALICO cu 114,42 lei/participant și FPAP AZT VIITORUL TĂU cu 109,63 lei/participant. Cele trei fonduri de pensii reprezentau la 31 decembrie 2015 67% din participanții pentru care s-au virat contribuții și 70% din sumele virate.

Valoarea medie a unui cont în Pilonul II pentru cei 3,19 milioane participanți care au avut contribuții lunare (în perioada mai 2008 –decembrie 2015) a fost de 5.639 lei (aproximativ 1.200 de Euro), un avans anual de 26% și de 12% comparativ cu iunie 2015. Aproximativ 2 milioane de participanți înregistrau sume în cont de până în 5.000 lei. Valoarea contului pentru aproximativ 0,7 milioane persoane era cuprinsă între 5.000 și 10.000 de lei, iar pentru aproximativ 0,5 milioane de persoane peste 10.000 de lei.

1.2.4. Structura investițiilor

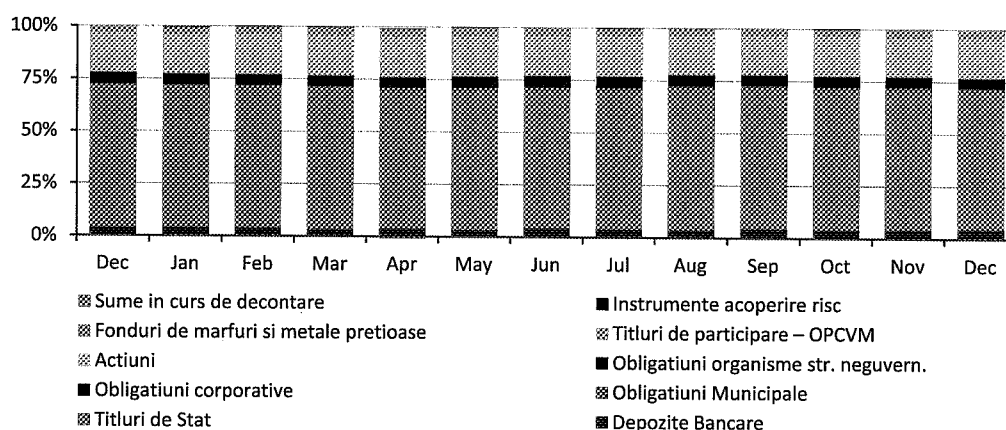
La sfârșitul lunii decembrie 2015, comparativ cu aceeași lună a anului trecut, sumele plasate în toate categoriile de instrumente financiare au înregistrat creșteri cuprinse între 0,96% și 65,23%, sau de cinci ori mai mari, ca în cazul obligațiunilor municipale, în condițiile în care activele totale au crescut cu 29,06%.

Tabel 92 Pilon II Structură investiții - total (miliarde lei)

Nr. crt.	Instrumente financiare	dec.-14	iun.-15	dec.-15	dec.2015/ dec.2014	dec.2015/ iun.2015
1	Depozite Bancare	0,76	0,93	1,16	52,71%	25,43%
2	Titluri de Stat	13,02	14,29	16,26	24,87%	13,81%
3	Obligațiuni Municipale	0,07	0,33	0,36	418,48%	11,76%
4	Obligațiuni corporative	0,80	0,92	0,93	16,18%	1,08%
5	Obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale	0,25	0,24	0,26	3,20%	5,72%
6	Acțiuni	3,66	4,17	4,74	29,59%	13,71%
7	Titluri de participare - OPCVM	0,58	0,72	0,96	65,23%	33,27%
8	Fonduri de mărfuri și metale prețioase	0,01	0,01	0,01	0,96%	-6,24%
9	Instrumente de acoperire a riscului	-0,01	0,00	-0,01	-2,24%	153,19%
10	Sume în curs de decontare	-0,002	0,103	0,03	-1696,42%	-73,85%
	Activ total	19,13	21,69	24,69	29,06%	13,82%

Comparativ cu iunie 2015, cu excepția sumelor plasate în fonduri de mărfuri și metale prețioase, sumele plasate în celelalte categorii de instrumente financiare au înregistrat creșteri cuprinse între 1,08% și 33,27%, în condițiile în care activele totale au crescut cu 13,82%.

Figura 66 Pilon II Structura investițiilor decembrie 2014 – decembrie 2015

Din punct de vedere al alocării resurselor financiare pe diferite clase de active, ponderile în total active ale depozitelor, obligațiunilor municipale, acțiunilor și titlurilor de participare au înregistrat

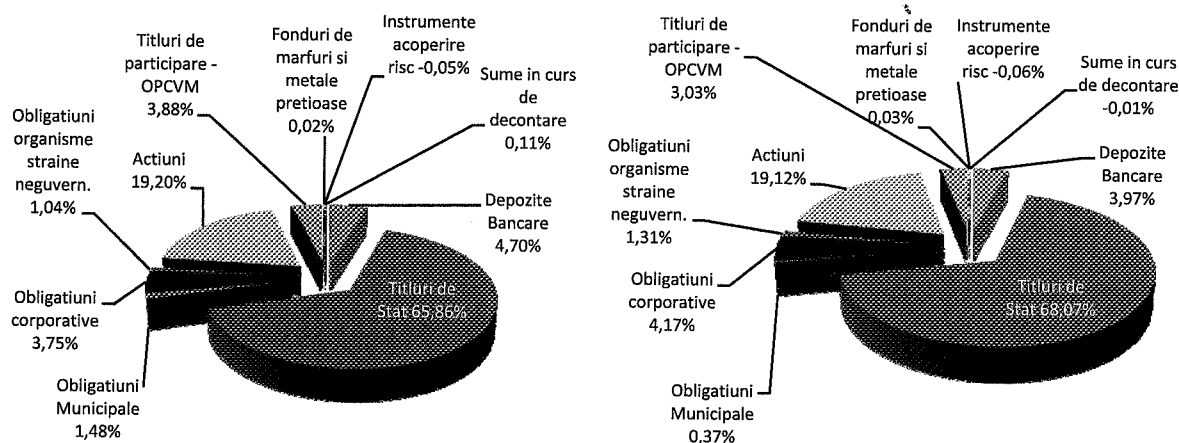
creșteri în decembrie 2015 comparativ cu aceeași lună din 2014. Celelalte clase de active au înregistrat scăderi. Comparativ cu iunie 2015, au înregistrat creșteri ponderile depozitelor bancare și titlurilor de participare. Celelalte instrumente financiare au înregistrat scăderi ale ponderilor în total active.

Structura portofoliilor fondurilor de pensii administrate privat a fost următoarea:

Figura 67 Pilon II Structura investițiilor - Decembrie 2015...comparativ cu decembrie 2014

Decembrie 2015

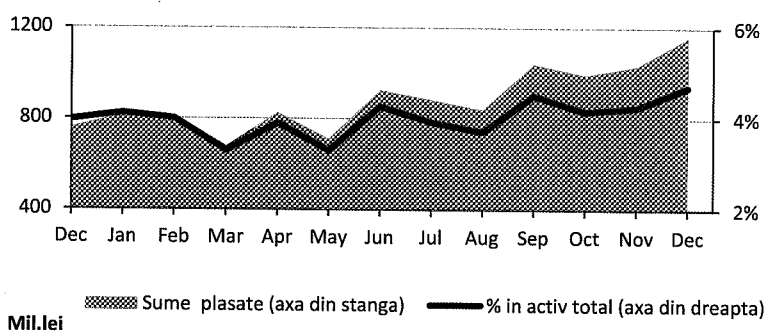
...comparativ cu decembrie 2014

Tabel 93 Pilon II Depozite bancare

Instrumente financiare	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Depozite bancare	0,76	3,97%	0,93	4,27%	1,16	4,70%	↑	↑	↑	↑

Figura 68 Pilon II Depozite bancare - decembrie 2014 – decembrie 2015

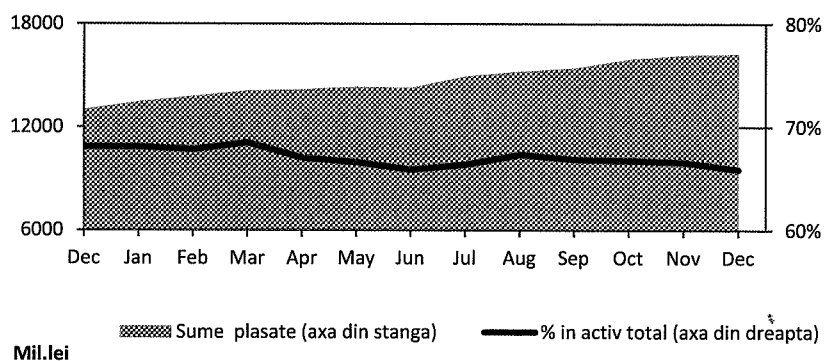

Depozite bancare: 4,70% din total active, în creștere ușoară față de decembrie 2014 (3,97%) iunie 2015 (4,27%). Activele plasate în depozite bancare, în sumă de **1,16 miliarde de lei**, au crescut cu 52,71% comparativ cu aceeași lună din 2014 și cu 25,43% față de iunie 2015 (Tabel 92 și Tabel 93).

Tabel 94 Pilon II Titluri de stat

Instrumente financiare	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Titluri de stat	13,02	68,07%	14,29	65,86%	16,26	65,86%	↑	↓	↑	↓

Figura 69 Pilon II Titluri de stat decembrie 2014 – decembrie 2015

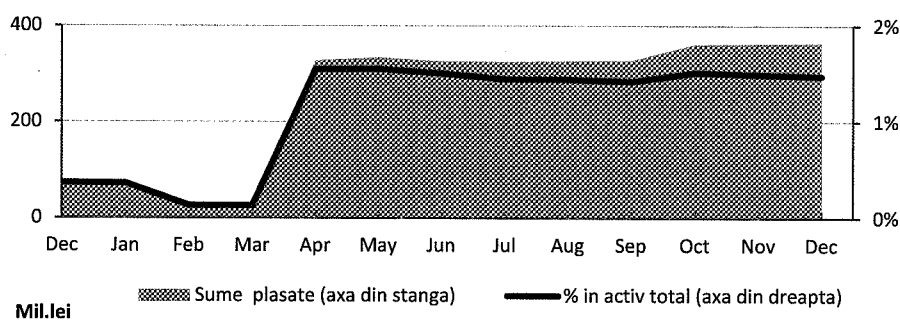

Titluri de stat: 65,86% din total active, cea mai mică valoare înregistrată în perioada decembrie 2014 – decembrie 2015, au scăzut comparativ cu decembrie 2014 (68,07%), față de iunie 2015 modificarea a fost însă nesemnificativă (65,86%). Ponderea titlurilor de stat în total active s-a situat în perioada analizată pe un trend descendent, cu o ușoară revenire în martie și august anul trecut, înregistrând o diferență de aproximativ 3% între cea mai mare valoare din martie 2015 (68,48%) și cea mai mică valoare din decembrie 2015 (65,86%). Sumele plasate, 16,26 miliarde de lei, au crescut semnificativ față de decembrie 2014, cu 24,87%, iar față de iunie 2015 cu 13,81%.

Tabel 95 Pilon II Obligațiuni municipale

Instrumente financiare	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Obligațiuni municipale	0,07	0,37%	0,33	1,50%	0,36	1,48%	↑	↑	↑	↓

Figura 70 Pilon II Obligațiuni municipale decembrie 2014 – decembrie 2015

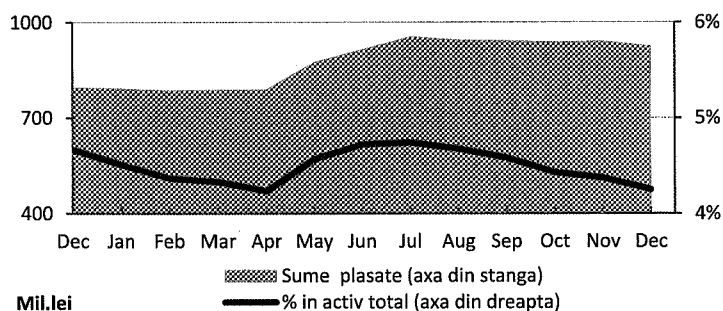

Obligațiuni municipale: 1,48% din total active, au crescut semnificativ comparativ cu decembrie 2014 (0,37%), dar au scăzut ușor față de iunie 2015 (1,50%). Și activele investite au crescut semnificativ față de anul trecut, de aproximativ cinci ori, atingând **0,36 miliarde** de lei la 31 decembrie 2015. Comparativ cu iunie 2015, creșterea a fost de 11,76% (Tabel 92 și Tabel 95). Creșterea semnificativă din aprilie 2015 a fost determinată de subscrierea sumei de 300,9 milioane de lei, reprezentând aproximativ 14% din oferta de obligațiuni municipale emise în lei inițiată de primăria București, cu o rată a cuponului între 2,8% și 5,1%, în funcție de scadență.

Tabel 96 Pilon II Obligațiuni corporative

Instrumente financiare	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Obligațiuni corporative	0,80	4,17%	0,92	4,22%	0,93	3,75%	↑	↓	↑	↓

Figura 71 Pilon II Obligațiuni corporative decembrie 2014 – decembrie 2015

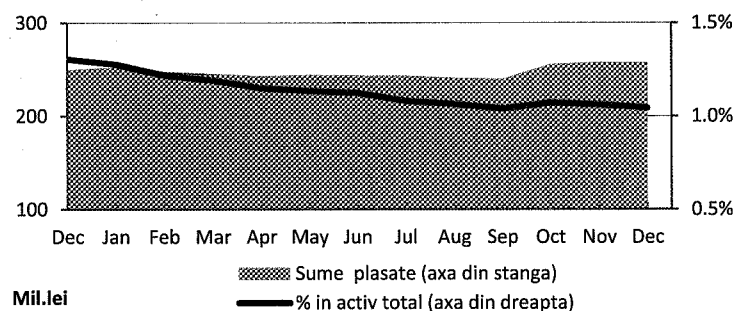

Obligațiuni corporative: 3,75% din total active, în scădere ușoară comparativ cu decembrie 2014 (4,17%) și iunie 2015 (4,22%). Sumele plasate în obligațiuni corporative, reprezentând **0,93 miliarde** de lei, au crescut cu 16,18% comparativ cu decembrie 2014 și cu aproximativ un punct procentual față de luna iunie 2015 (Tabel 92 și Tabel 96).

Tabel 97 Pilon II Obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale

Instrumente financiare	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Obligațiuni organisme străine neguvernamentale	0,25	1,31%	0,24	1,12%	0,26	1,04%	↑	↓	↑	↓

Figura 72 Pilon II Obligațiuni organisme străine neguvernamentale decembrie 2014 – decembrie 2015

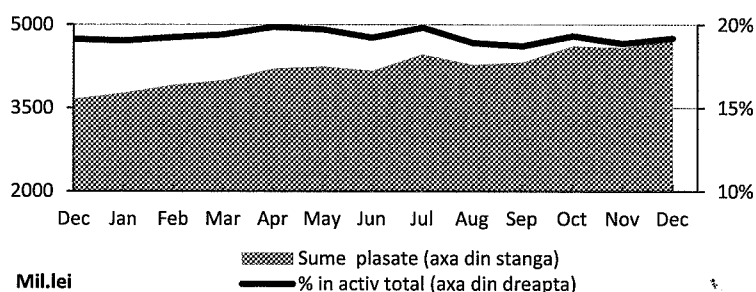

Obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale: 1,04% din total active, au scăzut ca pondere față de decembrie 2014 (1,31%) și iunie 2015 (1,12%). Activele investite în acest tip de instrument, **0,26 miliarde** de lei, au înregistrat un ritm anual de creștere de 3,20%. Comparativ cu iunie 2015 creșterea a fost de 5,72% (Tabel 92 și Tabel 97).

Tabel 98 Pilon II Acțiuni

Instrumente financiare	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Acțiuni	3,66	19,12%	4,17	19,22%	4,74	19,20%	↑	↑	↑	↓

**Figura 73 Pilon II Acțiuni
decembrie 2014 – decembrie 2015**

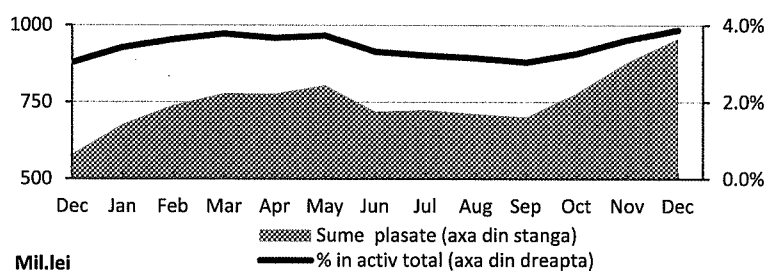

Acțiuni: 19,20% din total active, în creștere comparativ cu decembrie 2014 (19,12%), dar în scădere ușoară față de iunie 2015 (19,22%). Ponderea acțiunilor în total active a fluctuat ușor în perioada decembrie 2014 –decembrie 2015, ceea ce a determinat o diferență de aproximativ un punct procentual între valoarea cea mai mare din aprilie 2015 (19,87%) și valoarea cea mică din septembrie 2015 (18,72%). Sumele plasate în acțiuni, **4,74 miliarde** de lei, au înregistrat un avans anual semnificativ, aproximativ 30%, în timp ce față de iunie 2015 creșterea a fost de 13,71% (Tabel 92 și Tabel 98).

Tabel 99 Pilon II Titluri de participare

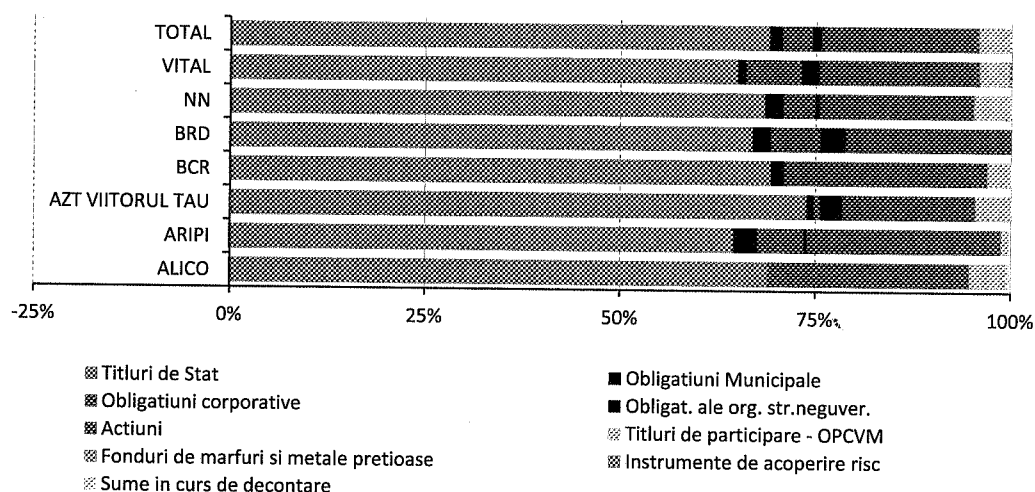
Instrumente financiare	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mld. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Titluri de participare OPCVM	0,58	3,03%	0,72	3,31%	0,96	3,88%	↑	↑	↑	↑

**Figura 74 Pilon II Titluri de participare
decembrie 2014 – decembrie 2015**

Titluri de participare – OPCVM: 3,88% din total active au crescut față de decembrie 2014 (3,03%) și iunie 2015 (3,31%). Valoarea activelor investite, **0,96 miliarde** de lei, a crescut semnificativ comparativ cu aceeași lună din 2014, 65,23% și cu 33,27% față de iunie 2015 (Tabel 92 și Tabel 99).

Figura 75 Pilon II Structura portofoliilor investiționale – decembrie 2015

Celelalte categorii de instrumente financiare au înregistrat în decembrie 2015 următoarele ponderi în total active fonduri de pensii administrate privat:

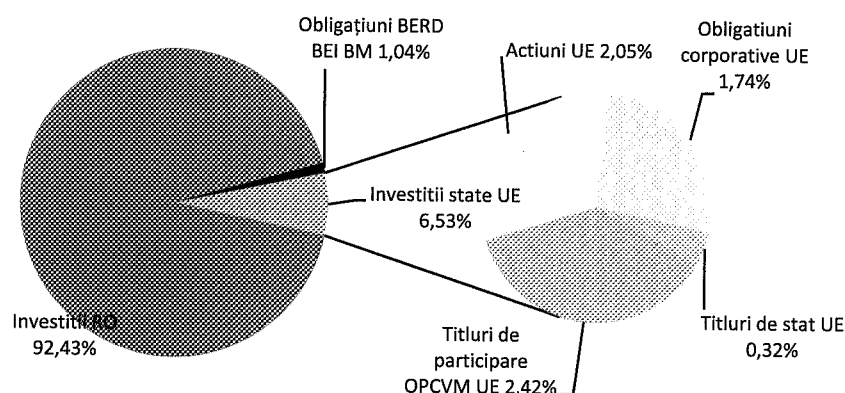
- fonduri de mărfuri și metale prețioase: **0,02%**;
- instrumente de acoperire a riscului: **-0,05%**;
- sume în curs de decontare pentru achiziționare/vânzare active sau disponibilități în cont curent: **0,11%**.

Tabel 100 Pilon II Structură investiții

Investiții	dec.-14	iun.-15	dec.-15	dec.2015/ dec.2014	dec.2015/ iun.2015
Investiții RO	93,24%	92,55%	92,43%	↓	↓
Investiții state UE	5,45%	6,33%	6,53%	↑	↑
Obligațiuni BERD, BEI, BM	1,31%	1,12%	1,04%	↓	↓

În decembrie 2015, **92,43%** din activele fondurilor de pensii erau plasate în țară, în scădere ușoară față de decembrie 2014 (93,24%) și iunie 2015 (92,55%). **6,53%** din active reprezentau plasamente în state membre UE, iar 1,04% în obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale, cum ar fi BERD, BEI, BM (Tabel 97, Figura75).

Figura 76 Pilon II Structură investiții în plasamente financiare – decembrie 2015

1.2.5. Rate de rentabilitate

Indicatorii de performanță ai fondurilor de pensii administrate privat înregistrați în decembrie 2015 au fost (Figura 77 și Figura 78):

- rata de rentabilitate anualizată a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: ARIPI: **6,0855%**;
- rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **1,3093%**;
- ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii cu grad de risc mediu:

○ ALICO:	6,9098%
○ AZT VIITORUL TĂU:	4,1568%
○ BCR:	7,1185%
○ BRD:	6,8732%
○ NN:	6,4416%
○ VITAL:	7,0739%

- rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc mediu: **2,3093%**;
- rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii administrate privat pentru ultimele 24 luni: **6,1493%**.

Figura 77 Pilon II - Rata medie ponderată de rentabilitate – decembrie 2014 – decembrie 2015

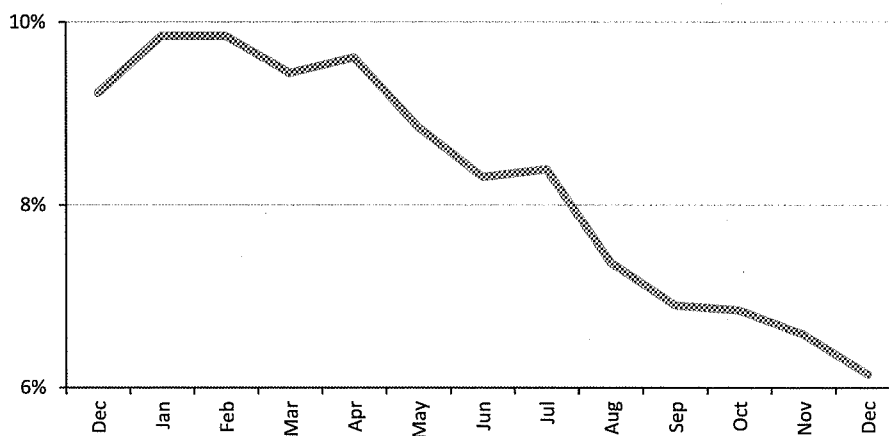
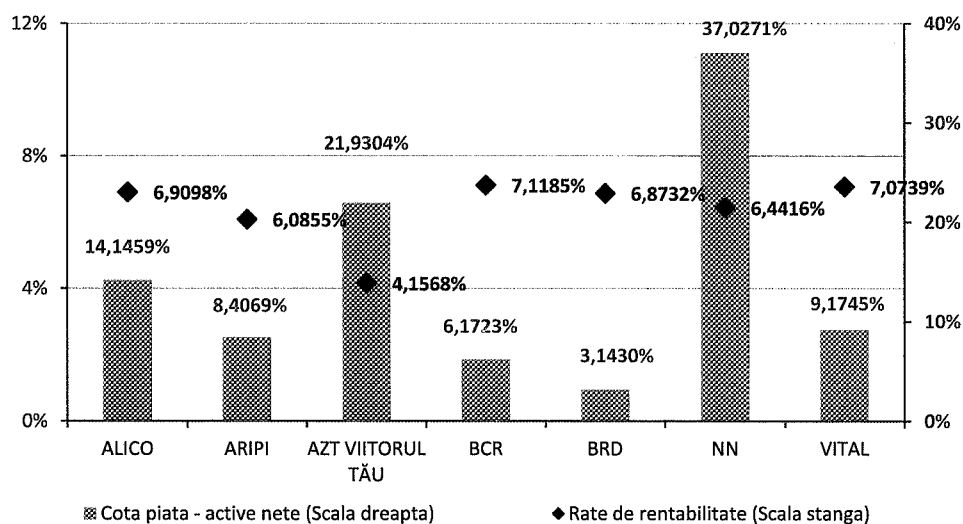

Figura 78 Pilon II Cota de piață - active nete și rate de rentabilitate anualizate – decembrie 2015

1.3. Pensii facultative (Pilonul III)

1.3.1. Valoarea activelor nete și total participanți

Tabel 101 Pilon III Active nete (mil. lei)

Nr. crt.	Fond de pensii facultative	dec.-14	iun.-15	dec.-15	dec.15/ dec.14	dec.15/ iun.15
1	NN OPTIM	386,63	427,24	477,03	23,38%	11,65%
2	BCR PLUS	170,69	190,23	214,00	25,37%	12,49%
3	AZT MODERATO	143,69	154,71	167,12	16,30%	8,02%
4	NN ACTIV	119,70	130,96	141,62	18,31%	8,14%
5	AZT VIVACE	61,00	64,96	66,55	9,09%	2,45%
6	BRD MEDIO	51,70	56,52	64,86	25,46%	14,76%
7	RAIFFEISEN ACUMULARE	49,48	53,23	57,30	15,81%	7,64%
8	PENSIA MEA	40,70	42,43	45,15	10,93%	6,40%
9	STABIL	10,85	11,78	12,89	18,82%	9,47%
10	AEGON ESENTIAL	-	0,01	5,70	-	42151,71%
	TOTAL	1.039,79	1.137,66	1.252,22	20,43%	10,07%

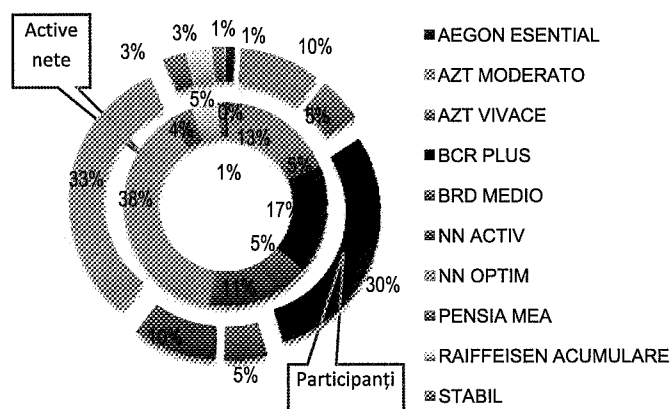
Activele nete ale fondurilor de pensii facultative au atins în decembrie 2015 valoarea de **1,25 miliarde de lei** (0,28 miliarde euro), înregistrând un avans de **20,43%** comparativ cu decembrie 2014 și **10,07%** față de iunie 2015 (19,30% și 8,43% raportat la moneda euro). Pe parcursul anului, ritmul lunar de creștere a fluctuat, înregistrând o diferență de aproximativ trei puncte procentuale între valoarea maximă din iulie (3,44%) și cea minimă din august (-0,47%). În decembrie ritmul lunar a fost de **1,62%**.

Tabel 102 Pilon III Număr de participanți (pers.)

Nr. crt.	Fond de pensii facultative	dec.-14	iun.-15	dec.-15	dec.15/ dec.14	dec.15/ iun.15
1	NN OPTIM	111.277	119.868	125.983	13,22%	5,10%
2	BCR PLUS	98.310	105.692	112.847	14,79%	6,77%
3	NN ACTIV	35.407	36.563	38.099	7,60%	4,20%
4	AZT MODERATO	36.235	36.531	36.822	1,62%	0,80%
5	AZT VIVACE	20.486	20.540	20.470	-0,08%	-0,34%
6	BRD MEDIO	16.445	17.456	19.020	15,66%	8,96%
7	PENSIA MEA	10.067	10.030	10.095	0,28%	0,65%
8	RAIFFEISEN ACUMULARE	9.429	9.850	10.078	6,88%	2,31%
9	STABIL	5.048	5.084	5.097	0,97%	0,26%
10	AEGON ESENTIAL	-	105	3.807	-	3525,71%
	TOTAL	346.452	365.450	382.318	10,35%	4,62%

382.318 de participanți erau înregistrați în sistemul pensiilor facultative la 31 decembrie 2015, un avans anual de **10,35%** și **4,62%** față de iunie 2015. Comparativ cu luna precedentă creșterea a fost de numai un punct procentual. Ritmul lunar de creștere a fluctuat pe parcursul anului, înregistrând o diferență de aproximativ un punct procentual între valoarea maximă din februarie (1,37%) și cea minimă din ianuarie (0,39%), mediana intervalului fiind de numai 0,77%.

Figura 79 Pilon III Cota de piață în funcție de participanți și active nete – decembrie 2015

Primele trei fonduri de pensii, FPF NN OPTIM, FPF BCR PLUS și FPF NN ACTIV dețineau în decembrie 2015 aproximativ 66% din activele nete și 72% din participanți (Figura 79).

Valoarea medie a unui cont în Pilonul III pentru cei 382.318 participanți a fost de 3.275 lei (724 de Euro), un avans anual de 9,13%, iar creșterea față de iunie 2015 fiind de 5,21%.

Distribuția pe gen a fost următoarea: aproximativ **50%** erau bărbați și **50%** femei (Figura 80). Raportul între participanții cu vârsta de până la 45 de ani și cei cu vârsta de peste 45 de ani era la 31 decembrie 2015 aproximativ **51%** la **49%**. Pe parcursul perioadei decembrie 2014 – decembrie 2015, ponderea celor cu vârsta de până în 45 ani a înregistrat o scădere de aproximativ un punct procentual (comparativ cu decembrie 2014, 52% la 51%) și a înregistrat o creștere de aproximativ un punct procentual (comparativ cu iunie 2015, 49% la 48%).

Figura 80 Pilon III Participanți, piramida anilor pe sexe și grupe de vârstă (%) - decembrie 2015

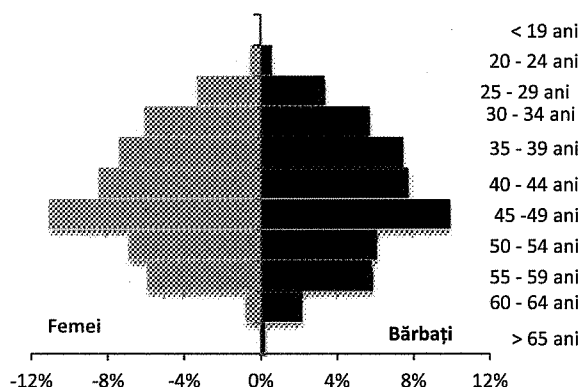
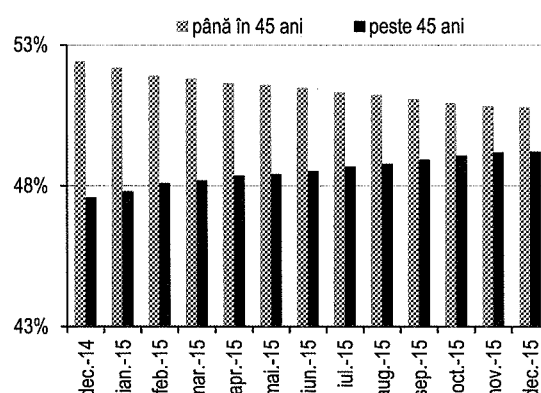
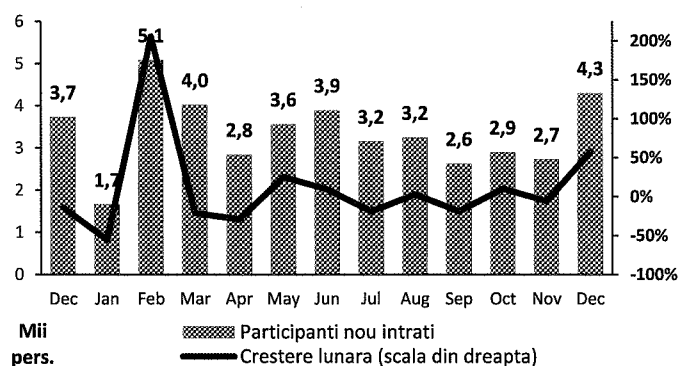

Figura 81 Pilon III Evoluție structură pe grupe de vârstă - decembrie 2014 – decembrie 2015

1.3.2. Participanți nou intrați

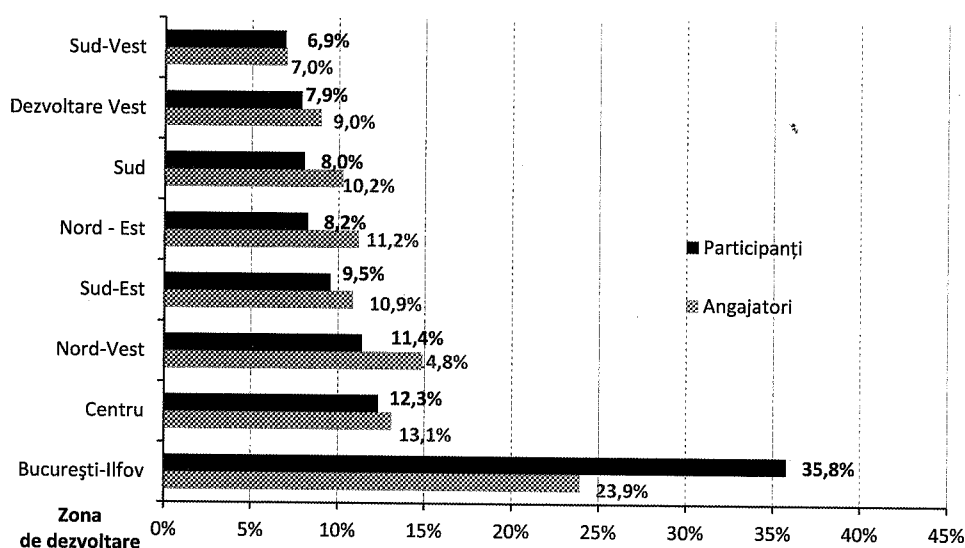
Figura 82 Pilon III Număr participanți nou intrați în sistem decembrie 2014 – decembrie 2015

4.304 de noi participanți au aderat în decembrie 2015 la unul din cele zece fonduri de pensii facultative. Comparativ cu aceeași lună a anului trecut s-a înregistrat o creștere de 15,20%, iar față de iunie 2015 creșterea a fost de 4,62%. Față de luna precedentă, creșterea a fost de 57,54%. Pe ansamblu, în anul 2015, au intrat în sistem **40 mii persoane**, cu 8,89% mai mult decât în 2014 (37 mii persoane).

În funcție de regiunile de dezvoltare ale României, cei mai mulți participanți lucrau în București (33,97%), iar cele mai bine reprezentate regiuni de dezvoltare au fost București - Ilfov: **35,76%**, CENTRU cu **12,32%** și NORD-VEST cu **11,37%** (cele trei regiuni însumând 59,45% dintre participanți), celelalte regiuni (40,55%) au înregistrat ponderi cuprinse între 7 și 10% din total (Figura 83).

Figura 83 Pilon III Structura participanților pe regiuni de dezvoltare – decembrie 2015

Cele mai bine reprezentate activități economice în decembrie 2015 au fost tranzacțiile imobiliare (13,25%) și industria (12,61%) urmate de învățământ (8,98%), însumând **35%**. Cele mai slab reprezentate activități economice, cu ponderi de aproximativ **1%**, au fost agricultura și serviciile hoteliere (Figura 84).

Figura 84 Pilon III Structura angajaților în funcție de activitățile economice – decembrie 2015

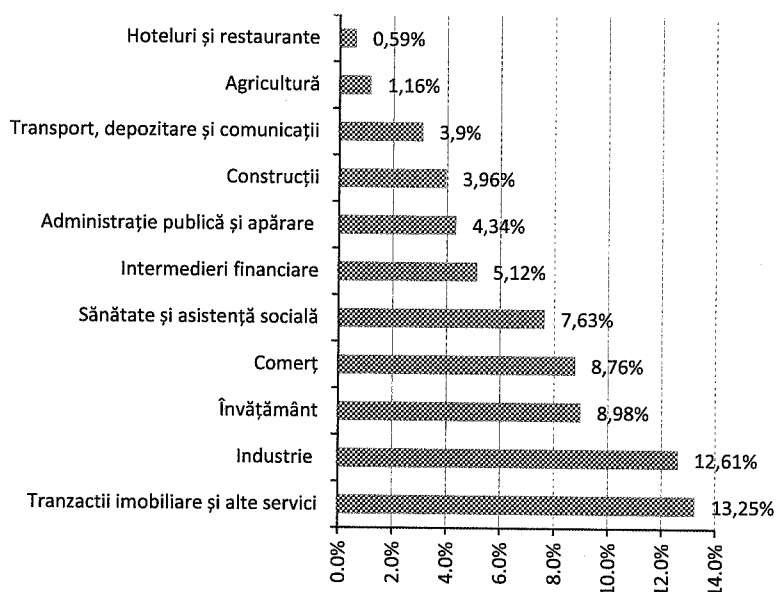
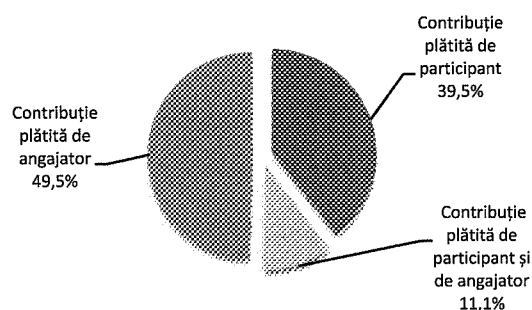

Figura 85 Pilon III Participarea la plata contribuțiilor – Aproximativ 60,54% din contribuțiile la fondurile facultative au fost plătite de către angajatori (49,46%)sau de către participanți împreună cu angajatorii lor (11,08%), în timp ce 39,46% dintre participanți au plătit singuri contribuțiile în decembrie 2015 (Figura 85).

În funcție de locația angajatorului, distribuția participanților la 31 decembrie 2015 a fost aproximativ 80% în mediul urban și 20% în mediul rural.

1.3.3. Structura investițiilor

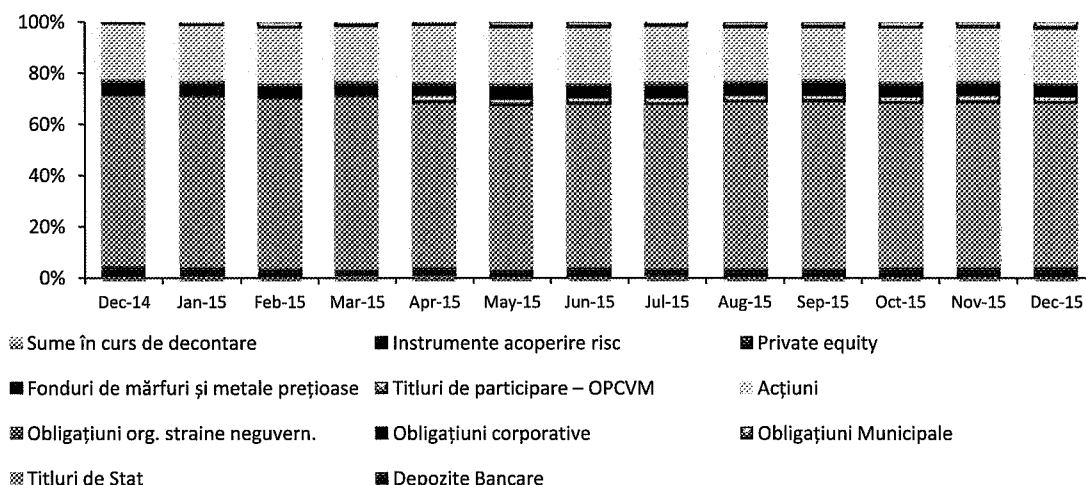
La sfârșitul anului trecut 2015, comparativ cu 2014, s-au înregistrat creșteri valorice ale sumelor plasate pentru toate instrumentele financiare, cu excepția depozitelor bancare și a organismelor străine neguvernamentale, în condițiile în care activele totale au crescut cu 20,43%.

Comparativ cu iunie 2015 s-au înregistrat creșteri pentru toate instrumentele financiare, creșterile s-au situat între 1,40% și 32,52%, chiar și de peste trei sau opt ori mai mari, în timp ce activele totale au crescut cu 10,07%.

Tabel 103 Pilon III Structură investiții – total (mil. lei)

Nr. crt.	Instrumente financiare	dec.-14	iun.-15	dec.-15	dec.2015/ dec.2014	dec.2015/ iun.2015
1	Depozite Bancare	47,91	41,92	46,57	-2,80%	11,09%
2	Titluri de Stat	688,43	725,61	801,67	16,45%	10,48%
3	Obligațiuni Municipale	4,04	28,72	31,64	683,10%	10,17%
4	Obligațiuni corporative	48,85	52,77	56,41	15,47%	6,88%
5	Obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale	18,56	17,77	18,01	-2,93%	1,40%
6	Acțiuni	223,46	243,91	263,46	17,90%	8,01%
7	Titluri de participare - OPCVM	11,63	26,21	34,74	198,82%	32,52%
8	Private equity	0,20	0,28	0,57	188,53%	101,86%
9	Instrumente de acoperire a riscului	-0,07	-0,20	-1,44	2046,10%	633,60%
10	Sume în curs de decontare	-1,48	2,53	2,71	-282,65%	6,99%
	Activ total	1.041,52	1.139,53	1.254,32	20,43%	10,07%

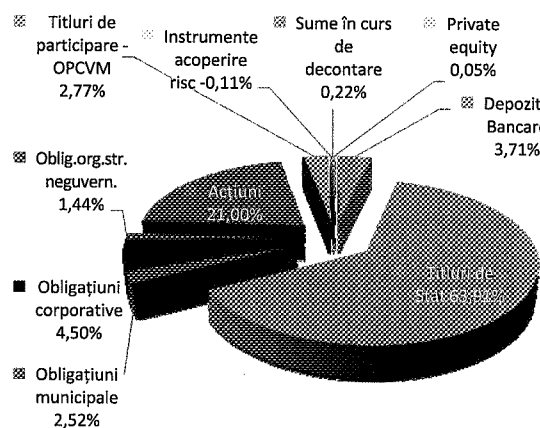
Figura 86 Pilon III Structură investiții decembrie 2014 – decembrie 2015

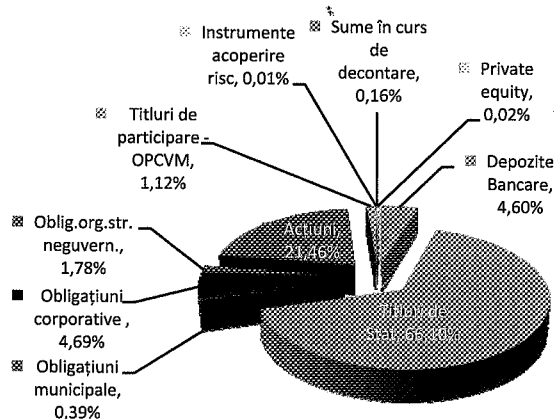
Din punct de vedere al alocării resurselor financiare pe diferite clase de active, au înregistrat creșteri comparativ cu luna decembrie 2014 doar obligațiunile municipale și titlurile de participare. Celelalte clase de active au înregistrat scăderi. Comparativ cu iunie 2015, au înregistrat creșteri depozitelor bancare, titlurile de stat, obligațiunile municipale și titlurile de participare. Evoluția structurii investițiilor pe parcursul anului trecut și structura portofoliilor fondurilor de pensii facultative în decembrie 2015 este prezentată în figurile 86 și 87.

Figura 87 Pilon III Structura investițiilor Decembrie 2015 ...comparativ cu decembrie 2014

Decembrie 2015

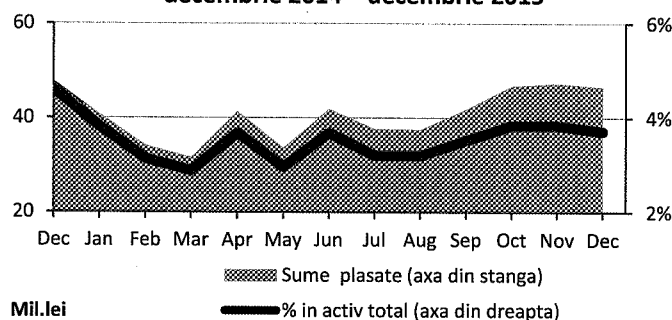
...comparativ cu decembrie 2014

Tabel 104 Pilon III Depozite bancare

Instrument financiar	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Depozite bancare	47,91	4,60%	41,92	3,68%	46,57	3,71%	↓	↓	↑	↑

Figura 88 Pilon III Depozite bancare decembrie 2014 – decembrie 2015

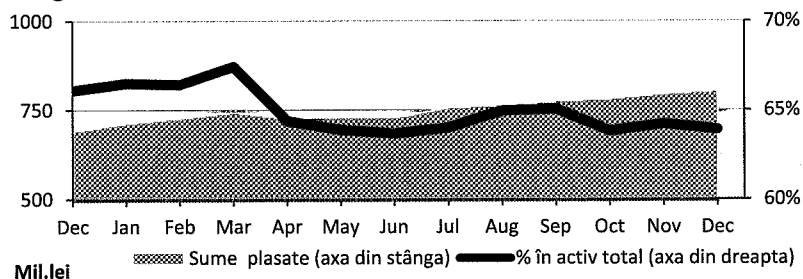

Depozite bancare: 3,71% din total active fonduri, în scădere față de decembrie 2014 (4,60%), dar în ușoară creștere comparativ cu iunie 2015 (3,68%). Activele plasate în depozite bancare, **46,57 milioane de lei**, au scăzut cu 2,80% față de decembrie 2014 dar au crescut cu 11,09% comparativ luna iunie 2015. (Tabel 103 și Tabel 104).

Tabel 105 Pilon III Titluri de stat

Instrument financiar	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Titluri de stat	688,43	66,10%	725,61	63,68%	801,67	63,91%	↑	↓	↑	↑

Figura 89 Pilon III Titluri de stat - decembrie 2014 – decembrie 2015

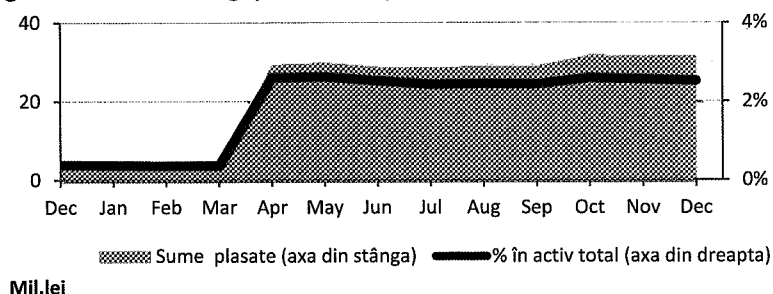

Titluri de stat: 63,91% din total active, în scădere față decembrie 2014 (66,10%) dar în ușoară creștere față de luna iunie 2015 (63,68%). Ponderea titlurilor de stat în total active s-a situat în perioada analizată pe un trend descendent începând din martie anul trecut, cu o ușoară revenire în august, înregistrând o diferență de aproximativ patru puncte procentuale între valoarea maximă și minimă (67,44% în martie și 63,86% în iunie 2015). Creșterea activelor, **801,67 milioane de lei**, a fost de 16,45% față de decembrie 2014 și cu 10,48% față iunie 2015. (Tabel 103 și Tabel 105).

Tabel 106 Pilon III Obligațiuni municipale

Instrument financiar	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Obligațiuni municipale	4,04	0,39%	28,72	2,52%	31,64	2,52%	↑	↑	↑	↑

Figura 90 Pilon III Obligațiuni municipale - decembrie 2014 – decembrie 2015

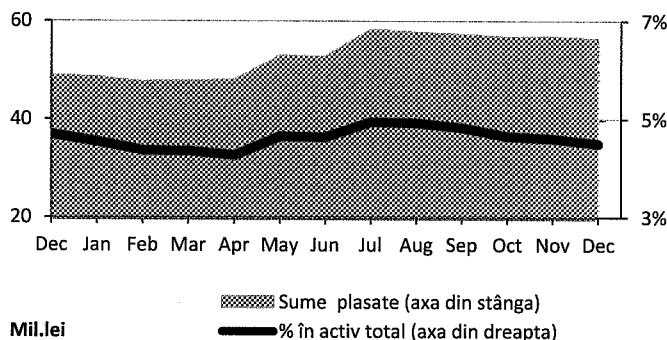

Obligațiuni municipale: 2,52% din total active, au crescut semnificativ față de decembrie 2014 (0,39%), comparativ cu luna iunie 2015 s-a înregistrat o creștere similară (2,52%). Sumele plasate, **31,64 milioane lei**, au crescut de aproximativ opt ori comparativ cu decembrie 2014 și cu 10,17% față iunie 2015. (Tabel 103 și Tabel 106). Creșterea semnificativă din aprilie 2015 a fost determinată de subscrierea sumei de 25,3 milioane de lei, reprezentând aproximativ 1% din oferta de obligațiuni municipale emise în lei inițiată de primăria București, cu o rată a cuponului între 2,8% și 5,1%, în funcție de scadență.

Tabel 107 Pilon III Obligațiuni corporative

Instrument financiar	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Obligațiuni corporative	48,85	4,69%	52,77	4,63%	56,41	4,50%	↑	↓	↑	↓

**Figura 91 Pilon III Obligațiuni corporative
decembrie 2014 – decembrie 2015**

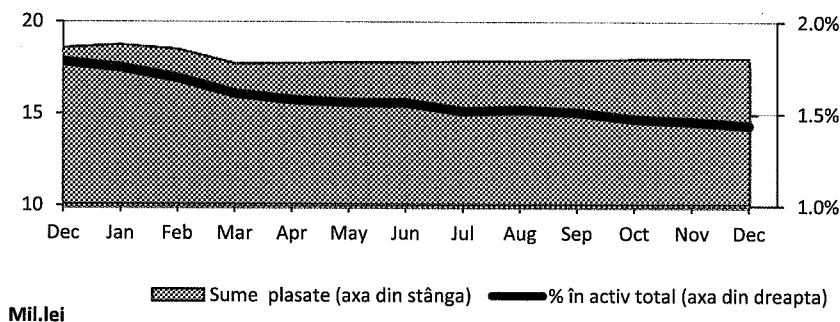

Obligațiuni corporative: 4,50% din total active fonduri, în scădere ușoară față de decembrie 2014 (4,69%) și iunie 2015 (4,63%). Valoarea activelor investite în obligațiuni corporative, **56,41 milioane** de lei, a înregistrat un avans atât față de decembrie 2014, de 15,47%, cât și față de iunie 2015, de 6,88% (Tabel 103 și Tabel 107).

Tabel 108 Pilon III Obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale

Instrument financiar	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/ dec.2014		dec.2015/ iun.2015	
	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale	18,56	1,78%	17,77	1,56%	18,01	1,44%	↓	↓	↑	↓

**Figura 92 Pilon III Obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale
decembrie 2014 – decembrie 2015**

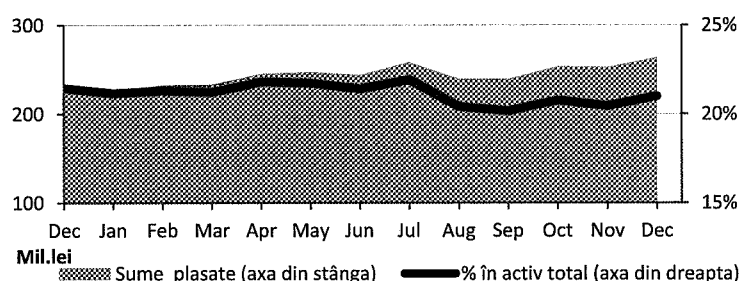

Obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale: 1,44% din active fonduri, în ușoară scădere atât față de decembrie 2014 (1,78%) cât și față de iunie 2015 (1,56%). Activele plasate în obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale, **18,01 milioane** de lei, au scăzut ușor, cu 2,93%, comparativ cu decembrie 2014, dar au crescut cu 1,40% comparativ cu iunie 2015. (Tabel 103 și Tabel 108).

Tabel 109 Pilon III Acțiuni

Instrument financiar	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Acțiuni	223,46	21,46%	243,91	21,40%	263,46	21,00%	↑	↓	↑	↓

Figura 93 Pilon III Acțiuni - decembrie 2014 – decembrie 2015

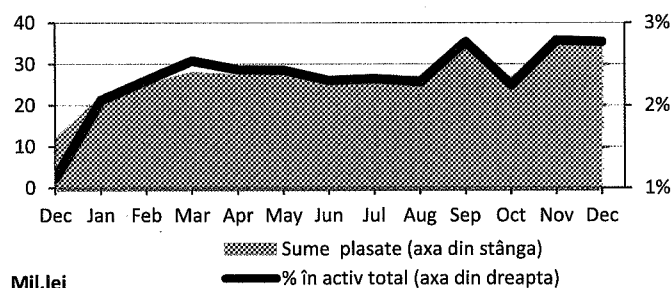

Acțiuni: 21,00% din active, în scădere comparativ cu decembrie 2014 (21,46%) și iunie 2015 (21,40%). Ponderea acțiunilor în total active a fluctuat ușor în perioada decembrie 2014 – decembrie 2015, ceea ce a determinat o diferență de două puncte procentuale între cea mai mare și cea mică valoare (21,93% - iulie 2015 și 20,17% - septembrie 2015). Sumele plasate, **263,46 milioane de lei**, au crescut cu 17,90% față de decembrie 2014 și cu 8,01% față de iunie 2015 (Tabel 103 și Tabel 109).

Tabel 110 Pilon III Titluri de participare – OPCVM

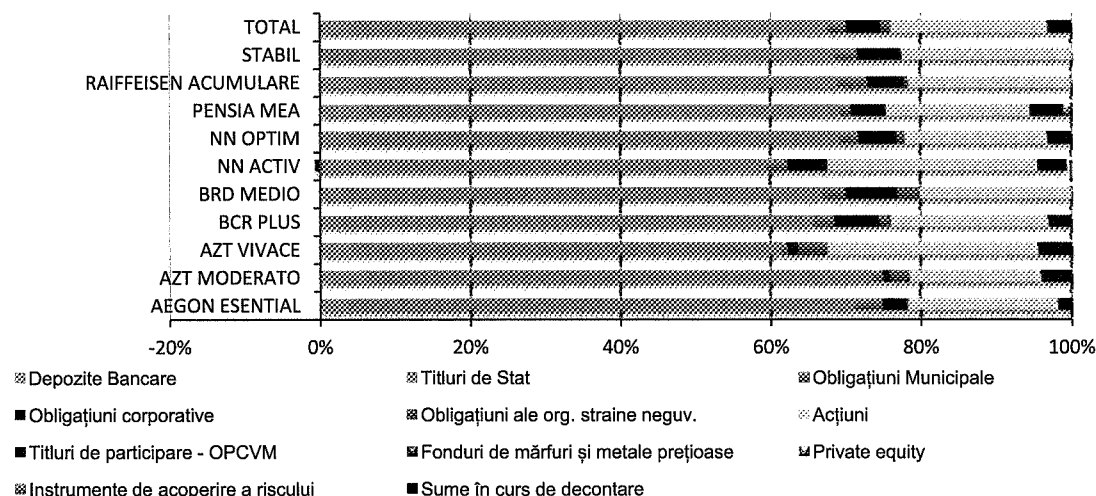
Instrument financiar	dec.-14		iun.-15		dec.-15		dec.2015/dec.2014		dec.2015/iun.2015	
	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în active totale (%)	Valoare	Pondere în active totale	Valoare	Pondere în active totale
Titluri de participare OPCVM	11,63	1,12%	26,21	2,30%	34,74	2,77%	↑	↑	↑	↑

Figura 94 Pilon III Titluri de participare – OPCVM decembrie 2014 – decembrie 2015

Titluri de participare OPCVM: 2,77% din total active fonduri, în creștere față de decembrie 2014 (1,12%) și iunie 2015 (2,30%). Activele investite în titluri de participare înregistrau la 31 decembrie 2015 **34,74 milioane de lei**, o creștere de aproximativ trei ori față de decembrie 2014 și cu 32,52% comparativ cu luna iunie 2015 (Tabel 103 și Tabel 110).

Figura 95 Pilon III Structura portofoliilor investiționale – decembrie 2015

Celelalte categorii de instrumente financiare au înregistrat la 31 decembrie 2015 următoarele ponderi în total active fonduri de pensii facultative:

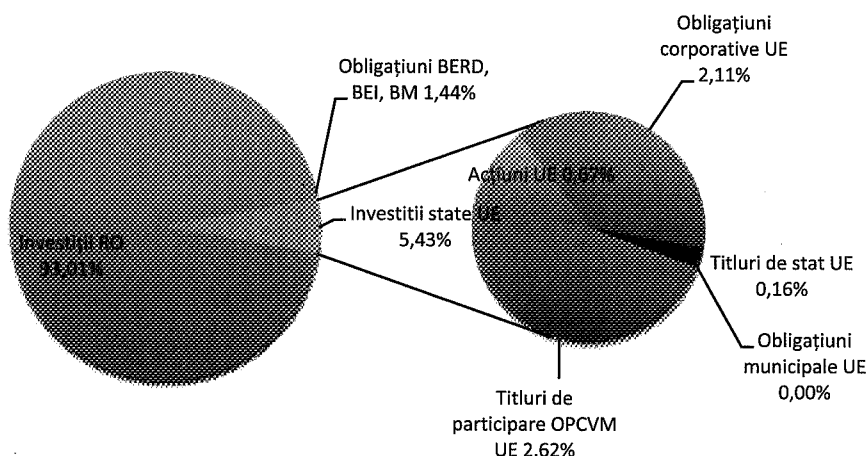
- Private equity: **0,05%**;
- Instrumentele de acoperire a riscului **-0,11%**.

Tabel 111 Pilon III Structură investiții

Investiții	dec.-14	iun.-15	dec.-15	dec.2015/ dec.2014	dec.2015/ iun.2015
Investiții RO	92,69%	93,62%	93,01%	↑	↓
Investiții state UE	5,53%	4,82%	5,56%	↑	↑
Obligațiuni BERD, BEI, BM	1,78%	1,56%	1,44%	↓	↓

93,01% din activele fondurilor de pensii facultative erau plasate în țară, în creștere ușoară față de decembrie 2014 (92,69%), dar în scădere comparativ cu luna precedentă (93,62%). **5,56%** din active erau plasate în state UE, iar 1,44% în obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale, cum ar fi BERD, BEI, BM (Tabel 108, Figura 96).

Figura 96 Pilon III Structura investițiilor în plasamente financiare – decembrie 2015

1.3.4. Rate de rentabilitate

Indicatorii de performanță înregistrați de fondurile de pensii facultative în luna decembrie 2015 au fost (Figura 97 și Figura 98):

- Rata de rentabilitate anualizată a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat:

○ AZT VIVACE:	4,1597%
○ NN ACTIV:	5,185%

- Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **4,8394%**;
- Rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **0,8394%**.

Figura 97 Pilon III Rate medii de rentabilitate în perioada decembrie 2014 – decembrie 2015

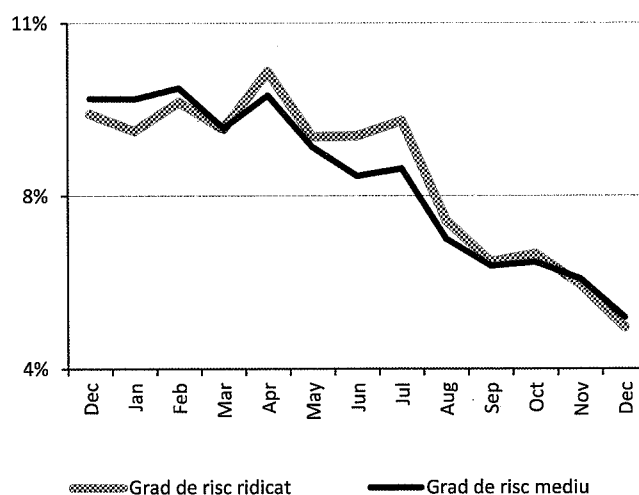
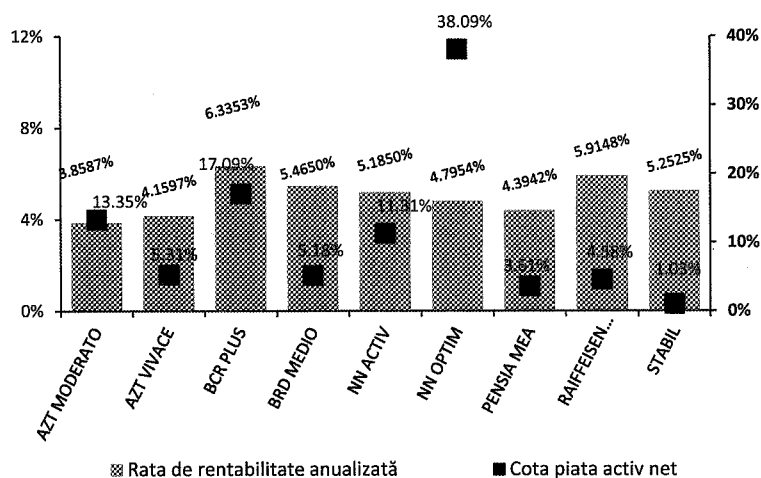

Figura 98 Pilon III Cotă de piață – active nete și rate de rentabilitate anualizate – decembrie 2015

- Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii cu grad de risc mediu:

○ AZT MODERATO:	3,8587%
○ BCR PLUS:	6,3353%
○ BRD MEDIO:	5,4650%
○ NN OPTIM:	4,7954%
○ PENSIA MEA:	4,3942%
○ RAIFFEISEN ACUMULARE:	5,9148%
○ STABIL:	5,2525%

- Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii cu risc mediu: **5,0375%**;

- Rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc mediu: **1,0375%**.

CONCLUZII

În anul 2015 contextul macroeconomic a fost în general favorabil, mai ales pe plan local, dar și la nivel internațional. Bursele internaționale au cunoscut câteva episoade semnificative de turbulență iar randamentele indicilor bursieri pentru întreg anul au fost mixte. Ratele de dobândă și randamentele instrumentelor cu venit fix au înregistrat un trend descendent, mai ales în Europa, iar prețurile principalelor materii prime și în special ale resurselor energetice au avut fluctuații semnificative, predominant negative.

Capitalizarea BVB a avut în general o tendință de creștere consemnând în decembrie 2015 nivelul de 141 miliarde lei (+9% față de 2014). Indicele de referință al BVB a scăzut pe parcursul anului cu 1,11%, dar a avut o volatilitate mai mică decât indicii bursei emergente din vecinătate și indicii piețelor mature europene. Valoarea totală a tranzacțiilor derulate la BVB s-a redus față de anul 2014 cu 15,3%. Cea mai importantă scădere a fost înregistrată în cazul tranzacțiilor cu acțiuni (-32,3%), în timp ce valoarea tranzacțiilor cu titluri de stat a fost de aproximativ 2,4 ori mai mare decât în anul 2014. Astfel, deși acțiunile au rămas cele mai tranzacționate instrumente la BVB în anul 2015 (73,3% în totalul valorii tranzacționate), valoarea tranzacționată a titlurilor de credit s-a triplat față de anul 2014, crescând ca pondere de la 6,6% din total la 23,2%. Și tranzacțiile cu produse structurate au fost cu 77% mai mari decât în anul precedent.

Valoarea totală a activelor organismelor de plasament colectiv locale a crescut cu circa 4,67% față de anul anterior, depășind pragul de 41 miliarde de lei. Dinamica pozitivă a fost mai accentuată în cazul fondurilor deschise de investiții, valoarea activelor cumulate ale acestora crescând cu 14,7%. Și în cazul SIF-urilor activul total a înregistrat o creștere de peste 8%. Spre deosebire de acestea, activul total al fondurilor închise de investiții a scăzut cu aproximativ 34,4% (în special ca urmare a transformării unui fond închis de obligațiuni în fond deschis) iar activul total al Fondului Proprietatea a consemnat o reducere de 8,61% (ca urmare a desfășurării programelor de răscumpărare și anulare de acțiuni).

Piața asigurărilor din România a inversat anul trecut trendul de scădere din perioada 2013 – 2014 și a încheiat 2015 cu un volum al primelor brute subscrise de 8,75 miliarde de lei (incluzând contribuția ASTRA pe semestrul I 2015), în creștere cu 8,2% față de nivelul din anul anterior. Sistemul asigurărilor se reapropie astfel de vârful istoric de 8,94 miliarde de lei atins în 2008, chiar înainte ca economia să intre în recesiune, iar aceasta în condițiile ieșirii din sistem a unuia dintre cei mai importanți jucători - ASTRA. Evoluția pozitivă din 2015 a fost influențată de contribuțiile la creștere ale ambelor segmente principale. Astfel, piața asigurărilor generale s-a apropiat din nou de pragul de 7 miliarde de lei, pe care îl atinsese și depășise temporar în anii 2008 – 2009, acumulând o creștere de circa 7,6% față de nivelul din 2014. O creștere și mai consistentă, de 10,8%, a înregistrat piața asigurărilor de viață, care a revenit la peste 1,8 miliarde de lei după căderea suferită în 2013 – 2014 ca urmare a răscumpărărilor de polițe.

În anul 2015 atât rata daunei cât și rata combinată la nivelul întregii piețe s-au îmbunătățit pentru clasele de asigurare cu pondere semnificativă, cu excepția clasei X, continuând tendința anului anterior. În cazul asigurărilor CASCO și RCA rata daunei este în continuare la un nivel ridicat iar rata combinată depășește în ambele cazuri 100%.

De asemenea, s-a constatat în general o îmbunătățire a numărului mediu de zile de soluționare a daunelor avizate pentru diferite tipuri de polițe și a gradului de acoperire a rezervelor cu active

admise, precum și o creștere a gradului de cedare în reasigurare pentru activitățile de asigurări generale.

La data de 31.12.2015, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute pentru activitatea de asigurări generale și de viață în valoare de totală de 14.237.857.224 lei, în creștere nominală cu 3,55% comparativ cu finele anului anterior. Din acestea, rezervele tehnice brute constituite pentru asigurările generale au înregistrat un volum de 7.629.411.153 lei, deținând astfel o pondere de 53,6% din total, iar pentru asigurările de viață societățile au constituit rezerve în valoare de 6.608.446.071 lei (reprezentând 46,4% din totalul rezervelor tehnice brute).

Primele intermediare de brokerii de asigurare în anul 2015 au fost în cuantum de 5.205.134.153 lei, în creștere cu 14,31% comparativ cu 2014. Dintre acestea primele intermediare pentru asigurările generale au fost în cuantum de 5.076.101.596 lei iar gradul de intermediere a fost de 73,17%, în vreme ce primele intermediare pentru asigurările de viață au fost de numai 129.032.557 lei iar gradul de intermediere a fost de doar 7,11%. Din totalul primelor intermediare de brokerii de asigurare pe clase de asigurări generale cele mai multe au fost aferente asigurărilor auto și asigurărilor de catastrofă (RCA + CMR circa 53,71%, CASCO aproximativ 23,30% și asigurări de incendiu și alte calamități naturale 8,33%).

Valoarea activelor totale aflate în administrare la nivelul întregului sistem de pensii private a crescut constant în anul 2015, menținând trendul pozitiv înregistrat în ultimii ani. La 31 decembrie 2015 sistemul a atins 25,94 de miliarde de lei (aproximativ 6 miliarde de euro, în creștere cu 28,62% față de 2014), reprezentând 3,70% din PIB.

La nivelul fondurilor de pensii administrate privat (Pilonul II) activele nete au fost de 24,67 miliarde lei ritmul anual de creștere fiind de 29,06%. Pe ansamblu, în anul 2015 au intrat în sistem 267 de mii persoane, cu 4,10% mai mult decât în anul 2014, iar contribuțiile totale virate au crescut cu aproximativ 27%, în condițiile în care în perioada decembrie 2014 – februarie 2015 cota de contribuție a fost de 4,5% (aferentă anului 2014), iar în perioada martie – decembrie 2015 de 5% (aferentă anului 2015). Valoarea medie a unui cont în Pilonul II pentru cei 3,19 milioane participanți care au avut contribuții lunare (în perioada mai 2008 –decembrie 2015) a fost de 5.639 lei (aproximativ 1.200 de Euro), reprezentând un avans anual de 26%.

Și activele nete ale fondurilor de pensii facultative (Pilon III) au consemnat un avans semnificativ, de 20,43%, atingând în decembrie 2015 valoarea de 1,25 miliarde de lei (0,28 miliarde de euro). Aproximativ 60,54% din contribuțiile la fondurile facultative au fost plătite de către angajatori (49,46%) sau de către participanți împreună cu angajatorii lor (11,08%), în timp ce 39,46% dintre participanți au plătit singuri contribuțiile.

Listă figuri

Figura 1 Evoluția ratei anuale a inflației	10
Figura 2 Evoluția contului curent pe componente (mld. euro)	12
Figura 3 Volatilitatea zilnică a indicilor bursieri	15
Figura 4 Evoluția corelațiilor dintre bursa românească și alte piețe europene.....	16
Figura 5 Corelațiile dintre piețele de capital din România, Germania și China	16
Figura 6 Indice de contagiune în randamente	17
Figura 7 Rata de absorbție.....	18
Figura 8 Regimuri zilnice de volatilitate pentru indicele BET	19
Figura 9 Raportul P/E (forward).....	19
Figura 10 Evoluția indicilor BVB în anul 2015	22
Figura 11 Structura tranzacțiilor derulate pe secțiunea BVB în fiecare trimestru din perioada 01.01.2014-31.12.2015.....	23
Figura 12 Valoarea și numărul tranzacțiilor cu titluri de capital derulate pe secțiunea BVB în anul 2015	24
Figura 13 Capitalizarea BVB (acțiuni) în anul 2015	24
Figura 14 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate la BVB în anul 2015, în funcție de activul suport.....	26
Figura 15 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate la BVB în 2015, în funcție de activul suport.....	27
Figura 16 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor derulate pe secțiunea RASDAQ în anul 2015	28
Figura 17 Evoluția capitalizării acțiunilor admise la tranzacționare pe secțiunea RASDAQ, în anul 2015.....	28
Figura 18 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor derulate pe ATS în anul 2015	29
Figura 19 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor derulate pe ATS SIBEX în 2015	30
Figura 20 Evoluția lunară a valorii tranzacțiilor futures la Sibex în 2015.....	32
Figura 21 Structura tranzacțiilor futures derulate la Sibex în anul 2015 după tipul de activ suport.....	33
Figura 22 Tipuri de SSIF-uri în funcție de cifra de afaceri	36
Figura 23 Distribuția cifrei de afaceri a celor 27 SSIF-uri	36
Figura 24 Cifra de afaceri a SSIF-urilor raportată la numărul de angajați.....	36
Figura 25 Activele totale ale SSIF-urilor raportate la numărul de angajați	36
Figura 26 Distribuția SSIF-urilor în funcție rentabilitatea capitalurilor proprii	37
Figura 27 Gradul de concentrare pe piața fondurilor de investiții din România (după activul net la 30.12.2015)	41
Figura 28 Evoluția activelor totale pe categorii de OPC	42
Figura 29 Dinamica activelor totale pe categorii de OPC la 30.12.2015 față de 30.12.2014	42
Figura 30 Evoluția alocării strategice a portofoliilor OPC	43
Figura 31 Structura plasamentelor în FDI și FÎL pe tipuri de investitori	43
Figura 32 Cota de piață a FDI în funcție de politica investițională și de activul net	45
Figura 33 Cota de piață a FÎL în funcție de politica investițională și activul net.....	47
Figura 34 Tipuri de active din portofoliul Fondului Proprietatea la data de 30.12.2015 (% din VAN)	49
Figura 35 Structura acționariatului FP la 30 decembrie 2015 după capitalul social subscris și vărsat.....	50
Figura 36 Evoluția prețului de referință pentru acțiunile Fondului Proprietatea	51
Figura 37 Structura acționariatului societăților de asigurare pe țări de proveniență a capitalului social.....	57
Figura 38 Evoluția volumului de prime brute subscrise în perioada 2012 – 2015.....	57
Figura 39 Distribuția PBS pentru asigurările generale în cele 8 regiuni de dezvoltare din România.....	59
Figura 40 Distribuția PBS pentru asigurările de viață în cele 8 regiuni de dezvoltare din România	59
Figura 41 Gradul de concentrare al pieței asigurărilor	61
Figura 42 Dinamica structurii pe clase de asigurări generale	63
Figura 43 Dinamica structurii pe clase de asigurări de viață	64
Figura 44 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite	65

Figura 45 Dinamica structurii pe clase a indemnizațiilor brute plătite pentru categoria asigurărilor generale...	67
Figura 46 Evoluția ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale în perioada 2011-2015	69
Figura 47 Evoluția în anii 2011 – 2015 a gradului de acoperire a rezervelor tehnice cu active pentru AG	72
Figura 48 Evoluția în anii 2011 – 2015 a gradului de acoperire a rezervelor tehnice cu active pentru AV	73
Figura 49 Evoluția PBS RCA în perioada 2010-2015	77
Figura 50 Evoluția PBS, IBP și a contractelor între 2011-2015	82
Figura 51 Evoluția PBS, IBP și a contractelor între 2011-2015	82
Figura 52 Evoluția PBS și a IBP între anii 2011-2015 pentru asigurările de locuințe	83
Figura 53 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediare la 31 decembrie 2015	85
Figura 54 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediare la 31 decembrie 2014	85
Figura 55 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediare la 31 decembrie 2015.....	85
Figura 56 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediare la 31 decembrie 2014.....	85
Figura 57 Evoluția activelor totale din sistemul pensiilor private - decembrie 2014 – decembrie 2015.....	89
Figura 58 Pilon II Cotă de piață în funcție de participanți și active nete – decembrie 2015	90
Figura 59 Pilon II Participanți nou intrați și gradul de repartizare decembrie 2014 – decembrie 2015.....	90
Figura 60 Pilon II Participanți - piramida anilor pe sexe și grupe de vârstă (%) – decembrie 2015.....	91
Figura 61 Pilon II Evoluție structură pe grupe de vârstă decembrie 2014 – decembrie 2015.....	91
Figura 62 Pilon II Participanți – distribuție pe activități economice* - decembrie 2015.....	91
Figura 63 Pilon II Participanți – distribuție pe regiuni de dezvoltare – decembrie 2015.....	91
Figura 64 Pilon II Participanți cu contribuții în luna curentă și contribuția medie decembrie 2014 – decembrie 2015.....	92
Figura 65 Pilon II Contribuția medie/participant cu contribuție în luna curentă decembrie 2014–decembrie 2015	92
Figura 66 Pilon II Structura investițiilor decembrie 2014 – decembrie 2015	93
Figura 67 Pilon II Structura investițiilor - Decembrie 2015...comparativ cu decembrie 2014	94
Figura 68 Pilon II Depozite bancare - decembrie 2014 – decembrie 2015.....	94
Figura 69 Pilon II Titluri de stat decembrie 2014 – decembrie 2015	95
Figura 70 Pilon II Obligațiuni municipale decembrie 2014 – decembrie 2015	95
Figura 71 Pilon II Obligațiuni corporative decembrie 2014 – decembrie 2015	96
Figura 72 Pilon II Obligațiuni organisme străine neguvernamentale decembrie 2014 – decembrie 2015	96
Figura 73 Pilon II Acțiuni decembrie 2014 – decembrie 2015	97
Figura 74 Pilon II Titluri de participare decembrie 2014 – decembrie 2015	97
Figura 75 Pilon II Structura portofoliilor investiționale – decembrie 2015	98
Figura 76 Pilon II Structură investiții în plasamente financiare – decembrie 2015	98
Figura 77 Pilon II - Rata medie ponderată de rentabilitate – decembrie 2014 – decembrie 2015	99
Figura 78 Pilon II Cotă de piață - active nete și rate de rentabilitate anualizate – decembrie 2015	99
Figura 79 Pilon III Cotă de piață în funcție de participanți și active nete – decembrie 2015	101
Figura 80 Pilon III Participanți, piramida anilor pe sexe și grupe de vârstă (%) - decembrie 2015.....	101
Figura 81 Pilon III Evoluție structură pe grupe de vârstă - decembrie 2014 – decembrie 2015.....	101
Figura 82 Pilon III Număr participanți nou intrați în sistem decembrie 2014 – decembrie 2015.....	101
Figura 83 Pilon III Structura participanților pe regiuni de dezvoltare – decembrie 2015.....	102
Figura 84 Pilon III Structura angajaților în funcție de activitățile economice – decembrie 2015	102
Figura 85 Pilon III Participarea la plata contribuțiilor – decembrie 2015	103
Figura 86 Pilon III Structură investiții decembrie 2014 – decembrie 2015.....	103
Figura 87 Pilon III Structura investițiilor Decembrie 2015 ...comparativ cu decembrie 2014	104
Figura 88 Pilon III Depozite bancare decembrie 2014 – decembrie 2015	104
Figura 89 Pilon III Titluri de stat - decembrie 2014 – decembrie 2015.....	105
Figura 90 Pilon III Obligațiuni municipale - decembrie 2014 – decembrie 2015.....	105

Figura 91 Pilon III Obligațiuni corporative decembrie 2014 – decembrie 2015	106
Figura 92 Pilon III Obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale decembrie 2014 – decembrie 2015	106
Figura 93 Pilon III Acțiuni - decembrie 2014 – decembrie 2015	107
Figura 94 Pilon III Titluri de participare – OPCVM decembrie 2014 – decembrie 2015	107
Figura 95 Pilon III Structura portofoliilor investiționale – decembrie 2015	107
Figura 96 Pilon III Structura investițiilor în plasamente financiare – decembrie 2015	108
Figura 97 Pilon III Rate medii de rentabilitate în perioada decembrie 2014 – decembrie 2015	109
Figura 98 Pilon III Cota de piață – active nete și rate de rentabilitate anualizate – decembrie 2015	109

Listă tabele

Tabel 1 Creșterea economică anuală în UE pentru perioada 2013-2017	7
Tabel 2 Dinamica principalilor indicatori macroeconomici în perioada 2013-2015	8
Tabel 3 Dinamica principalilor indicatori ai pieței muncii în perioada 2013-2015	11
Tabel 4 Evoluția burselor internaționale în 2015	15
Tabel 5 Evoluția indicilor BVB în 2015	15
Tabel 6 Oferte publice de vânzare primare în anul 2015	20
Tabel 7 Certificate de Înregistrare a Valorilor Mobiliare emise în anul 2015	20
Tabel 8 Oferte publice de preluare și cumpărare în anul 2015	21
Tabel 9 Certificate de Înregistrare a Valorilor Mobiliare emise în anul 2015	21
Tabel 10 Evoluția indicilor Bursei de Valori București în 2015	22
Tabel 11 Structura tranzacțiilor derulate la BVB (Piața principală, ATS și RASDAQ) în anul 2015, după valoarea corespunzătoare fiecărui tip de instrument	23
Tabel 12 Top 20 emitenți după valoarea tranzacționată în perioada 5 ianuarie – 31 decembrie 2015 pe piața principală (doar acțiuni)	25
Tabel 13 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor cu titluri de credit derulate la BVB în anul 2015	25
Tabel 14 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate la BVB în 2015, în funcție de activul suport...	26
Tabel 15 Evoluția tranzacțiilor derulate pe secțiunea RASDAQ la 30.09.2015	27
Tabel 16 Evoluția numărului de instrumente disponibile la tranzacționare pe secțiunea ATS	28
Tabel 17 Variația numărului de instrumente disponibile la tranzacționare pe segmentul ATS în funcție de piața principală	29
Tabel 18 Evoluția tranzacțiilor lunare derulate pe secțiunea ATS în anul 2015	29
Tabel 19 Top 10 tranzacții cu acțiuni în 2015 pe ATS la SIBEX	31
Tabel 20 Tranzacții futures pe piața SIBEX în anul 2015	31
Tabel 21 Topul intermediarilor pe piața la vedere	34
Tabel 22 Clasamentul primilor 10 intermediari pe piețe la vedere administrate de BVB	34
Tabel 23 Clasamentul primilor intermediari pe piețele administrate de SIBEX	35
Tabel 24 Situația indicatorilor societăților de servicii de investiții financiare	35
Tabel 25 Evoluția principalilor indicatori economico-financiar ai BVB	38
Tabel 26 Evoluția principalilor indicatori economico-financiar ai SIBEX	39
Tabel 27 Numărul de OPC și SAI	40
Tabel 28 Depozitarii activelor OPC	40
Tabel 29 Principalele societăți de administrare a investițiilor și activele administrate	40
Tabel 30 Conturi individuale de investiții administrate de SAI la 30 decembrie 2015	41
Tabel 31 Activele totale pe categorii de OPC	42

Tabel 32 Structura portofoliilor investiționale pe categorii de OPC și pe clase de active (mil. lei)	42
Tabel 33 Evoluția numărului de FDI, pe categorii.....	44
Tabel 34 Distribuția investitorilor pe categorii de FDI.....	44
Tabel 35 Structura activelor pe categorii de FDI	44
Tabel 36 Evoluția alocării strategice a activelor FDI	45
Tabel 37 Evoluția numărului de FÎl, pe categorii	46
Tabel 38 Distribuția investitorilor pe categorii de FÎl	46
Tabel 39 Structura activelor pe categorii de FÎl	46
Tabel 40 Evoluția alocării strategice a activelor FÎl.....	47
Tabel 41 Evoluția sintetică a celor cinci societăți de investiții financiare	48
Tabel 42 Structura cumulată a portofoliilor totale al SIF-urilor la 30.12.2015, respectiv 30.12.2014	48
Tabel 43 Evoluția sintetică a Fondului Proprietatea	49
Tabel 44 Top 5 dețineri Fondul Proprietatea la data de 30.12.2015	50
Tabel 45 Evoluția alocării strategice a activelor Fondului Proprietatea	50
Tabel 46 Structura acționariatului Fondului Proprietatea – la data de 30.12.2015	50
Tabel 47 Evoluția gradului de penetrare al asigurărilor	55
Tabel 48 Evoluția densității asigurărilor	56
Tabel 49 Evoluția capitalului social subscris în perioada 2010-2014.....	56
Tabel 50 Dinamica primelor brute subscrise pe clase de asigurări în perioada 2012 - 2015	58
Tabel 51 Societățile care au subscris prime brute în alte State Membre ale UE.....	60
Tabel 52 Societățile cu cele mai mari volume de prime brute subscrise și ponderea lor în total piață (asigurări generale și de viață).....	60
Tabel 53 Dinamica primelor brute subscrise pentru asigurări generale în perioada 2009-2015	61
Tabel 54 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările generale în anul 2015	62
Tabel 55 Structura pe clase de asigurări generale.....	62
Tabel 56 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările de viață 2015.....	63
Tabel 57 Dinamica PBS în perioada 2012-2015	65
Tabel 58 Dinamica indemnizațiilor brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață în perioada 2011-2015.....	65
Tabel 59 Societățile de asigurări cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite pentru asigurări generale	66
Tabel 60 Societățile de asigurări cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite, maturități și răscumpărări pentru asigurările de viață	67
Tabel 61 Evoluția ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale ...	68
Tabel 62 Numărul mediu de zile de soluționare a daunelor.....	69
Tabel 63 Structura rezervelor tehnice brute pentru asigurărilor generale în 2015.....	70
Tabel 64 Structura rezervelor tehnice brute pentru asigurărilor generale în 2014.....	70
Tabel 65 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 31.12.2015.....	71
Tabel 66 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 31.12.2014.....	71
Tabel 67 Evoluția în perioada 2011 – 2015 a gradului de acoperire a rezervelor tehnice cu active pentru AG...	72
Tabel 68 Evoluția în perioada 2011 – 2015 a gradului de acoperire a rezervelor tehnice cu active pentru AV ...	73
Tabel 69 Coeficientul de lichiditate pe fiecare dintre categoriile de asigurări	74
Tabel 70 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AG	74
Tabel 71 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AG.....	74
Tabel 72 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AG	75
Tabel 73 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AV	75

Tabel 74 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AV.....	75
Tabel 75 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare între anii 2011-2015 pentru AV.....	76
Tabel 76 Evoluția prime brute subscrise pentru RCA în perioada 2011-2015	76
Tabel 77 Număr contracte grupate pe persoane fizice și juridice	77
Tabel 78 Situația dosarelor de daună plătite în 2015.....	78
Tabel 79 Evoluția primei medii RCA și a daunei medii 2010-2015	78
Tabel 80 Evoluția daunei medii PF între anii 2010-2015	79
Tabel 81 Evoluția daunei medii PJ între anii 2010-2015.....	80
Tabel 82 Evoluția daunei medii pe total între anii 2010-2015.....	80
Tabel 83 Prima medie în 2015	81
Tabel 84 Dinamica numărului de contracte și a volumului de prime brute subscrise pentru asigurările facultative de locuințe între 2011-2015.....	82
Tabel 85 Evoluția asigurărilor obligatorii de locuințe	82
Tabel 86 Evoluția asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative) între anii 2011-2015.....	83
Tabel 87 Evoluția activității de intermediere între anii 2011-2015	84
Tabel 88 Clasamentul primilor 10 brokeri de asigurare, în funcție de primele intermediare	85
Tabel 89 Evoluția veniturilor de intermediere între 2011-2015.....	86
Tabel 90 Pilon II Active nete (miliarde lei)	89
Tabel 91 Pilon II Număr de participanți (mil. pers.).....	89
Tabel 92 Pilon II Structură investiții - total (miliarde lei)	93
Tabel 93 Pilon II Depozite bancare	94
Tabel 94 Pilon II Titluri de stat	94
Tabel 95 Pilon II Obligațiuni municipale	95
Tabel 96 Pilon II Obligațiuni corporative	96
Tabel 97 Pilon II Obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale.....	96
Tabel 98 Pilon II Acțiuni	96
Tabel 99 Pilon II Titluri de participare.....	97
Tabel 100 Pilon II Structură investiții	98
Tabel 101 Pilon III Active nete (mil. lei)	100
Tabel 102 Pilon III Număr de participanți (pers.).....	100
Tabel 103 Pilon III Structură investiții – total (mil. lei).....	103
Tabel 104 Pilon III Depozite bancare	104
Tabel 105 Pilon III Titluri de stat	104
Tabel 106 Pilon III Obligațiuni municipale	105
Tabel 107 Pilon III Obligațiuni corporative	105
Tabel 108 Pilon III Obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale.....	106
Tabel 109 Pilon III Acțiuni	106
Tabel 110 Pilon III Titluri de participare – OPCVM	107
Tabel 111 Pilon III Structură investiții	108